

KANUNLAR

1. Hayvanları Koruma Kanunu
2. Kara Avcılığı Kanunu
3. Türk Ceza Kanunu
4. Su Ürünleri Kanunu
5. Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği İle Odalarının Teşekkül Tarzına Ve Göreceği İşlere Dair Kanun
6. At Yarışları Hakkında Kanun
7. Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu
8. Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu
9. Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun
10. Sınai Mülkiyet Kanunu
11. Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu
12. Sendikalar Ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu
13. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun
14. Türk Ticaret Kanunu
15. Hukuk Muhakemeleri Kanunu
16. Türk Borçlar Kanunu
17. Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
18. Biyogüvenlik Kanunu
19. Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun
20. Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun
21. Kurumlar Vergisi Kanunu
22. Tarım Kanunu
23. Kabahatler Kanunu
24. Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun
25. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun
26. Büyükşehir Belediyesi Kanunu
27. Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu
28. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu
29. İş Kanunu
30. Türk Medeni Kanunu
31. Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun
32. Gümrük Kanunu
33. Mera Kanunu
34. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
35. Orman Genel Müdürlüğüne İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun
36. Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun
37. Olağanüstü Hal Kanunu
38. Karayolları Trafik Kanunu
39. Devlet İhale Kanunu
40. Çevre Kanunu
41. Yükseköğretim Kanunu
42. Belediye Gelirleri Kanunu
43. Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun

44. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu
45. Devlet Memurları Kanunu
46. Vergi Usul Kanunu
47. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu
48. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları İle Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun
49. Gelir Vergisi Kanunu
50. Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun
51. Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu
52. Orman Kanunu
53. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
54. Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun
55. Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun
56. Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun
57. Milli Korunma Kanunu
58. Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu
59. Zeytinciliğin Islahı ve Yabancıların Aşılattırılması Hakkında Kanun
60. Emniyet Teşkilat Kanunu
61. Çeltik Ekimi Kanunu
62. İcra ve İflas Kanunu
63. Askeri Ceza Kanunu
64. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
65. Sular Hakkında Kanun
66. Köy Kanunu

HAYVANLARI KORUMA KANUNU	
Kanun Numarası:	5199
Kabul Tarihi:	24/6/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete:	1/7/2004 Sayı: 25509
BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler	
BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar ve İlkeler	
Amaç	
Madde 1- Bu Kanunun amacı; hayvanların rahat yaşamlarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır.	
Kapsam	

Madde 2- Bu Kanun, amaç maddesi doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri, alınacak önlemleri, sağlanacak eşgüdümü, denetim, sınırlama ve yükümlülükler ile tâbi olunacak cezaî hükümleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen terimlerden;

- a) Yaşama ortamı: Bir hayvanın veya hayvan topluluğunun doğal olarak yaşadığı yeri,
- b) Etoloji: Bir hayvan türünün doğuştan gelen, kendine özgü davranışlarını inceleyen bilim dalını,
- c) Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,
- d) Tür: Birbirleriyle çiftleşebilen ve üreme yeteneğine sahip verimli döller verebilen popülasyonları,
- e) Evcil hayvan: İnsan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları,
- f) Sahipsiz hayvan: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları,
- g) Güçten düşmüş hayvan: Bulaşıcı ve salgın hayvan hastalıkları haricinde yaşlanma, sakatlanma, yaralanma ve hastalanma gibi çeşitli nedenlerle fizikî olarak iş yapabilme yeteneğini kaybetmiş binek ve yük hayvanlarını,
- h) Yabani hayvan: Doğada serbest yaşayan evcilleştirilmemiş ve kültüre alınmamış omurgalı ve omurgasız hayvanları,
- ı) **(Değişik:9/7/2021-7332/1 md.)** Ev hayvanı: Gerçek veya tüzel kişiler tarafından özellikle evde, iş yerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,
- j) Kontrollü hayvan: Bir kişi, kuruluş, kurum ya da tüzel kişilik tarafından sahiplenilen, bakımı, aşıları, periyodik sağlık kontrolleri yapılan işaretlenmiş kayıt altındaki ev (...) hayvanlarını,
- k) **(Değişik:9/7/2021-7332/1 md.)** Hayvan bakımevi: Bakanlıktan izin alınmak suretiyle kurulan ve hayvanların rehabilite edileceği bir tesisi,
- l) Deney: Herhangi bir hayvanın acı, eziyet, üzüntü veya uzun süreli hasara neden olacak deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılmasını,
- m) Deney hayvanı: Deneyde kullanılan ya da kullanılacak olan hayvanı,
- n) Kesim hayvanı: Gıda amaçlı kesimi yapılan hayvanları,
- o) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,⁽¹⁾
- p) **(Ek:9/7/2021-7332/1 md.)** Rehabilitasyon: Sahipsiz hayvanların tedavi ve parazit mücadelesinin yapılmasını, aşılanmasını, kısırlaştırılmasını ve dijital kimliklendirme yöntemleriyle işaretlenmesini, ifade eder.

İlkeler

Madde 4- Hayvanların korunmasına ve rahat yaşamalarına ilişkin temel ilkeler şunlardır:

- a) Bütün hayvanlar eşit doğar ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde yaşama hakkına sahiptir.

b) Evcil hayvanlar, türüne özgü hayat şartları içinde yaşama özgürlüğüne sahiptir. Sahipsiz hayvanların da, sahipli hayvanlar gibi yaşamları desteklenmelidir.

c) Hayvanların korunması, gözetilmesi, bakımı ve kötü muamelelerden uzak tutulması için gerekli önlemler alınmalıdır.

d) Hiçbir maddî kazanç ve menfaat amacı gütmeksizin, sadece insanî ve vicdanî sorumluluklarla, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlara bakan veya bakmak isteyen ve bu Kanunda öngörülen koşulları taşıyan gerçek ve tüzel kişilerin teşviki ve bu kapsamda eşgüdüm sağlanması esastır.

e) Nesli yok olma tehlikesi altında bulunan tür ve bunların yaşama ortamlarının korunması esastır.

f) Yabani hayvanların yaşama ortamlarından koparılmaması, doğada serbestçe yaşayan bir hayvanın yakalanıp özgürlükten yoksun bırakılmaması esastır.

g) Hayvanların korunması ve rahat yaşamalarının sağlanmasında; insanlarla diğer hayvanların hijyen, sağlık ve güvenlikleri de dikkate alınmalıdır.

h) Hayvanların türüne özgü şartlarda bakılması, beslenmesi, barındırılma ve taşınması esastır.

ı) Hayvanları taşıyan ve taşıyanları onları türüne ve özelliğine uygun ortam ve şartlarda taşımaları, taşıma sırasında beslemeli ve bakımını yapmalıdır.

j) (**Değişik:9/7/2021-7332/2 md.**) Yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlarla iş birliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlar ve eğitim çalışmaları yapar. Ayrıca yerel yönetimler, ilgili karar organının uygun görmesi halinde hayvan hastanesi kurar.

k) Kontrolsüz üremeyi önlemek amacıyla, toplu yaşanan yerlerde beslenen ve barındırılan kedi ve köpeklerin sahiplerince kısırlaştırılması esastır. (**Değişik ikinci cümle:9/7/2021-7332/2 md.**) Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldıklarıyla yükümlüdürler. (**Ek cümle:9/7/2021-7332/2 md.**) Dijital kimliklendirme yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ KISIM Koruma Tedbirleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayvanların Sahiplenilmesi, Bakımı ve Korunması

Hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı

Madde 5- Bir hayvanı, (...) sahiplenen veya ona bakan kişi, hayvanı barındırmak, hayvanın türüne ve üreme yöntemine uygun olan etolojik ihtiyaçlarını temin etmek, sağlığına dikkat etmek, insan, hayvan ve çevre sağlığı açısından gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.

Hayvan sahipleri, sahip oldukları hayvanlardan kaynaklanan çevre kirliliğini ve insanlara verilebilecek zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirleri almakla yükümlü olup; zamanında ve yeterli seviyede tedbir alınmamasından kaynaklanan zararları tazmin etmek zorundadırlar.

Ev (...) ⁽²⁾ hayvanı satan kişiler, bu hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili olarak yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programlarına katılarak sertifika almakla yükümlüdürler.

(Değişik dördüncü fıkra:9/7/2021-7332/3 md.) Ev hayvanı ve kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartları, hayvan bakımı ve korunması konularında verilecek eğitim ile ilgili usul ve esaslar ile sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirler, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ticarî amaç güdülmeyen (...) ⁽²⁾ bakılan ev (...) ⁽²⁾ hayvanları sahiplerinin borcundan dolayı haczedilemezler.

(Mülga altıncı fıkra:9/7/2021-7332/3 md.)

(Mülga yedinci fıkra:9/7/2021-7332/3 md.)

Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması

Madde 6- Sahipsiz ya da güçten düşmüş hayvanların, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanununda öngörülen durumlar dışında öldürülmeleri yasaktır.

Güçten düşmüş hayvanlar ticarî ve gösteri amaçlı veya herhangi bir şekilde binicilik ve taşımacılık amacıyla çalıştırılmaz.

Sahipsiz hayvanların korunması, bakılması ve gözetimi için yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde, yerel yönetimler yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeler ile çevreye olabilecek olumsuz etkilerini gidermeye yönelik tedbirler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile eşgüdüm sağlanarak, diğer ilgili kuruluşların da görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılana ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması ve hayvan bakımevlerinin çalışma usul ve esasları ile burada çalışan personelin niteliğine ilişkin hususlar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Hayvan bakımevleri ve hastanelerin kurulması amacıyla Hazineye ait araziler öncelikle tahsis edilir. Amacı dışında kullanıldığı tespit edilen arazilerin tahsisi iptal edilir.

Hiçbir kazanç ve menfaat sağlamamak kaydıyla sadece insanî ve vicdanî amaçlarla sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlara bakan veya bakmak isteyen ve bu Kanunda öngörülen şartları taşıyan gerçek ve tüzel kişilere; belediyeler, orman idareleri, Maliye Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, mülkiyeti idarelerde kalmak koşuluyla arazi ve buna ait binalar ve demirbaşlar tahsis edilebilir. Tahsis edilen arazilerin üzerinde amaca uygun tesisler ilgili Bakanlığın/İdarenin izni ile yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvanlara Müdahaleler

Cerrahi müdahaleler

Madde 7- Hayvanlara tıbbî ve cerrahi müdahaleler sadece veteriner hekimler tarafından yapılır.

KontROLSÜZ üremenin önlenmesi için, hayvanlara acı vermeden kısırlaştırma müdahaleleri yapılır.

Yasak müdahaleler

Madde 8- Bir hayvan neslini yok edecek her türlü müdahale yasaktır.

Hayvanların, yaşadıkları sürece, tıbbî amaçlar dışında organ veya dokularının tümü ya da bir bölümü çıkarılıp alınamaz veya tahrip edilemez.

Ev (...) hayvanının dış görünüşünü değiştirmeye yönelik veya diğer tedavi edici olmayan kuyruk ve kulak kesilmesi, ses tellerinin alınması ve tırnak ve dişlerinin sökülmesine yönelik cerrahi müdahale yapılması yasaktır. Ancak bu yasaklamalara; bir veteriner hekimin, veteriner hekimliği uygulamaları ile ilgili tıbbî sebepler veya özel bir hayvanın yararı için gerektiğinde tedavi edici olmayan müdahaleyi gerekli görmesi veya üremenin önlenmesi durumlarında izin verilebilir.

Bir hayvana tıbbî amaçlar dışında, onun türüne ve etolojik özelliklerine aykırı hale getirecek şekilde ve dozda hormon ve ilaç vermek, çeşitli maddelerle doping yapmak, hayvanların türlerine has davranış ve fizikî özelliklerini yapay yöntemlerle değiştirmek yasaktır.

Hayvan deneyleri

Madde 9- Hayvanlar, bilimsel olmayan teşhis, tedavi ve deneylerde kullanılamazlar.

Tıbbî ve bilimsel deneylerin uygulanması ve deneylerin hayvanları koruyacak şekilde yapılması ve deneylerde kullanılacak hayvanların uygun biçimde bakılması ve barındırılması esastır.

Başkaca bir seçenek olmaması halinde, hayvanlar bilimsel çalışmalarda deney hayvanı olarak kullanılabilir.

Hayvan deneyi yapan kurum ve kuruluşlarda bu deneylerin yapılmasına kendi bünyelerinde kurulmuş ve kurulacak etik kurullar yoluyla izin verilir.

Etik kurulların kuruluşu, çalışma usul ve esasları, (...) Sağlık Bakanlığının ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Deney hayvanlarının yetiştirilmesi, beslenmesi, barındırılması, bakılması, deney hayvanı besleyen, tedarik eden ve kullanıcı işletmelerin tescil edilmesi, çalışan personelin nitelikleri, tutulacak kayıtlar, ne tür hayvanların yetiştirileceği ve deney hayvanı besleyen, tedarik eden ve kullanıcı işletmelerin uyacağı esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Ticareti ve Eğitilmesi

Hayvanların ticareti

Madde 10- Satılırken; hayvanların sağlıklarının iyi, barındırıldıkları yerin temiz ve sağlık şartlarına uygun olması zorunludur. (**Ek cümle: 9/7/2021-7332/4 md.**) Ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışı yapılabilir.

Çiftlik hayvanlarının bakımı, beslenmesi, nakliyesi ve kesimi esnasında hayvanların refahı ve güvenliğinin sağlanması hususundaki düzenlemeler Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yabani hayvanların ticaretine ilişkin düzenlemeler Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ev hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanların sağlığını tehlikeye atmamak için gerekli anatomik, fizyolojik ve davranış karakteristikleri ile ilgili önlemleri almakla yükümlüdür.

Hayvanların ticarî amaçla film çekimi ve reklam için kullanılması ile ilgili hususlar izne tâbidir. Bu izne ait usul ve esaslar ilgili kuruluşların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bir hayvan; acı, ıstırap ya da zarar görecektir şekilde, film çekimi, gösteri, reklam ve benzeri işler için kullanılamaz.

Deney hayvanlarının ithalat ve ihracatı izne tâbidir. Bu izin, Bakanlıkça verilir.⁽⁶⁾

Hasta, sakat ve yaşlı durumda bulunan veya iyileşemeyecek derecede ağrısı veya acısı olan bir hayvanı usulüne uygun kesmek ya da ağrısız öldürme amacından başka bir amaçla birine devretmek, satmak veya almak yasaktır.

Eğitim

Madde 11- Hayvanlar, doğal kapasitesini veya gücünü aşacak şekilde veya yaralanmasına, gereksiz acı çekmesine, kötü alışkanlıklara özendirilmesine neden olacak yöntemlerle eğitilemez.

Hayvanları başka bir canlı hayvanla dövüştürmek yasaktır. Folklorik amaca yönelik, şiddet içermeyen geleneksel gösteriler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak il hayvanları koruma kurullarından izin alınmak suretiyle düzenlenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Kesimi, Öldürülmesi ve Yasaklar

Hayvanların kesimi

Madde 12- Hayvanların kesilmesi; dini kuralların gerektirdiği özel koşullar dikkate alınarak hayvanı korkutmadan, ürkütmeden, en az acı verecek şekilde, hijyenik kurallara uyularak ve usulüne uygun olarak bir anda yapılır. Hayvanların kesiminin ehliyetli kişilerce yapılması sağlanır.

Dini amaçla kurban kesmek isteyenlerin kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına, çevre temizliğine uygun olarak, hayvana en az acı verecek şekilde bir anda kesimi, kesim yerleri, ehliyetli kesim yapacak kişiler ve ilgili diğer hususlar Bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşü alınarak, Diyanet İşleri Başkanlığının bağlı olduğu Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Hayvanların öldürülmesi

Madde 13- Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan acil durumlar dışında yavrulama, gebelik ve süt anneliği dönemlerinde hayvanlar öldürülemez.

Öldürme işleminden sorumlu kişi ve kuruluşlar, hayvanın kesin olarak öldüğünden emin olunduktan sonra, hayvanın ölüsünü usulüne uygun olarak bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler. Öldürme esas ve usulleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yasaklar

Madde 14- Hayvanlarla ilgili yasaklar şunlardır:

a) Hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, (...) dövmek, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sığağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çektirmek.

b) Hayvanları, gücünü aştığı açıkça görülen fiillere zorlamak.

c) Hayvan bakımı eğitimi almamış kişilerce ev (...) hayvanı satmak.

- d) Ev (...) hayvanlarını onaltı yaşından küçüklere satmak.
- e) Hayvanların kesin olarak öldüğü anlaşılmadan, vücutlarına tedavi maksatlı olmayan müdahalelerde bulunmak.
- f) Kesim hayvanları ve 4915 sayılı Kanun çerçevesinde avlanmasına ve özel üretim çiftliklerinde kesim hayvanı olarak üretimine izin verilen av hayvanları ile ticarete konu yabani hayvanlar dışındaki hayvanları, et ihtiyacı amacıyla kesip ya da öldürüp piyasaya sürmek.
- g) Kesim için yetiştirilmiş hayvanlar dışındaki hayvanları ödül, ikramiye ya da prim olarak dağıtmak.
- h) Tıbbî gerekçeler hariç hayvanlara ya da onların ana karnındaki yavrularına veya havyar üretimi hariç yumurtalarına zarar verebilecek sunî müdahaleler yapmak, yabancı maddeler vermek.
- i) Hayvanları hasta, gebelik süresinin 2/3'ünü tamamlamış gebe ve yeni ana iken çalıştırmak, uygun olmayan koşullarda barındırmak.
- j) (**Değişik:9/7/2021-7332/5 md.**) Hayvanlara cinsel saldırıda bulunmak veya tecavüz etmek.
- k) Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça bir hayvana zor kullanarak yem yedirmek, acı, ıstırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunun gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler vermek.
- l) (**Değişik:9/7/2021-7332/5 md.**) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak.
- m) (**Ek:9/7/2021-7332/5 md.**) Hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.
- n) (**Ek:9/7/2021-7332/5 md.**) Ev hayvanını terk etmek.

ÜÇÜNCÜ KISIM Hayvan Koruma Yönetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Mahallî Hayvan Koruma Kurulları Teşkilât, Görev ve Sorumluluklar

İl hayvanları koruma kurulu

Madde 15- Her ilde il hayvanları koruma kurulu, valinin başkanlığında, sadece hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere toplanır.

Bu toplantılara;

- a) Büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları, büyükşehir olmayan illerde belediye başkanları,
- b) (**Değişik:9/7/2021-7332/6 md.**) Doğa koruma ve milli parklar il şube müdürü,
- c) (**Değişik:9/7/2021-7332/6 md.**) Tarım ve orman il müdürü,
- d) (**Ek:9/7/2021-7332/6 md.**) Çevre ve şehircilik il müdürü,
- e) İl sağlık müdürü,
- f) İl millî eğitim müdürü,
- g) İl müftüsü,
- h) Belediyelerin veteriner işleri müdürü,
- i) Veteriner fakülteleri olan yerlerde fakülte temsilcisi,

j) Münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik tarafından seçilecek en çok iki temsilci,

k) İl veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilci,

1) **(Ek:9/7/2021-7332/6 md.)** İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci, katılır.

Kurul başkanı gerekli grdg durumlarda konuyla ilgili olarak diğer kurum ve kuruluşlardan yetkili isteyebilir.

İl hayvan koruma kurulu sekretaryasını, doğa koruma ve milli parklar il şube mdrlg yürütür. Kurul, çalışmalarının sonucunu, önemli politika, strateji, uygulama, inceleme ve görüşleri Bakanlığa bildirir. İllerde temsilciliği bulunmayan kuruluş var ise il hayvan koruma kurulları diğer üyelerden oluşur. **(Değişik cümle:9/7/2021-7332/6 md.)** Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine toplanır. **(Ek cümle:9/7/2021-7332/6 md.)** Gerektiğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.

İl hayvan koruma kurulunun çalışma esas ve usulleri Bakanlıkça ıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İl hayvanları koruma kurulunun görevleri

Madde 16- Hayvanları koruma kurulu münhasıran hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere; av ve yaban hayvanlarının ve yaşama alanlarının korunması ve avcılığın düzenlenmesi hususlarında alınmış olan Merkez Av Komisyonu kararlarını göz önünde bulundurarak;

a) Hayvanların korunması ve kullanılmasında onların yasal temsilciliği niteliği ile bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek,

b) İl sınırları içinde hayvanların korunmasına ilişkin sorunları belirleyip, koruma sorunlarının çözüm tekliflerini içeren yıllık, beş yıllık ve on yıllık pln ve projeler yapmak, yıllık hedef raporları hazırlayıp Bakanlığın uygun görüşüne sunmak, Bakanlığın olumlu görüşünü alarak hayvanların korunması amacıyla her türlü önlemi almak,

c) Hazırlanan uygulama programlarının uygulanmasını sağlamak ve sonuçtan Bakanlığa bilgi vermek,

d) Hayvanların korunması ile ilgili olarak çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemek, yönlendirmek ve bu konuda gerekli eşgüdümü sağlamak,

e) İlde kurulacak olan hayvan bakımevleri ve hayvan hastanelerini desteklemek, geliştirmek, denetlemek ve gerekli önlemleri almak,

f) Yerel hayvan koruma gönüllülerinin müracaatlarını değerlendirmek,

g) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetler düzenlemek,

h) **(Ek:9/7/2021-7332/7 md.)** Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve tarım ve orman il müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırarak,

ı) Bu Kanuna göre çıkarılacak mevzuatla verilecek görevleri yapmak,

İle görevli ve yükümlüdür.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Hayvan Koruma Gönüllüleri

Denetim

Madde 17- Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerekğinde bu yetki Bakanlıkça mahallin en büyük mülkî amirine yetki devri suretiyle devredilebilir.

Denetim elemanlarının nitelikleri ve denetime ilişkin usul ve esaslar ile kayıt ve izleme sistemi kurma, bildirim yükümlülüğü ile bunları verecekler hakkındaki usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yerel yönetimler, ev (...) hayvanları ile sahihsiz hayvanların kayıt altına alınması ile ilgili işlemleri yapmakla yükümlüdürler.

Yerel hayvan koruma görevlilerinin sorumlulukları

Madde 18- Özellikle kedi ve köpekler gibi sahihsiz hayvanların kendi mekânlarında, buldukları bölge ve mahallerde yaşamaları sorumluluğunu üstlenen gönüllü kişilere yerel hayvan koruma görevlisi adı verilir. Bu görevliler, hayvan koruma dernek ve vakıflarına üye ya da bu konuda faydalı hizmetler yapmış kişiler arasından il hayvan koruma kurulu tarafından her yıl için seçilir. Yerel hayvan koruma görevlileri görev anında belgelerini taşımak zorundadır ve bu belgelerin her yıl yenilenmesi gerekir. Olumsuz faaliyetleri tespit edilen kişilerin belgeleri iptal edilir. Yerel hayvan görevlilerinin görev ve sorumluluklarına, bu kişilere verilecek belgelere, bu belgelerin iptaline ve verilecek eğitime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yerel hayvan koruma görevlileri; bölge ve mahallerindeki, öncelikle köpekler ve kediler olmak üzere, sahihsiz hayvanların bakımları, aşılarının yapılması, aşıları hayvanların markalanması ve kayıtlarının tutulmasının sağlanması, kısırlaştırılması, saldırgan olanların eğitilmesi ve sahiplendirilmelerinin yapılması için yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevlerine gönderilmesi gibi yapılan tüm faaliyetleri yerel yönetimler ile eşgüdümlü olarak yaparlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Korunmasının Desteklenmesi

Mali destek

Madde 19- Hayvanların korunması amacıyla bakımevleri ve hastaneler kurmak; buralarda bakım, rehabilitasyon, aşılama ve kısırlaştırma gibi faaliyetleri yürütmek için, başta yerel yönetimler olmak üzere diğer ilgili kurum ve kuruluşlara teşvik veya Bakanlıkça uygun görülen miktarlarda mali destek sağlanır. Bu amaçla Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur. Bu ödeneğin kullanımına ilişkin esas ve usuller, Hazine ve Maliye Bakanlığının olumlu görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Ek ikinci fıkra:9/7/2021-7332/8 md.) Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdî bağış Bakanlığa ve yerel yönetimlere yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Eğitici yayınlar

Madde 20- Hayvanların korunması ve refahı amacıyla; yaygın ve örgün eğitime yönelik programların yapılması, radyo ve televizyon programlarında bu konuya yer verilmesi esastır. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile özel televizyon kanallarına ait televizyon

programlarında ayda en az iki saat, özel radyo kanallarının programlarında ise ayda en az yarım saat eğitici yayınların yapılması zorunludur. Bu yayınların % 20'sinin izlenme ve dinlenme oranı en yüksek saatlerde yapılması esastır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu görev alanına giren hususlarda bu maddenin takibi ile yükümlüdür.

(Ek ikinci fıkra:9/7/2021-7332/9 md.) Bu madde hakkında 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununun 48 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Trafik kazaları

Madde 21- Bir hayvana çarpan ve ona zarar veren sürücü, onu en yakın veteriner hekim ya da tedavi ünitesine götürmek veya götürülmesini sağlamak zorundadır.

Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları

Madde 22- İşletme sahipleri ve belediyeler hayvanat bahçelerini, doğal yaşama ortamına en uygun şekilde tanzim etmekle ve ettirmekle yükümlüdürler. **(Mülga ikinci cümle: 9/7/2021-7332/10 md.)**

(Ek ikinci fıkra:9/7/2021-7332/10 md.) Gerçek veya tüzel kişiler, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımlarına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir.

(Ek üçüncü fıkra:9/7/2021-7332/10 md.) Hayvanat bahçeleri ile doğal yaşam parklarının kuruluşu ile çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yasak ve izinler

Madde 23- **(Mülga: 11/6/2010-5996/47 md.)**

Koruma altına alma

Madde 24- Bu Kanunun hayvanları korumaya yönelik hükümlerine aykırı hareket eden ve bu suretle bulundurduğu hayvanların bakımını ciddi şekilde ihmal eden ya da onlara ağrı, acı veya zarar veren kişilerin denetimle yetkili merci tarafından hayvan buldurması yasaklanır ve hayvanlarına el konulur. Söz konusu hayvan yeniden sahiplendirilir ya da koruma altına alınır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Cezai Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

İdari Para Cezası Verme Yetkisi, Cezalar, Ödeme Süresi, Tahsil ve İtiraz

İdarî para cezası verme yetkisi

Madde 25- Bu Kanunda öngörülen idarî para cezaları bu Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen denetime yetkili merci tarafından verilir.

İdari para cezalarına itiraz

Madde 26- **(Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)**

İdarî para cezalarının ödenme süresi ve tahsili

Madde 27- (Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)

İdarî para cezaları

Madde 28- (Değişik:9/7/2021-7332/11 md.)

Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idarî para cezaları verilir:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına bin iki yüz Türk lirası idarî para cezası.

b) 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülüklerle uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına bin Türk lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine beş bin Türk lirası idarî para cezası.

c) 7 nci maddede yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk lirası idarî para cezası.

d) Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına otuz beş bin Türk lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına dört bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

e) 9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına bin iki yüz Türk lirası; yetkisi olmadığı hâlde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına dört bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

f) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara beş yüz Türk lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına bin beş yüz Türk lirası; dördüncü fıkrasındaki yükümlülüklerle aykırı davrananlara hayvan başına beş yüz Türk lirası; beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara beş bin Türk lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara üç bin Türk lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk lirası idarî para cezası.

g) 11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara beş bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

h) 12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına iki bin yüz Türk lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına beş bin iki yüz elli Türk lirası idarî para cezası.

ı) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına iki bin iki yüz Türk lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi hâlinde hayvan başına beş bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

j) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (e), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına bin beş yüz Türk lirası; (f) ve (1) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına on bir bin Türk lirası; (d) bendine aykırı davrananlara iki bin Türk lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına iki bin Türk lirası idarî para cezası.

k) Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için yirmi bir bin Türk lirası idarî para cezası.

1) 21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

m) 22 nci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına iki bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Adli cezalar

MADDE 28/A – (Ek:9/7/2021-7332/12 md.)

Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası; bir hayvan neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

12 nci madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hayvanlara cinsel saldırıda bulunan veya tecavüz eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz gündən az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

11 inci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi saklı kalmak üzere, hayvanları dövüştüren kişi üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçların birden fazla hayvana karşı aynı anda işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Suçüstü halinde ise soruşturma genel hükümlere göre yapılır. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen suçların başka bir kişi tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde hayvan sahibinin şikayeti üzerine de soruşturma yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli, Son ve Geçici Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Birden fazla hükmün ihlâli**Madde 29- (Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)****Fiillerin tekrarı**

Madde 30- Bu Kanunda, ceza hükmü altına alınmış fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir kat, daha fazla tekrarı halinde üç kat artırılarak verilir.

İKİNCİ BÖLÜM**Son ve Geçici Hükümler****Saklı hükümler**

Madde 31- 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu hükümleri saklıdır.

Belediyelerin sorumluluğu**Ek Madde 1 – (Ek:9/7/2021-7332/13 md.)**

Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilitasyon süreci tamamlanmış sahipsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.

Ek Madde 2 – (Ek:9/7/2021-7332/14 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaktır.

Mevcut işletmeler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz, Bakanlığın izni olmadan işletme hakkını devredemez, on yılın sonunda faaliyetine son verir. Bu işletmelerin hayvanların etolojisine uygun olarak faaliyet göstermesini sağlayacak kriterler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına yirmi beş bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

Geçici Madde 1- Bu Kanununun 14 üncü maddesinin (I) bendinde belirtilen hayvanlardan, yurda bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sokulmuş olanların

sahipleri; üç ay içerisinde hayvan koruma kurullarına bildirimde bulunarak bunları kayıt altına aldirmek; altı ay içerisinde kısırlaştırarak kısırlaştırıldıklarına ilişkin belgeleri il hayvan koruma kurullarına teslim etmek zorundadırlar.

Geçici Madde 2- Bu Kanun gereğince çıkarılması gerekli bulunan yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanır.

Geçici Madde 3 – (Ek:9/7/2021-7332/15 md.)

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca, tehlike arz eden hayvanların belirlenmesine ilişkin Bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasilerio türlerini veya bunların melezlerini üreten, sahiplenen, sahiplendiren, barındıran, besleyen, takas eden, sergileyen, hediye eden ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapana hayvan başına on bir bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu hayvanlara el konulur ve bu hayvanlar belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Birinci fıkra kapsamına giren hayvanları bu madde yürürlüğe girinceye kadar sahiplenmiş olanlardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, birinci fıkrada veya 28 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idari yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırma işlemi için maddenin yürürlüğe girmesinden önce gebe kalmış hayvanların doğum yapması, yavruların dört aylık olması beklenir. Bu hayvanların ölümü halinde Bakanlığa bilgi verilir ve kayıttan düşürülür.

Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılamaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma takma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulanmaya başlanır. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlere, on bir bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu fıkrada belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, idarî para cezası verilir ve hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuz bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 4 – (Ek:9/7/2021-7332/16 md.)

Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en

son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırma zorundadır.

Yürürlük

Madde 32- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 33- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5199 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5199 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5728	26, 27, 28, 29	8/2/2008
5996	23	13/12/2010
7332	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 28, 28/A, Ek Madde 1, Ek Madde 2, Geçici Madde 3, Geçici Madde 4	14/7/2021
	10 uncu maddenin birinci fıkrasına eklenen cümle	yayımlı tarihinden bir yıl sonra (14/7/2022)

KARA AVCILIĞI KANUNU

Kanun Numarası:	4915
Kabul Tarihi:	1/7/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete:	11/7/2003 Sayı: 25165
BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler	
BİRİNCİ BÖLÜM	

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/505 md.) Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcılarının eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suç ve kabahatler ile bunların takibi ve cezalarını kapsar.

Tanımlar

Madde 2 - Bu Kanunda adı geçen;

- 1) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,
- 2) Bakan: Çevre ve Orman Bakanını,
- 3) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,
- 4) Av hayvanı: Bu Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,
- 5) Yaban hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri,
- 6) Avlak: Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahaları,
- 7) Özel avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlakları,
- 8) Devlet avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle Devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalalarında, ilgili kuruluşun muvafakatı alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerleri,
- 9) Genel avlak: Özel ve Devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahaları,
- 10) Örnek avlak: Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve işletilen veya işlettilen avlakları,
- 11) Yaban hayatı koruma sahası: Yaban hayatı değerlerine sahip, korunması gerekli yaşam ortamlarının bitki ve hayvan türleri ile birlikte mutlak olarak korunduğu ve devamlılığının sağlandığı sahaları,
- 12) Yaban hayatı geliştirme sahası: Av ve yaban hayvanlarının ve yaban hayatının korunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yerleştirildiği, yaşama ortamını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma plânı çerçevesinde avlanmanın yapılabildiği sahaları,
- 13) Üretme istasyonu: Av ve yaban hayvanlarının üretildikleri tesisleri,
- 14) Trofe: Yaban hayvanının boynuz, diş, post ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçalarını,
- 15) Sulak alan: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gel-git hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan bütün suları, bataklık, sazlık ve turbalıkları,

16) Av ve yaban hayatı yönetimi: Av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğinin sağlanması hedefinden hareketle; av ve yaban hayvanları ile yaşama alanlarında gerekli araştırma, etüd ve envanter çalışmalarının yapılması, koruma ve geliştirme faaliyetlerinin belirlenmesi, faydalanmanın düzenlenmesi de dahil; yönetim plânlarının yapılması, uygulanması, denetlenmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesini,

17) Avlanma plânı: Envanteri yapılan, sınırları belli bir avlak alanında avlanmasına izin verilen yaban hayvanlarının tür, cinsiyet ve yaş itibarıyla kaç adet ve hangi usul ve kurallara uyularak ne kadar süre içerisinde avlanacağını düzenleyen ve yaşama ortamının geliştirilerek sürdürülmesi için gerekli önlemleri öngören ve Genel Müdürlükçe onaylanmış plânı,

18) Avcı: Avcılık belgesine sahip olan kişiyi,

19) Avcı kuruluşu: Kuruluş statüsünde, avcılık ile av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve düzenlenmesine ilişkin hükümlerin yer aldığı dernekleri ve bunların oluşturduğu federasyon ve konfederasyonları,

20) Gönüllü kuruluş: Amacı av ve yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi olan ve bu alanda faaliyet gösteren vakıf, dernek veya bunların oluşturduğu federasyon ve konfederasyonlar gibi sivil toplum örgütlerini,

21) Avcılık belgesi: Onsekiz yaşını doldurmuş, silâh taşıma ehliyetine sahip, bu Kanuna göre avcılık belgesi almaya engel hali bulunmayan, avcılık ve av yaban hayatı ile ilgili eğitim almış ve sınavda başarılı olmuş kişilere başvuruları halinde verilen belgeyi,

22) Avlanma hakkı: Avcılık belgesine sahip olan kişilerin yıllık avlanma izin ücreti ödeme koşulları ile elde ettiği hakkı,

23) Av yılı: 1 Nisan'dan başlayarak takip eden yılın 31 Mart sonuna kadar olan süreyi,

24) Av sezonu: Merkez Av Komisyonunca tespit edilen ve avlanmasına izin verilen ilk grup av hayvanlarının avının açıldığı tarih ile son grup av hayvanlarının avının kapandığı tarih arasındaki süreyi,

25) Avlanma zamanı: Gün doğumundan bir saat öncesi ile gün batımından bir saat sonrası arasında kalan zamanı,

26) Avlanma: Bu Kanun kapsamında avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,

27) Yasa dışı avlanma: Bu Kanun kapsamında korunan veya avına izin verilen yaban hayvanı türlerini; izin verilen yerler, belirlenen zamanlar, miktarlar dışında ve/veya zehirleyerek, tuzak ve kapan kurarak veya men edilen diğer usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,

28) Avlama ücreti: Örnek avlaklar ile Genel Müdürlükçe belirlenen Devlet avlakları ve genel avlaklarda, yıllık avlanma izin ücreti dışında, hayvan türlerine, ağırlıklarına ve trofe değerlerine göre ayrıca alınan ücretleri,

29) Avlanma izin ücreti: Her av yılı için, av hayvanı gruplarına ve avcılık belgesi çeşitlerine göre Bakanlıkça tespit edilen ücretleri,

30) (Mülga: 19/4/2018-7139/39 md.)

31) Av koruma memurları: Bu Kanun kapsamındaki suçların takibi, av ve yaban hayatı yaşama ortamlarının ve avcılarının kontrolü, av ve yaban hayvanlarının bakımı, korunması, geliştirilmesi, gözlenmesi ve sayımı ile bu konularda gerekli tespitleri yapmak üzere eğitilen ve görevlendirilen, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğünde her sınıf, derece ve vazifede çalışan memurları,

32) Saha bekçisi: Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile avlaklarda koruma görevi verilen memur ve işçi statüsünde çalışan personeli, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Merkez Av Komisyonu ve İl Av Komisyonları

Av komisyonları

Madde 3 – (Değişik birinci fıkra:28/10/2020-7255/15 md.) Merkezde, Bakanın veya Bakan Yardımcısının başkanlığında; Genel Müdürlükten üç, Bakanlığın diğer birimlerinden bir bitki uzmanı ve bir veteriner olmak üzere iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden birer, yükseköğretim kurumlarının orman fakültelerinden bir, biyoloji bölümlerinden bir olmak üzere iki bilim insanı, doğa koruma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını temsilen dört, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak veya örnek avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam yirmibeş üyeden teşekkül eden Merkez Av Komisyonu kurulur. Merkez Av Komisyonunda görev alacak sivil toplum kuruluşları, Bakanlığa başvuran sivil toplum kuruluşları arasından, son beş yıl içerisinde yaptığı Türkiye'deki doğa korumanın araştırılması, izlenmesi ve korunması çalışmaları ile kuruluşu adına Komisyon toplantılarına katılmak üzere önerdiği kişinin doğa koruma konusundaki birikim ve tecrübesi değerlendirilerek Bakanlıkça oluşturulan beş kişilik değerlendirme komisyonu tarafından seçilir. Komisyonunda görev alacak bilim insanları, Bakanlığa başvuran bilim insanları arasından değerlendirme komisyonu tarafından seçilir.

İllerde ise valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; Bakanlıktan iki, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile millî eğitim müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü, jandarma teşkilâtı ve gönüllü kuruluşları temsilen birer, mahalli avcı kuruluşlarından üç üye olmak üzere toplam onbir üyeden teşekkül eden il av komisyonu kurulur.

Gerekli hâllerde valilik, il av komisyonundaki yapıya benzer ilçe av komisyonu kurabilir.

İlçe av komisyonu kararları il av komisyonunda, il av komisyonu kararları da Merkez Av Komisyonunda değerlendirilir. Merkez Av Komisyonu bu Kanunda Bakanlığa verilen yetkiler dışında av ve yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi için gerekli kararları alır. Merkez Av Komisyonu kararı kesindir.

Merkez Av Komisyonu ile il ve ilçe av komisyonlarının görev, yetki ve sorumlulukları, üyelerinin seçimi, çalışma usulleri, coğrafik bölgelerin belirlenmesi, karar alınması, kararların yayın ve yayım esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Merkez Av Komisyonunda alınan kararların uygulanması, av ve yaban hayvanlarının korunması, üretimi ve bakımı ile avcı kuruluşlarının kurulmasının ve çalışmasının teşviki, üyelerinin eğitimi Bakanlıkça yürütülür.

İKİNCİ KISIM

Av ve Yaban Hayvanlarının Korunması, Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahaları, Üretme İstasyonları, Av Sezonu, Avlanma Esas ve Usulleri, Av ve Yaban Hayatı Yönetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanlarının Korunması, Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahaları ve Üretme İstasyonları

Av ve yaban hayvanlarının korunması ve koruma alanları

Madde 4 - Yaban hayvanı türleri içinde yer alan ve Bakanlıkça belirlenen av hayvanlarından, korunması gerekenler Merkez Av Komisyonunca, av hayvanlarının dışında kalan yaban hayvanları ile diğer türler gerektiğinde ilgili kuruluşların uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça koruma altına alınır. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Koruma altına alınan yaban hayvanları avlanamaz. Yaban hayvanları üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilemez, yavru ve yumurtaları toplanamaz, yuvaları dağıtılamaz ve memeliler kış uykusunda rahatsız edilemez. Lüzumu halinde bu yaban hayvanlarının kendilerinden, yavru ve yumurtalarından, korundukları süre içinde faydalanma ve zararlı olanları ile mücadele ve men edilen avlanma usulleri ile geçici olarak avlanma esasları Bakanlıkça tespit edilir.

Koruma altında olmayan yaban hayvanlarının avlanmanın yasaklandığı gün ve sürelerde; tarım alanları ile besi ve yaban hayvanlarına zarar verecek sayıda çoğalmaları veya bulaşıcı hastalık taşıdıklarının tespiti durumunda, söz konusu alanlarda konu mahallî tarım ve köy işleri ile orman teşkilâtı görevlilerince incelenerek hazırlanacak ortak rapor doğrultusunda belli sayıda yaban hayvanının belirlenecek esas ve usullerle avlattırılmasına Genel Müdürlükçe izin verilebilir.

Taraf olunan uluslararası sözleşmeler gereğince el konulan veya doğal afetler, çevre sorunları, yaralanma ve sahipsiz kalma gibi nedenlerle bakıma veya tedaviye muhtaç olan av ve yaban hayvanlarının, tekrar doğal yaşama ortamlarına bırakılincaya veya yabancı türlerin orijin ülkesine gönderilinceye kadar bakım, tedavi ve rehabilitasyonlarının yapılacağı kurtarma merkezleri kurulur. Bu yerlerin kurulması ve işletilmesine ilişkin esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Av ve yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşama ortamları zehirlenemez, sulak alanlar kirletilemez, kurutulamaz ve bunların doğal yapıları değiştirilemez.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında yaban hayatı tahrip edilemez, ekosistem bozulamaz, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile üretme istasyonları dışında da olsa bu sahalara olumsuz etki yapacak tesislere izin verilemez, varsa mevcut tesislerin atıkları arıtılmadan bırakılamaz, onaylanmış plânlarda belirtilen yapı ve tesisler dışında hiçbir yapı ve tesis kurulamaz, irtifak hakkı tesis edilemez. Bu sahalarda Bakanlıkça gerektiğinde ilave yasaklamalar getirilebilir. Bakanlığın uygun görüşü alınmadan diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yasaklama getirilemez.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarındaki kamuya ait açıklıkların ve mevcut olan ağaçların, bitki örtüsünün yanması, her ne sebeple olursa olsun kesilmesi, sökülmesi, boğulması, budanması sonucunda oluşacak açıklıklar ve arazinin düzeltilmesi suretiyle elde edilecek sahalara işgal edilemez, kullanılamaz, bu yerlere her türlü yapı ve tesis yapılamaz, bu yapı ve tesisler tapuya tescil edilemez. Bu gibi yapı ve tesislere hiçbir kayıt ve şart aranmadan doğrudan doğruya Bakanlıkça el konulur. Bu sahalarda yaban hayatının tahrip olmasına, ekosistemin bozulmasına neden olan olumsuz müdahalelerden dolayı Bakanlıkça yapılacak iyileştirme çalışmalarına ait giderler sebebiyet verenlerden ayrıca tazmin edilir.

(Değişik: 26/2/2014-6527/11 md.) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında mülki alanı bulunan köy tüzel kişiliği, belde belediyeleri, büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyeleri ile koruma hizmeti için iş birliği yapılabilir. Koruma hizmetinin alınmasına ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça belirlenir.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile üretim istasyonları, orman rejimine giren yerlerde Bakanlıkça, diğer yerlerde Cumhurbaşkanınca tefrik edilir. Bu sahaların ayrılması ve yönetimine ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Av Sezonu, Avlanma Esas ve Usulleri ile Av ve Yaban Hayatı Yönetimi

Av sezonu

Madde 5 - Sürüngen, kuş ve memeli av hayvanlarının sınıf ve türlerine göre eş tutma, üreme, yavru büyütme, erginleşme gibi yaşam evrelerini dikkate alarak avlanma sürelerinin başlama ve bitiş tarihleri ile populasyon durumuna göre avlanma günleri ve av miktarlarını tespit etmeye, Devlet avlakları ve genel avlaklarda bazı türlerin avını ve bazı avlaklarda avlanmayı belli bir süre yasaklamaya; il av komisyonlarının görüş ve önerileri doğrultusunda Merkez Av Komisyonu, özel avlaklar ile örnek avlaklarda ise Bakanlık yetkilidir. Nesli tehlike altında olan, nadir, hassas ve benzeri statülerde yer alan türler ile endemik ve göçmen türlerin korunması amacıyla gerekli koruma tedbirlerini almaya, bu türler için bu Kanunda adı geçen koruma alanlarını oluşturmaya ve bu alanları ekolojik ihtiyaçlarına göre yönetmeye, doğal türlerin azalması veya nesillerinin tehlike altına girmesi durumunda yeniden yerleştirme çalışmalarının ekolojik prensiplere göre yapılmasını sağlamaya, av yasağına ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye, avcılığın denetlenmesi ve izlenmesi çalışmalarını yapmaya ve uygulamada gerekli tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir.

Merkez Av Komisyonunca tespit edilen av miktarları ve avlanma süreleri dışında avlanılamaz.

Av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetiminde; kamuoyu desteğinin sağlanması için toplumun bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ile avcılarının ve toplumun eğitilmesi amacıyla; Türkiye sınırları içinde yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonlar; av sezonunun başlamasından onbeş gün önce ve sona ermesinden itibaren de onbeş gün süreyle eğitici, uyarıcı ve tanıtıcı yayın yapmak zorundadırlar. Bu yayın ve tanıtım faaliyetleri her kuruluşun ana haber bültenlerinden sonraki kuşakta ve ücretsiz olarak yayınlanır. Bu programların süresi yılda toplam üç saatten az olamaz. Bu hizmetlerin yürütülmesinde kurum ve kuruluşlar Bakanlık ile işbirliği yaparlar.

Avlanma esas ve usulleri

Madde 6 - Avlanma, avcılık belgesi ve avlanma izni almak şartıyla, yasalarla izin verilen silâh, araç ve eğitilmiş hayvanlarla, avlanma plânlarına veya Merkez Av Komisyonu kararlarına göre yapılır.

Zehirle avlanmak yasaktır. Haznesi iki fişek alacak şekilde sınırlandırılmamış otomatik, yarı otomatik, pompalı ve benzeri yivsiz av tüfekleri ile havalı tüfek ve tabancalar avda kullanılamaz. Eğitilmiş hayvanlarla ve mücadele kapsamında kullanım yeri, şekli ve özellikleri Merkez Av Komisyonunca belirlenecekler dışında kara, hava araçları ve yüzer araçlarla, ses, manyetik dalga, ışık yayan araç ve gereçler, canlı mühre, tuzak, kapan ve diğer benzeri araç, gereç ve usullerle avlanılamaz. Avda kullanımı Merkez Av Komisyonu kararı ile men edilen ses ve manyetik dalga yayan cihazlar, tuzak ve kapanlar ile benzeri araç ve gereçlerin pazar ve ticarethanelerde bulundurulması ve satışı yasaktır. Özellikleri Merkez Av Komisyonunca belirlenenlerin dışında gümeler kurulamaz ve bu gümelerde avlanılamaz.

Avlanan hayvanların taşınması ve avlanma gayesi dışında mücadele kapsamında ve kişilerin kendilerini, tarlalarını ve sürülerini korumak maksadıyla avlaklarda avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanmada kullanılan silâhları ve araçları taşıma veya köpek bulundurma ile eğitilmiş hayvanlarla ve avlanma zamanı dışında avlanma esasları Merkez Av Komisyonunca tespit edilir. Bu esas ve usullere aykırı şekilde avlanılamaz.

Av ve yaban hayatı yönetimi

Madde 7 - Av ve yaban hayatı yönetimine, saha, avlak, istasyon ve tesislerin kurulmasına ait iş ve işlemler, gerektiğinde ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça yapılır veya yaptırılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Avlama Ücretleri, Katılım Payı, Ücret Alınmayacak Hâller ve Toplanan Gelirlerin Kullanılması

BİRİNCİ BÖLÜM

Avlama Ücretleri, Katılım Payı ve Ücret Alınmayacak Hâller

Avlama ücretleri ve katılım payı

Madde 8 - Av ve yaban hayatı yönetimi ile avlanma plânlarına göre yapılacak avlanmalar için; av hayvanlarının türlerine, ağırlıklarına ve trofelerine göre alınacak avlama ücretleri Bakanlıkça tespit edilir. Avlama ücretleri, Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Döner Sermaye İşletmesine yatırılır.

Ateşli, ateşsiz, yivli, yivsiz av tüfekleri ile mermi, fişek, barut, saçma, çekirdek, kapsül ve kovanların perakende satışında satış bedelinin % 2'si Döner Sermaye İşletmesine katılım payı olarak satışı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar yatırılır. Bu ödemelerle ilgili olarak düzenlenecek katılım payı cetvelleri aynı süre içinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Katılım payları süresi içinde yatırılmadığı takdirde; yatırmayanlar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Tahsil edilen avcılık belgesi harçlarının %30'u Bakanlık Döner Sermaye işletmelerine yatırılır.

Ücret alınmayacak hâller

Madde 9 –(Değişik:28/10/2020-7255/16 md.)

Bilimsel yönden tabiata ve türlerine zararlı olan hayvanların bu Kanun gereğince görevliler veya avcılar tarafından avlanması ile avlanma izin ücreti ve avlanma ücreti alınmayacak diğer kişilere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Toplanan Gelirlerin Kullanılması

Gelirlerin kullanılması

Madde 10 - (Mülga: 19/4/2018-7139/39 md.)

DÖRDÜNCÜ KISIM

Avlaklar, Avcılık Belgesi ve Avlanma İzni

BİRİNCİ BÖLÜM

Avlaklar

Avlakların kuruluşu, yönetimi ve denetimi

Madde 11 - Özel avlaklar Bakanlıktan izin alınarak kurulur, sahipleri veya kiracıları tarafından yönetilir, işletilir veya işlettirilir. Diğer avlaklar ise Genel Müdürlükçe yönetilir, işletilir veya işlettirilir. Genel Müdürlükçe yönetilen, işletilen veya işlettirilen avlakların plânlanması, kuruluşu, sınıflandırılması, alanlarının belirlenmesi, işaretlenmesi, yönetimi, işletilmesi, işlettirilmesi ve denetimine ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça düzenlenir.

(Değişik: 26/2/2014-6527/12 md.) Özel avlaklar dışındaki avlakların işletilmesi amacıyla bu avlaklarda sahası bulunan, köy tüzel kişilikleri, belde belediyeleri, avcı kuruluşları, büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyeleri ile koruma, üretim, bakım ve avcılığın düzenlenmesi karşılığı iş birliği yapılabilir. İş birliği yapılan avlaklardan sağlanan gelirden, köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine verilecek miktar, sahaların özelliğine göre Bakanlıkça belirlenir.

Avlanma plânları yapılmış örnek avlakların, plânda belirtilen esaslara göre işlettirilmesi Bakanlıkça gerçek veya tüzel kişilere verilebilir. İşletmeci avlak işletmesinde istihdam edeceği iş gücünü öncelikle mahalli köylerden sağlar. Bu hususlarla ilgili esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Bütün avlaklar Bakanlıkça denetlenir.

İzne tâbi, yasak ve serbest av sahaları

Madde 12 - Özel avlaklarda avlanmak avlak sahibinin, Devlet avlakları, genel avlaklar ve örnek avlaklarda avlanmak Bakanlığın iznine bağlıdır. Sahipli arazilerde avlanmayla ilgili esaslar Bakanlıkça tespit edilir.

Özel kanunlarla veya Merkez Av Komisyonunca avlanmanın yasak edildiği yerlerde ve 2 nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlarda avlanılamaz. Buralarda, ancak av ve yaban hayvanlarının çoğaldığı ve zararlı olduğu hâllerde avlanmaya Bakanlıkça izin verilebilir. 2 nci maddenin 12 nci bendinde tanımlanan sahalarda ise özel avlanma plânlarına göre Bakanlıkça verilecek izinle avlanılabilir.

Av yılı içinde bazı av hayvanı türlerinin nesillerini devam ettiremeyecek sayıya düşmesinin söz konusu olduğu hâllerde, avlanmanın açık olduğu avlaklarda avlanmayı belli bir süre yasaklamaya ve gerektiğinde yeniden açmaya Bakanlık yetkilidir. Bu hususlarla ilgili esaslar Bakanlıkça belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Avcılık Belgesi ve Avlanma İzni

Avcılık belgesi

Madde 13 - Avcılık belgesi, Türk vatandaşlarına bir defaya mahsus olmak üzere verilir ve her yıl vize edilir. Avcılık belgelerinin vize edilmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlıkça belirlenir.

10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci maddesine göre alınan yivli av tüfekleri sahiplerinden avlanmak isteyenler ayrıca bu Kanun gereğince alınması gerekli avcılık belgesini almak zorundadırlar.

Avcılık belgesi alacak olanlar, eğitime ve yeterlik sınavına tâbi tutulur.

Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklulara avlanabilmeleri için yabancı avcılık belgesi verilmesinde mütekabiliyet esası aranır. Avcı turistlere ise geçici avcılık belgesi verilir. Eğitim, yeterlik sınavı ve avcılık belgelerinin verilmesine dair esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Avcılık belgelerine ait iş ve işlemler Bakanlıkça yürütülür ve bu belgeler olmadan avlanılamaz.

Avlanma izni

Madde 14 - Avcılık belgesi sahibi avcılar, avlanmak istedikleri av yılına ait avlanma izin ücretini Döner Sermaye İşletmesine yatırmak suretiyle avlanma izni almak zorundadırlar. Avlanma izin ücreti Bakanlıkça, hayvan gruplarına, avlanmanın il, bölge veya ülke genelinde yapılmasına göre farklı olarak tespit edilebilir. Avlanma izni bir av yılı içindir.

Avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamaz.

Özel avlaklarda üretilip salınan türlerin avlanması için gerekli izin, avlak sahibi veya işletenlerce ücreti karşılığı verilir. Bu ücretin %10'u Döner Sermaye İşletmesine yatırılır, aksi takdirde özel avlak kuruluşu izni iptal edilir.

Avlanma izin ücretlerinin tahsili ve Döner Sermaye İşletmesine yatırılması ile ilgili esaslar Bakanlıkça tespit edilir.

BEŞİNCİ KISIM

Av Turizmi, Ticareti ve Özel Üretim

BİRİNCİ BÖLÜM

Av Turizmi

Yabancıların avlandırılması

Madde 15 - Türkiye'de av turları, fotoğraf ve film çekimleri ile av ve yaban hayvanları gözlem turları yaptıracak seyahat acenteleri, Bakanlıktan av turizmi izin belgesini almaya; seyahat acenteleri vasıtasıyla veya münferiden sadece özel avlaklar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen avlaklarda avlanmak üzere yurdumuza gelen avcı turistler ise 13 üncü maddede belirtilen geçici avcılık belgesini almaya ve avlayacakları av hayvanlarını bu belgeye kaydettirmeye mecburdurlar. Av turizmi izin belgesinin verilmesine dair esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Av turizmine ilişkin esas ve usuller ile avcı turistlerin avlayabilecekleri av hayvanlarının tür, cinsiyet ve miktarları, bunlardan alınacak avlanma ücretleri ve diğer ücretler Bakanlıkça tespit edilir.

18.12.1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu ile 15.7.1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

Yabancıların getirebilecekleri av teçhizatı

Madde 16 - Avcı turistler, beraberlerinde ok-yay ile yivli ve yivsiz av tüfeklerini ve bunlara ait mermileri getirebilirler. 6136 sayılı Kanun ile 11.9.1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Yabancıların götürebilecekleri av hayvanları

Madde 17 - Avcı turistler, avladıkları ve onaylanmış geçici avcılık belgelerine kayıtlı av hayvanlarının etlerini ve hatıra değeri taşıyan parçalarını, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerdeki taahhütlerini dikkate almak kaydıyla başka bir izne bağlı olmadan yurt dışına beraberlerinde çıkarabilirler, adreslerine gönderebilirler veya göndertebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanlarının Ticareti ve Üretim Esasları

Ticaret esasları

Madde 18 - Taraf olunan uluslararası sözleşmelerle ticareti yasaklanan yerli ve yabancı yaban hayvanları ve bu Kanunun 6 ncı maddesi çerçevesinde belirlenen avlanma esas ve usullerine aykırı olarak avlanan yaban hayvanları canlı veya cansız olarak veya bunların et, yumurta, deri, post, boynuz ve benzeri parçaları ile bunların türevleri satılamaz, satın alınmaz, nakledilemez ve bunların ithalatı ve ihracatı yapılamaz.

Taraf olunan uluslararası sözleşmelerle ticaretine düzenleme getirilen türler ile bu Kanun kapsamında yasal olarak avlanan av hayvanları ve bunlardan elde edilen parçalarının ticaretini denetlemeye ve kısmen veya tamamen yasaklamaya, bunların ticaretinden Döner Sermaye İşletmesine gelir alınması ile ilgili usul ve esasları düzenlemeye Bakanlık yetkilidir.

Yurt içinde sergilenmek üzere veya gösteri amaçlı olarak uluslararası sözleşmeler çerçevesinde ithalatına Bakanlıkça izin verilen yaban hayvanları satılamaz. Bu hususlar Bakanlıkça denetlenir.

Üretim esasları

Madde 19 - Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, av ve yaban hayvanlarından Türkiye'de doğal olarak yetişen türleri Bakanlıktan izin almak şartıyla üretebilirler. Bunların doğaya salınabilmesi için Bakanlıktan ayrıca izin almak zorunludur. Yabancı türlerden Türkiye'nin uluslararası yükümlülükleri çerçevesinde ve doğal türlerimize zarar vermeyecek olanlarının ithalatına ve üretimine, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça izin verilebilir.

ALTINCI KISIM

Suç ve Kabahatlerin Takibi ve Cezalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Suç ve Kabahatlerin Takibi

Suç ve kabahatlerin takibi

Madde 20 - (Değişik: 23/1/2008-5728/506 md.)

Avcılığın kontrolü, av hayvanlarının korunması, av yasaklarının takibi ve bu Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında üretim yapan yerlerin denetimi Bakanlık ve Orman Genel Müdürlüğüne yapılır. 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümleri saklıdır.

Genel kolluk ile, av yasaklarının takibi ile görevli olan av koruma memurları ve saha bekçileri, bu Kanunda belirtilen yasaklara aykırı hareket edenleri avlanmadan men etmeye, haklarında tutanak düzenlemeye; yasaklanan fiillerin konusunu oluşturan veya bu fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen canlı veya cansız hayvanlar ve bunların türevleri ile avlanmada kullanması veya avlamlarda, pazaryeri ve ticarethanelerde bulundurulması yasak olan eşya ve vasıtalara elkoymaya ve bu amaçla yakalamaya görevli ve yetkilidir. Av yasağına aykırı hareket edenler, olay yerinde gerekli tutanaklar düzenlendikten sonra derhal serbest bırakılır. Hüviyeti tespit edilemeyenler vakit geçirilmeksizin hüviyeti tespit edilebilecek en yakın köyün muhtar veya ihtiyar heyetine ve bunlarla da tespiti mümkün olmazsa en yakın zabıta merkezine götürülür ve Kabahatler Kanununun 40 ıncı maddesine göre işlem yapılır. Görevli memurların bulunmadığı yerlerde, kır ve köy bekçileri ile köy muhtarları da aynı yetkiyi haizdir.

Elkonulan ve bulundurulması suç oluşturan silâhlar soruşturma evrakı ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına intikal ettirilir.

Canlı av hayvanları hemen, yaralı olanlar ise tedavi edildikten sonra doğaya salınır veya Türkiye'nin uluslararası sözleşmelerdeki taahhütleri de dikkate alınarak Bakanlıkça gerekli işlem yapılır.

Av koruma ve kontrollerinde Bakanlık görevlilerine veya güvenlik güçlerine gönüllü destek sağlamak üzere Bakanlıkça belirlenecek kişilere fahri av müfettişliği görev ve unvanı verilebilir. Fahri av müfettişleri; bu Kanuna göre yasak avlanma sayılan fiilleri işleyenler hakkında işlem yapılması amacıyla Genel Müdürlükçe kendilerine verilen tutanağı düzenleyerek en geç bir hafta içinde en yakın orman idaresi birimine teslim etmek mecburiyetindedir. Fahri av müfettişlerinin seçimi, eğitimi, görev ve yetkileri ile çalışma esas ve usulleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Avcılar talep hâlinde av koruma memurlarına, saha bekçilerine, polis ve jandarma ile köy ve kır bekçilerine, köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyelerine avlanma belge ve izinleri ile avladıkları hayvanları ibraz etmek zorundadırlar. Bu Kanuna aykırılık oluşturan fiillerin ihbarında ve talep hâlinde takibinde köy ve kır bekçileri, köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri av koruma memurlarına ve saha bekçilerine yardıma mecburdurlar.

Av koruma memurları ve saha bekçilerinden; Bakanlıkça lüzum görülecek olanlara, Cumhurbaşkanınca belirlenen silâhlar demirbaş olarak verilir. Av koruma memurları ve saha bekçileri bu Kanunla kendilerine verilen görevlerini ifa sırasında silâhlarını 6831 sayılı Kanunun 78 inci maddesinde belirtilen hâllerde kullanabilirler.^[3]

Av koruma memurları görevlerini yaparken ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, rengi ve biçimi Bakanlıkça tespit edilen resmî kıyafet giymek mecburiyetindedirler. Resmî kıyafetler, silâh, telsiz ve diğer teçhizat ile araç ve gereçler Bakanlıkça verilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Cezalar

Yasaklara uymama

Madde 21 - (Değişik: 23/1/2008-5728/507 md.)

4 üncü maddenin birinci, ikinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket edenlere, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, 12 nci maddenin üçüncü fıkrası gereğince Bakanlıkça getirilecek yasaklara uymayanlara, her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

4 üncü maddenin dördüncü fıkrası gereğince av ve yaban hayvanlarının beslendikleri ve barındıkları ortamı zehirleyenler, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, faillerin avcılık belgesi iptal edilir ve kendilerine bir daha belge verilmez.

4 üncü maddenin beşinci fıkrası gereğince yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile üretme istasyonları ve benzeri sahalarda, bina ve tesislerin atıklarının arıtılmadan doğal ortama bırakılması nedeni ile yaban hayatının veya ekosistemin olumsuz yönde etkilenmesine sebebiyet verenlere ve tahrip edenlere fiilleri suç oluşturmadığı takdirde 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri uygulanır.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerdeki yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarına izinsiz olarak kurulan yapı ve tesisler, masrafi yapı ve tesisi kurana ait olmak üzere, ilgili idare tarafından yıktırılır.

Bu Kanunda belirtilen yasak fiillerin fahri av müfettişleri tarafından işlenmesi halinde verilecek cezalar iki misli uygulanır. Yasak avlanma fiilini işleyen veya gerçeğe aykırı tutanak düzenleyen fahri av müfettişlerinin belgeleri iptal edilir ve kendilerine bir daha fahri av müfettişliği görevi verilmez.

5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hükümlere uymayan radyo ve televizyon kuruluşları hakkında 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Avlanmak suretiyle, bir canlı türünün yok olması tehlikesine ya da ekolojik dengenin bozulması tehlikesine neden olunması halinde, failler hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Özel avlakların kuruluş amacı dışında işletilmesi

Madde 22 - 11 inci madde gereğince yapılan denetimlerde özel avlakların kuruluş amaçları dışında işletildiğinin tespiti halinde, avlak sahibine veya bu avlakları kiralamak sureti ile işletenlere, binikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

İzinsiz veya yasak yerlerde avlanma

Madde 23 - Avlaklarda izin almadan avlananlara ve Merkez Av Komisyonunca avlanmanın yasaklandığı avlaklarda avlananlara ikiyüz Türk Lirası, özel kanunlarla avlanmanın yasaklandığı sahalarda ile 2 nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlarda avlananlara, üçyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma

Madde 24 - (Değişik: 23/1/2008-5728/510 md.)

6 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında sayılan zehirle avlanma hariç diğer yasaklara ve esaslara aykırı hareket edenlere her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere yüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Zehirle avlananlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, faillerin avcılık belgesi iptal edilir ve bir daha belge verilmez.

Bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara üçyüz Türk Lirası; avlanma izni olmadan avlananlara ise yüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Yabancı avcılık belgesi veya geçici avcılık belgesi almadan avlananlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Avcılık belgesini ve avlanma izin belgesini yanında taşımadan avlananlara yirmi Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Yabancılarla ilgili yasaklara uymama

Madde 25 - Av turizmi izin belgesi almadan av turu, fotoğraf ve film çekimleri ile av ve yaban hayvanları gözlem turları yaptıran veya yabancıların geçici avcılık belgesi olmadan avlanmasına aracılık eden kişi, kuruluş ve acentelere onbin Türk Lirası, geçici avcılık belgesinde kayıtlı türler ve yerler dışında avlanan yabancı uyruklu kişiye, beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Av ve yaban hayvanı ticareti yasağına uymama

Madde 26 - (Değişik: 23/1/2008-5728/512 md.)

18 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları ve 19 uncu madde gereğince Bakanlığın koyacağı esaslara uymayanlara, beşyüz Türk Lirasından ikibinbeşyüz Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

18 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yasağı uymayanlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Cezaların güncelleştirilmesi

Madde 27 - (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Avdan men etme ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi

Madde 28 - (Değişik: 23/1/2008-5728/513 md.)

Bu Kanunla yasak edilen fiilleri işleyenler derhal avdan men edilir.

Bu Kanunun 20 nci maddesi kapsamında elkonulan av hayvanları ve türevleri ile sair eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahallî mülkî amir tarafından karar verilir.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen cansız av hayvanları ile, avlanan hayvanlardan elde edilen ürünler ve sair eşya Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından satılarak bedeli Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedilir.

Canlı olarak el konulan ve özel bakım ve tedaviye muhtaç olmayan av hayvanları, Bakanlık yetkilileri tarafından başka bir şekilde değerlendirilmesine karar verilmediği takdirde, doğal yaşama ortamlarında serbest bırakılır.

Bu madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmiş olsa bile, yasak avlanma ile yaban hayatında ve ekosistemde meydana gelen tahribat ve eksilme nedeniyle hükmolunacak tazminat av hayvanı türlerine göre Bakanlıkça tespit edilen değerler üzerinden hesaplanır. Hükmolunan tazminat, Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedilir.

İdarî para cezasını gerektiren fiillerin tekrarı

Madde 29 - (Değişik: 23/1/2008-5728/514 md.)

21 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı cezaya konu fiillerin tekrarı hâlinde ayrıca failerin avcılık belgeleri iptal edilir ve kendilerine bir daha avcılık belgesi verilmez.

22 nci maddede yazılı cezaya konu fiillerin tekrarı hâlinde ayrıca avlak kuruluş izni iptal edilir.

23 üncü maddede yazılı cezalara konu fiillerin tekrarı hâlinde, ayrıca faillerin avcılık belgeleri iptal edilir ve kendilerine bir daha avcılık belgesi verilmez.

24 üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı cezaya konu; 6 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki fiillerin tekrarı hâlinde faillerin avcılık belgeleri iptal edilir ve kendilerine bir daha avcılık belgesi verilmez.

24 üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı cezaya konu; 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasındaki fiillerin tekrarı hâlinde faillerin avcılık belgesi yoksa, idarî para cezası yanında kendilerine iki yıl süreyle avcılık belgesi verilmez, avcılık belgesi olanlar ise ayrıca iki yıl süreyle avcılıktan men edilir.

26 ncı maddenin birinci fıkrasında yazılı cezaya konu fiillerin tekrarı hâlinde ilgililerin ayrıca, 18 inci maddenin birinci ve ikinci fıkrasındaki faaliyetlerden iki yıl süreyle men'ine ve 19 uncu maddedeki iznin iptaline karar verilir.

İdarî para cezalarına karar verme yetkisi

Madde 30 - Bu Kanuna göre verilecek idarî para cezaları 4856 sayılı Kanunda yer alan İl Çevre ve Orman Müdürü veya yetki verdiği elemanlar ile 31.10.1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda yer alan orman işletme şefi tarafından verilir.

(Mülga ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

YEDİNCİ KISIM

Son Hükümler

Davaların görülmesi

Madde 31 - **(Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)**

Yönetmelik

Madde 32 - Bu Kanunun uygulaması ile ilgili esas ve usuller, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri de alınmak sureti ile bir yıl içinde Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Atıf

Madde 33 - Diğer mevzuatla 5.5.1937 tarihli ve 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanununa yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

Kaldırılan ve değiştirilen hükümler

Madde 34 - 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

2521 sayılı Kanunun; 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "av tezkeresi, yoksa" ibaresi ve 13 üncü maddesinde yer alan; "veya yivsiz tüfek sahipliği belgesi" ibaresi madde metinlerinden çıkarılmıştır. 8 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan "sahipliği" yerine "satın alma", ikinci fıkrasında yer alan "av tezkeresi" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamesi", "sahipliği" yerine "satın alma", 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "av tezkereleri" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnameleri", "av tezkeresi" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamesi", "av tezkeresine" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamesine", ikinci fıkrasında yer alan; "Avcılık dışındaki amaçlarla" yerine "Yivsiz", "sahipliği belgesi" yerine "ruhsatnamesi", "av tezkeresi" yerine "avcılık belgesi", üçüncü fıkrasında yer alan; "sahipliği" yerine "satın alma", "av

tezkerelerine" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamelerine", 13 üncü madde başlıında yer alan; "av tezkeresi" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamesi", 13 üncü maddesinde yer alan; "av tezkeresi" yerine "yivsiz tüfek ruhsatnamesi" ibareleri getirilmiştir.

6831 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin 1 inci fıkrasındaki "Orman Umum Mdrlgnce" ibaresinden önce gelmek üzere "evre ve Orman Bakanlığınca ve" ibaresi eklenmiştir.

16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, ıracılık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan; "Kara avcılığı ruhsat tezkereleri" ibaresi "avcılık belgeleri" olarak, (11) numaralı bendinde yer alan; "tezkere" ibaresi "avcılık belgesi" olarak, 6136 sayılı Kanunda yer alan; "yivsiz av tüfekleri" ibaresi "yivsiz tüfekler" olarak, 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin "VI. Meslek erbabına verilecek tezkere, vesika ve ruhsatnamelerden alınacak harçlar" bölümünün 15 inci bendinde yer alan; "Kara av tezkereleri:" ibaresi "Avcılık belgesi:" ve "kara avcılığı ruhsat tezkereleri" ibaresi "avcılık belgeleri" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 2521 sayılı Kanuna göre verilmiş olan av tezkereleri, süresi sonunda; yivsiz tüfek ruhsatnamesine dönüştürülür. Av tezkeresi, yivsiz tüfek ruhsatnamesine dönüştürülen şahıslardan avlanmak isteyenler bu Kanunun 13 üncü maddesine göre avcılık belgesi almak zorundadır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra süresi sona eren av tezkerelerini yivsiz tüfek ruhsatnamesine dönüştürenler ile ilk defa yivsiz tüfek ruhsatnamesi alanlardan avlanmak isteyenlere; avcılık belgesi verilmesi ile ilgili esas ve usuller hakkında çıkartılacak yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar geçici avcılık belgesi verilir. Bu kişilere geçici avcılık belgesi verilmesinde sınav şartı aranmaz. Geçici avcılık belgelerinin süresi verildiği tarihten sonraki mali yılbaşında sona erer. Geçici avcılık belgesi alacak olanlar 492 sayılı Harçlar Kanununa göre avcılık belgelerinden alınan harcı ve 4306 sayılı Kanun gereğince eğitime katkı payını ödemek zorundadır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlık tarafından düzenlenen avcı eğitimi kurslarına katılan ve avcı eğitim kurs bitirme belgesi alan avcılara avcılık belgesi verilmesinde sınav şartı aranmaz.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Merkez Av Komisyonunca alınmış olan avlanma süreleri, avlanma limitleri, avına izin verilen türler, koruma altına alınan türler, yasak av sahaları ve av turizminin düzenlenmesine ilişkin kararlar, bu Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında oluşturulan Merkez Av Komisyonu kararı yürürlüğe girinceye kadar geçerlidir.

Yürürlük

Madde 35 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 36 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**4915 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE
GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	4915 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5728	1, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31	8/2/2008
6527	4, 11	1/3/2014
7139	2, 10	28/4/2018
KHK/698	4, 20	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının and içerek göreve başladığı tarihte
7255	3. 9	28/10/2020

TÜRK CEZA KANUNU

Kanun Numarası:	5237
Kabul Tarihi:	26/9/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete:	12/10/2004 Sayı: 25611

İKİNCİ KISIM
Kişilere Karşı Suçlar
İKİNCİ BÖLÜM
Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

İnsan üzerinde deney

Madde 90- (1) İnsan üzerinde bilimsel bir deney yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İnsan üzerinde yapılan rızaya dayalı bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için;

a) Deneyle ilgili olarak yetkili kurul veya makamlardan gerekli iznin alınmış olması,

b) Deneyin öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda hayvan üzerinde yapılmış olması,

c) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların insan üzerinde de yapılmasını gerekli kılması,

Gerekir.

ONUNCU BÖLÜM
Malvarlığına Karşı Suçlar

Nitelikli hırsızlık

Madde 142- (2) Suçun; g) büyük veya küçük baş hayvan hakkında İşlenmesi hâlinde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Topluma Karşı Suçlar
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Tehlike Yaratan Suçlar

Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması

Madde 177- (1) Gözetimi altında bulunan hayvanı başkalarının hayatı veya sağlığı bakımından tehlikeli olabilecek şekilde serbest bırakan veya bunların kontrol altına alınmasında ihmal gösteren kişi, altı aya kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Topluma Karşı Suçlar
İKİNCİ BÖLÜM
Çevreye Karşı Suçlar

Çevrenin kasten kirletilmesi

Madde 181- (1) İlgili kanunlarla belirlenen teknik usullere aykırı olarak ve çevreye zarar verecek şekilde, atık veya artıkları toprağa, suya veya havaya kasten veren kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Atık veya artıkları izinsiz olarak ülkeye sokan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Atık veya artıkların toprakta, suda veya havada kalıcı özellik göstermesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza iki katı kadar artırılır.

(4) Bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan fiillerin, insan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliklere sahip olan atık veya artıklarla ilgili olarak işlenmesi halinde, beş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına ve bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

(5) Bu maddenin iki, üç ve dördüncü fıkrasındaki fiillerden dolayı tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Çevrenin taksirle kirletilmesi

Madde 182- (1) Çevreye zarar verecek şekilde, atık veya artıkların toprağa, suya veya havaya verilmesine taksirle neden olan kişi, adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu atık veya artıkların, toprakta, suda veya havada kalıcı etki bırakması halinde, iki aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) İnsan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliklere sahip olan atık veya artıkların toprağa, suya veya havaya taksirle verilmesine neden olan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
YEDİNCİ BÖLÜM

Genel Ahlaka Karşı Suçlar

Müstehcenlik

Madde 226- (4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükümlenir.

SU ÜRÜNLERİ KANUNU

Kanun Numarası:	1380
Kabul Tarihi:	22/3/1971
Yayımlandığı Resmî Gazete:	4/4/1971 Sayı : 13799

BÖLÜM – I
Genel Hükümler

Şümul:

Madde 1 – (Değişik: 15/5/1986 - 3288/1 md.)

Bu Kanun su ürünlerinin korunması, istihsalı ve kontroluna dair hususları ihtiva eder.

Tarifler:

Madde 2 – Bu Kanunda geçen terimlerin tarifleri aşağıdadır:

Su ürünleri: Denizlerde ve içsularda bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların yumurtalarıdır.

(Kara Avcılığı Kanunu şümulüne giren hayvanlar hariç)

Su ürünleri müstahsilleri: Deniz ve içsularda su ürünleri istihsal eden gerçek ve tüzel kişilerdir.

İstihsal yerleri: Su ürünlerini istihsale elverişli olan ve içinde veya üzerinde her hangi bir istihsal vasıtası kurulabilen, kullanılabilen su sahalarıdır.

İstihsal vasıtaları: Su ürünlerinin istihsalinde kullanılan gemiler ile her türlü malzeme, teçhizat, alet, edevat, yemler, takım ve tesislerdir.

İçsular: Göller, suni göller, lagünler, baraj gölleri, bentler, regülatörler, kanallar, arklar, akarsular, mansaplar, üretme ve yetiştirme yerleridir.

Lagünler: Denizle irtibatı ve denizin etkisi altında bulunan göllerdir.

Mansaplar: Akarsuların göl veya denizlere açıldığı bölgelerde akarsuyun etkisi altında kalan su ürünleri istihsaline elverişli sahalarıdır.

Üretme ve yetiştirme yerleri: Su ürünlerini üretmek ve yetiştirmek için yapılan tesislerdir.

Dalyan yeri: Bir veya mütaaddit sabit yahut muvakkat dalyan kurmaya elverişli istihsal sahalarıdır.

Sabit dalyan: Denizlerde ve içsularda su ürünleri istihsal etmek için kazık, çit, çubuk, tel, taş veya beton ve benzeri manialarla çevrilmek suretiyle, sınırları değişmeyecek şekilde kurulan veya tabii olarak çevrilmiş su sahalarından meydana getirilen dipile irtibatlı tesislerdir.

Muvakkat dalyan (Yüzer): Şamandıra, duba, tekne ve saireye bağlı ağlarla çevrilmek suretiyle kurulan su mahsulleri istihsaline mahsus tesislerdir.

Voli yeri: Deniz ve içsularda su ürünleri istihsaline elverişli, sahile bitişik ve sınırları

belli su sahalarıdır.

Dip trolü: Bir veya daha çok gemiler ile çekilmek suretiyle zemin üzerinde sürütülerek dip su ürünlerini istihsale mahsus trol ağları ve bu ağlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Orta su trolü: Münhasıran göçmen balıkların istihsaline mahsus, dibe temas etmeksizin suyun ortasından veya yüzüne yakın kısımdan çekilen trol ağları ve bunlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Kombine trol: Dip ve orta su trolünü yapmaya elverişli trol ağları ve bunlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Gemi: Tonajı ve adı ne olursa olsun, denizlerde ve içsularda su ürünleri araştırmasında, istihsalinde, naklinde, işlenmesinde kullanılan kayık, sandal, yelkenli, şat, salmavna gibi vasıtalarla buharlı veya motorlu bilümm yüzer vasıtalaradır.

BÖLÜM – II *Su Ürünleri İstihsalı*

A) Su ürünleri istihsal ruhsatı :

Su ürünleri ruhsat tezkereleri ve izinleri:

Madde 3 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:6/11/2019-7191/1 md.)

Ticari amaçlı su ürünleri avcılık faaliyetinde bulunacak gerçek ve tüzel kişiler ile ticari amaçlı su ürünleri avcılık ya da yetiştiricilik faaliyetinde kullanılacak gemiler ve diğer su vasıtaları için Tarım ve Orman Bakanlığında ruhsat tezkeresi veya izin alınması zorunludur.

Ruhsat tezkerelerinin veya izinlerin verilmesine, yenilenmesine, süresine, iptaline ve ruhsat kod numarasının gemiye yazılışına, türlerin avlanma miktarlarına, bölgesel avcılığa ve av araçlarına göre verilecek izinlere, amatör amaçlı avcılık faaliyetlerinde türlere, yerlere ve yöntemlere göre belirlenen esaslar dahilinde getirilecek sınırlamalar veya ruhsata tabi olacaklar ile yerli ve yabancı uyruklu kişilerce yapılacak amatör avcılığa ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat tezkerelerinin veya izinlerin yetkililerce talep edilmesi halinde gösterilmesi zorunludur.

10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

B) Su ürünleri istihsal yerleri:

Kamu tüzel kişilerine ait istihsal yerlerinin kiralanması:

Madde 4 – (Değişik:6/11/2019-7191/2 md.)

Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan deniz ve içsularda veya bu yerlerden su alınarak karada yapılacak su ürünleri üretim tesislerinde veya bu alanları ıslah etmek suretiyle projeye dayalı olarak yapılacak su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında, ihtiyaç duyulan su ve su alanları ile deniz ve içsulardaki su ürünleri istihsal hakkının kira yöntem ve teknik şartları, süreleri ve yıllık bedelleri, üretim yerlerinin özellikleri dikkate alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilir. Bu yerler gerçek veya tüzel kişilere, gelirleri il özel idarelerine, il özel idareleri kaldırılan illerde ise yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanlığınca kiraya verilebilir. Bu yerlerden Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen alanlarda avcılık yoluyla istihsal hakkı, başkalarına devredilmemesi şartıyla, öncelikle istihsalin yapılacağı yerde kurulan, üyeleri beş yıldan az olmamak üzere üretim bölgesinde ikamet eden, münhasıran su ürünleri istihsalı veya pazarlaması ile iştigal eden su ürünleri kooperatiflerine veya birliklerine, bunların kiralanmaması halinde ise gerçek veya tüzel kişilere Tarım ve Orman Bakanlığınca kiralanabilir.

Projeli olarak yapılacak yatırımlarda ihtiyaç duyulacak karasal alanların kiralama işlemleri bu madde hükümleri çerçevesinde; taşınmazın tescilli olması durumunda maliki kuruluş tarafından, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlardan olması durumunda ise Milli Emlak Genel Müdürlüğü birimleri marifetiyle yapılır.

Deniz ve içsularda veya bu yerlerden su alınarak karada su ürünleri yetiştiricilik bölgeleri belirlenirken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınır; altmış gün içerisinde cevap verilmemesi halinde uygun görüş verilmiş sayılır.

İstihsal hakkı kiraya verilen alanlarda yapılacak ticari, amatör, rekreasyonel amaçlı avcılık ve yetiştiricilik faaliyetleri ile istihsal hakkı kiraya verilen türler ile ilgili usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

İstihsal yerlerinin sınırlandırılması:

Madde 5 – Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan istihsal yerlerinin sınırları, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında Maliye Bakanlığının tayin edeceği bir temsilci ile mahalli kadastro veya tapu memuru o yerin sulh hukuk hakimliğince tayin edilecek birisi araştırma müesseselerinden ve ikisi su ürünleri istihsalinden anlıyan üç bilirkişiden kurulu bir heyet marifetiyle teamülen malûm ve muayyen bulunan veya kira mukavele veya şartnamelerinde gösterildiği veçhile üç nüsha zabıt ve krokiyle tespit olunur. Bu zabıt ve krokilerin bir nüsnası Tarım Orman ve Köyişleri, bir nüshası Maliye Bakanlıklarına verilir. Bir nüshası da mahalli tapu dairesince hıfzolunur. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca zabıt ve kroki Resmi Gazete ile yayınlanır.

Deniz dalyanları ile voli yerlerinin ve mansapların sınırlarının tespitinde yukardaki heyete en yakın liman dairesi temsilcisi, Devlet Su İşlerinin mülkiyet ve işletmesindeki yerlerde ise bu Genel Müdürlük temsilcisi de katılır.

Hazinenin ve Devlet Su İşlerinin mülkiyetinde olan istihsal yerlerinin sınırlarının tespitinde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Bu maddede zikredilen heyette vazife gören memurların harcırahları ile bilirkişiler için mahkemece takdir edilecek ücret Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı tarafından ödenir.

Yeni istihsal yerleri:

Madde 6 – Yeniden kurulacak ve kendiliğinden teşekkül eden istihsal yerlerinin sınırlarının tespitinde de 5 inci madde hükümleri uygulanır.

İstihsal yerlerindeki değişiklikler:

Madde 7 – (Değişik : 15/5/1986-3288/3 md.)

Genel, katma va özel bütçeli idareler ile Devletin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan su ürünleri üreme ve istihsal yerlerinin doldurulması, kurutulması, kısmen veya tamamen şeklinin değiştirilmesi veya buralardan kum, çakıl, taş çıkarılması, taş, toprak, moloz ve benzeri maddelerin dökülmesi gibi üreme ve istihsale olumsuz tesir edebilecek teşebbüslerde bulunulmadan önce Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının mütalaasına dayalı olarak ilgili mercilerden izin alınması zorunludur.

Baraj ve sun'i göllerde alınacak tedbirler:

Madde 8 – Baraj göllerine veya ihdas olunacak diğer sun'i göllere su verilmeden önce su ürünleri bakımından alınması gereken tedbirlerin tespiti için ilgililerce Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına müracaat olunması ve Bakanlıkça lüzum gösterilen tedbirlerin alınması gereklidir.

Su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirler:

Madde 9 – İçsuların sulama, enerji istihsalı gibi maksatlarla kullanılması halinde bu sularda mevcut su ürünlerinin yaşama, üreme, muhafaza ve istihsalini zarardan koruyacak tedbirlerin ilgililer tarafından alınması şarttır. Bu tedbirlerin nelerden ibaret olduğu Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit olunur.

Kamu tüzel kişilerine ait dalyanlardan geçiş:

Madde 10 – Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan dalyanların kiracıları veya bunları işletenler belirli bir geçim veya istihsal faaliyetinin icabı olarak bazı iş ve sanat erbabının dalyanın faaliyetine zarar vermemek şartıyla, kendi vasıtalarıyla dalyandan geçmelerine müsaade etmekle mükelleftir.

Geçiş şartları ile dalyandan geçeceklerin riayet edecekleri hususlar icap ve teamüller de nazara alınarak Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.

Hazinenin veya Devlet Su İşlerinin özel mülkiyetinde bulunan yerlerde geçiş hakkı Medeni Kanun hükümlerine göre tespit olunur.

Dalyan civarındaki voli yerlerinden faydalanma:

Madde 11 – Dalyan sınırları içinde veya dışında Hazineye veya Devlete ait voli yerleri ayrıca kiraya verilmedikçe veya işletilmedikçe, bütün su ürünleri müstahsilleri buralardan serbestçe faydalanabilirler.

Ancak dalyan sınırları içinde olup, mevsimine göre muayyen yerlerde kurulu bulunduğu zamanlarda dalyanın avlusu cihetindeki Hazineye veya Devlete ait voli yerlerinden faydalanma hakkı dalyan sahip veya kiracılarına aittir. Dalyanın arkasında kalan Hazineye ait voli yerlerinden dalyan kurulu bulunduğu zamanlarda dahi bütün su ürünleri müstahsilleri

faйдalanabilir.

Bu madde hükmü, özel mülkiyetteki dalyanlarda da uygulanır.

Özel mülkiyetteki dalyan ve voli yerleri ile bunların kamulaştırılması:

Madde 12 – Medeni Kanunun yürürlüğe girmesinden evvel sahipleri adına tapuya tescil edilmiş olan dalyan ve voli yerleri (Olağanüstü sebeplerin devam ettiği müddet içindeki inkıtarlar hariç olmak üzere) sahipleri tarafından bizzat veya kiraya verilmek suretiyle devamlı olarak 5 sene işletilmediği veya terk edildiği takdirde kamulaştırılır.

Yetiştiricilik

Madde 13 – (Değişik:22/7/2003-4950/1 md.)

Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri kurmak isteyenler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığından izin almak zorundadır.

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerine ilişkin izinler; bu tesislere ait projenin sağlık, memleket ekonomisi, seyrüsefer, teknik ve ilmî bakımlardan mahzur taşımaması halinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca verilir.

Kurulacak yetiştiricilik tesisleri için 4 üncü maddenin son fıkrası hükümleri uygulanır.

Yetiştiricilikle ilgili usul ve esaslar Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM – III

Geliştirme, Teşvik ve Himaye

A) Geliştirme:

Etüt ve araştırma:

Madde 14 – (Değişik: 15/5/1986-3288/4 md.)

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı su ürünleri ile ilgili her türlü araştırmaları yapmak ve yaptırmakla görevlidir.

Kooperatifleşme:

Madde 15 – Su ürünleri müstahsilleri 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanun ile 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve 1163 sayılı Kanuna tabi İstihsal Kooperatifleri ve mesleğin özelliklerine uygun kooperatif ve birlikler kurabilirler.

Bu kooperatif ve birlikler "Su Ürünleri İstihsal Kooperatifleri", "Su Ürünleri Satış Kooperatifleri", "Su Ürünleri Satış Kooperatifleri Birliği ve Su Ürünleri Kredi Kooperatifleri" ismini alırlar.

Kooperatif ve birliklerin anamukavelename formülleri T. C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ile Ticaret Bakanlığının ilgili dairesi tarafından müştereken hazırlanır.

T. C. Ziraat Bankası su ürünleri üreten ve üretimini bizzat satan kooperatif ve şahıslara açacağı kredilerde üretim ve pazarlamada kullanılan bütün araç ve gereçler Kredi Maritim sistemi (Balık üretiminde kullanılan tekne, motor, ağ v.s. benzeri araç ve gereçleri sigortalamak şartıyla krediye karşılık gösterme esas) na göre teminat olarak kullanılacağı gibi, üretim, depolama ve pazarlama tesisleri tapu veya kira mukavelesi esasına göre de teminat olarak kullanılır.

Denizcilik Bankası da aynı esasa göre kredi açabilir.

Eğitim ve öğretim:

Madde 16 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, su ürünleri istihsalı ile uğraşanların mesleki bilgi ve görgülerini artırmak maksadiyle, diğer bakanlıklar ile de işbirliği yaparak uzmanlar idaresinde ücretli veya ücretsiz kurslar ve meslek okulları açabilir, propaganda eğitim ve öğretim için lüzumlu tedbirleri alır.

Teşvik ve Himaye

Muaflıklar:

Madde 17 – Gerçek ve tüzel kişilerin su ürünlerinin istihsal, muhafaza, işleme ve nakliyesine mütaallik faaliyet kollarına yapacakları yatırımlar hakkında 31/12/1960 gün ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 202 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile eklenen 8 inci bölümün ek 3 üncü maddesindeki yatırım indirimi nispeti % 100 olarak uygulanır. 202 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesi ile 199 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uygulanmaz.

(Ek fıkra:6/11/2019-7191/3 md.) Balıkçı gemilerinin barınma, av araç ve gereçlerini depolama, tamir ve bakımlarını yapma, avlanılan veya yetiştirilen ürünleri karaya çıkarma, depolama, kontrol, veri toplama gibi avcılık ve yetiştiricilikle ilgili hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, ihtiyaç duyulan kıyılarda Tarım ve Orman Bakanlığının teklifiyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca balıkçı barınakları üst yapıları ile birlikte yapılır.

(Değişik fıkra:6/11/2019-7191/3 md.) Balıkçı barınaklarından yararlanma hakkı öncelikli olarak ticari balıkçılara ve su ürünleri yetiştiricilerine aittir. Balıkçı barınakları ve

bunlara ait üst yapı tesislerinden faydalanma hakkı Milli Emlak Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak, Tarım ve Orman Bakanlığınca süresi on yıldan fazla olmamak üzere su ürünleri ile ilgili kooperatif veya kooperatif birliklerine ya da üretici birliklerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın pazarlıkla kiraya verilir. İlan edilen otuz günlük süre içinde kooperatifler veya kooperatif birliklerinden ya da üretici birliklerinden talep vaki olmazsa 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince Tarım ve Orman Bakanlığınca gerçek veya tüzel kişilere ihale ile verilir.

(Ek fıkra:6/11/2019-7191/3 md.) Balıkçı barınaklarının işletilmesine, denetlenmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uygun görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Madde 18 – Su ürünlerinin istihsal ve ihracatını artırmak maksadiyle, su ürünleri istihsal ve vasıta ve malzemelerinde ithal sırasında alınan her türlü vergi, resim ve harçları indirmeye veya tamamen kaldırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(Mülga fıkra:6/11/2019-7191/4 md.)

BÖLÜM – IV Yasaklar ve Zabıta Hükümleri

Patlayıcı ve zararlı maddeler kullanma yasağı:

Madde 19 – Bomba, torpil, dinamit, kapsül ve benzeri patlayıcı maddeler öldürücü veya uyuşturucu maddeler, sönmemiş kireç ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının müsaadesi alınmaksızın elektrik cereyanı, elektroşok ve hava tazyiki ile su ürünleri avlanması yasaktır.

Tespit olunacak belli bir aydınlatma gücünü geçmemek üzere elektrik cereyanı ile aydınlatma ve münhasıran denizlerde olta ile avlanan su ürünlerinin denizden çıkarılmasında elektroşok usulünün uygulanması müsaadeye bağlı değildir.

Bu maddenin uygulanmasına ait esaslar yönetmelikte gösterilir.

Sulara zararlı madde dökülmesi:

Madde 20 – Su ürünleri veya bunları istihlak edenlerin veya kullananların sağlığına veyahut istihsal vasıtalarına malzeme, teçhizat, alet ve edevata zarar veren maddelerin içsulara ve denizlerdeki istihsal yerlerine veya civarlarına dökülmesi veya döküleceği şekilde tesisat yapılması yasaktır.

Hangi maddelerin dökülmesinin yasak olduğu yönetmelikte gösterilir.

Yabancıların su ürünleri istihsalı yasağı:

Madde 21 – **(Değişik birinci fıkra: 22/7/2003-4950/2 md.)** Türk vatandaşı olmayan kişilerin su ürünleri avcılığı yapmak üzere 2674 sayılı Karasuları Kanununun 1 inci maddesinde yazılı karasularına veya 4 üncü maddesinde yazılı içsulara girmeleri ve bu sularda su ürünleri avcılığında bulunmaları yasaktır.

Ancak, 3 üncü maddenin 7 nci bendinde yazılı yabancı turistler ile Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının müsaadesi gereğince 14 üncü maddede gösterilen etüt ve araştırma işlerinde çalışacak yabancılar bu hükümden müstesnadır.

Akar sularda engellemeler yapılması, yasağı:

Madde 22 – Tarım ve Orman Bakanlığının müsaadesi alınmadan akarsularda su ürünlerinin geçmesine veya yetişmesine engel olacak şekilde ağlar kurulması, bent, çit ve benzeri engeller yapılması yasaktır.

(Değişik fıkra:6/11/2019-7191/5 md.) Akarsular üzerinde kurulmuş veya kurulacak olan baraj ve regülatör gibi su yapılarında su ürünlerinin geçmesine mahsus balık geçidi yapılması ve işler durumda bulundurulması zorunludur. Ancak yüksekliği yirmi metreden fazla olan su yapılarında, masrafları müteşebbisçe karşılanmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılacak veya yaptırılacak bilimsel araştırma ve inceleme sonucu balık geçitlerinin işlevsiz olacağını anlaşılması halinde balık geçidi dışında farklı göç yapıları, asansörle taşıma, yapay ortamda üretilip kaynağa bırakma gibi tedbirler alınabilir. Bu madde kapsamındaki balık geçidi, balık asansörü ve diğer yapılara ilişkin projenin onayı, kontrollüğü ve kabulü inşaat tekniği açısından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır.

Genel yasaklar, tahdit ve mükellefiyetler:

Madde 23 – a) Su ürünleri istihsalinde kullanılan istihsal vasıtalarının haiz olmaları gereken asgari vasıf ve şartlar ile bunların kullanma usul ve esasları;

b) **(Değişik fıkra: 22/7/2003-4950/3 md.)** Sağlık, memleket ekonomisi, seyrüsefer, teknik ve bilimsel yönlerden bölgeler, mevsimler, zamanlar, su ürünleri cinsleri, çeşitleri,

ağırlık, irilik, büyüklük gibi vasıflar bakımından konulacak yasak, sınırlama ve yükümlülükler yönetmelikle düzenlenir.

(Mülga son fıkra: 11/6/2010-5996/47 md.)

Trol:

Madde 24 – a) İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her çeşit trol ile su ürünleri istihsalı yasaktır.

İlmi maksatlarla yapılacak incelemelerde trol kullanılabilir.

b) Kara sularımız dahilinde dip trolü ile su ürünleri istihsalı şekli ayrı bir yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik hükümlerine aykırı olarak dip trolü ile su ürünleri istihsalı yasaktır.

c) Orta su trolü hakkında 23 üncü madde hükümleri uygulanır.

Ancak orta su trolünün dip trolü olarak kullanılması yasaktır.

d) Munhasıran sünger avında kullanılan kankava trolü sayılmaz.

Yasak su ürünlerinin satışı, nakli ve imalatla kullanılması memnuiyeti:

Madde 25 – Zamanlar, mevsimler, cins, nev'i, çeşit, irilik, ağırlık, büyüklük itibariyle istihsalı yasak olan su ürünlerinin, yasağın devam ettiği müddet zarfında her ne suretle olursa olsun satışı, nakli, imalatla kullanılması yasaktır.

19, 24 üncü maddeler hükümlerine aykırı olarak istihsal edilen su ürünlerine el konulup mülkiyeti kamuya geçirilerek bunlar hakkında 29 ve 34 üncü madde hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra:6/11/2019-7191/6 md.) Kaynakların korunması amacıyla, su ürünlerinin yurt dışına çıkarılması ve canlı olarak yurt içine sokulması izne tabidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul, esas ve istisnalar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

BÖLÜM – V

Balıkhaneler

Balıkhaneler ve satış üzerinden alınacak ücret:

Madde 26 – (Mülga: 11/3/2010-5957/18 md.)

Madde 27 – (Mülga : 15/5/1986-3288/10 md.)

BÖLÜM – VI

Çeşitli Hükümler

Bilgi ve belge vermek:

Madde 28 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının, su ürünleri müstahsilleri ile su ürünleri ile iştigal eden tacir, sanayici ve esnaftan bu işlerine mütaallik lüzumlu göreceği bilgileri ve belgeleri isteyebilir.

İstenilen bilgi ve belgeleri ilgililer tayin edilen müddet içinde ve istenilen şekilde vermeye mecburdurlar.

Bu madde gereğince verilen ferdi ve hususi bilgi ve belgeler ifşa edilemeyeceği gibi verener aleyhine delil ve vesika olarak da kullanılmaz.

Yasak vasıta ve hükümlerin istisnaen kullanılması:

Madde 29 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlıkları münhasıran ilmi ve teknik etüt ve araştırmalar yapılması maksadiyle ve su ürünleri avcılığında kullanılması yasak vasıta ve usullerin muayyen yerlerde ve muayyen müddetle, bu hususta vazifeli ve salahiyyətli kıldığı kimseler tarafından kullanılmasına müsaade edebilir.

Yasak vasıta ve usullerle yapılan ilmi ve teknik etüt ve araştırmalardan elde edilen su mahsulleri hiçbir suretle satılamaz, gerekirse imha olunur.

Ödenek:

Madde 30 – Bu kanunun 14, 16 ncı maddelerinde yazılı işlerin gerektirdiği giderleri karşılamak üzere her yıl Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı bütçesine lüzumlu ödenek konulur.

Teftiş ve murakabe:

Madde 31 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının su ürünleri müstahsillerini, su ürünleri ile iştigal eden tacir, sanayici ve esnaf ile bunların işyerlerini, balıkhaneleri, istihsal yerlerini ve istihsal vasıtalarını Bakanlık Teftiş Kurulu vasıtasıyla teftiş ve kontrol ettirerek mevzuata göre gerekli muameleyi yapmaya yetkilidir,

Bu bakanlıklar diğer memurlarına da bu görevi verebilir.

BÖLÜM – VII

Usül Hükümleri

Muhakeme usulü:

Madde 32 – (Mülga:6/11/2019-7191/7 md.)

Koruma ve kontrol

Madde 33 – (Değişik:6/11/2019-7191/8 md.)

Tarım ve Orman Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve içsuların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile emniyet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabıtası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu Kanun kapsamına giren kabahatler ve suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, kabahatin ve suçun işlenmesinde kullanılan istihsal vasıtalarına ve elde edilen su ürünlerine el koymak ve bu Kanunun ek 3 üncü maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde idarî para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler.

El konulan su ürünleri ve istihsal vasıtaları:

Madde 34 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:6/11/2019-7191/9 md.)

El konulan su ürünleri ve istihsal vasıtaları hakkında aşağıdaki işlemler yapılır:

a) El konulan canlı olmayan su ürünlerinden insan tüketiminde veya sanayide kullanılması mümkün, ancak muhafaza edilmesi mümkün olmayanlar, el koyma işlemini gerçekleştiren görevlilerin ihtiyaç duyması halinde en yakın Bakanlık laboratuvarında veya kamu kuruluşlarında görevli veteriner hekim, Hükümet, belediye veya sağlık merkezi tabiplerinden birine muayene ettirilir.

Tüketiminde veya kullanılmasında sakınca görülmeyenler, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından açık artırma suretiyle satılır.

Ancak satışa sunulan su ürünlerinden asgari avlanılabilir ağırlıktan ve boy uzunluğundan küçük olanlar ile av yasağı döneminde avlanmış olanlar perakende satılamaz, yem sanayi hammaddesi olarak satılabilir. Avlanması tamamen yasak olan türler ise kamu kurum ve kuruluşlarına, bilimsel kuruluşlara ya da sosyal yardım kuruluşlarına bağışlanabilir.

Satışa ait bir zabıt tutanağı düzenlenerek, satış bedeli mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşinceye kadar Hazine veznesine emaneten yatırılır. Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşenlerin satış bedeli genel bütçeye gelir kaydedilir.

Satılamayan veya muhammen bedel üzerinden alıcı bulamayanlardan, insan tüketiminde kullanılması mümkün olanlar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen kamu kurum kuruluşları veya sosyal yardım kurumlarına bağışlanabilir.

b) El konulan istihsal vasıtalarından sahipleri belli olanlar, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşinceye kadar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen alanlarda yedieminde tutulur.

Sahiplenilmeyen veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşen istihsal vasıtaları satılamaz, kamu kurum ve kuruluşlarına veya bilimsel kuruluşlara bağışlanabilir.

c) Bağışlanamayan su ürünleri veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşen bağışlanamayan istihsal vasıtaları imha edilir. İnsan tüketiminde kullanılması sakıncalı görülen, sanayide hammadde olarak kullanılması mümkün olmayan veya kullanılması mümkün olmakla birlikte satılamayan su ürünleri hakkında da aynı işlem uygulanır. Bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı el konulan su ürünlerinden canlı olanların yaşam alanlarına iadeleri veya bunlar için yapılacak diğer işlemler Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenir.

d) Fiilî imkânsızlıklar nedeniyle el konularak mülkiyeti kamuya geçirilmesi mümkün olmayan istihsal vasıtaları ve ürünlerin kaim değerinin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.

Bu Kanuna aykırı fiiller neticesinde, istihsal vasıtaları, su ürünleri ve diğer su vasıtalarına uygulanan el koyma, yediemin, bekletme, muhafaza, imha, sökme, nakliye ve diğer işlemlere ait masraflar aykırılığı işleyenden, gemi sahibi veya donatandan tahsil edilir.

Bu Kanunda düzenlenen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararları vali tarafından verilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Mülkiyeti kamuya geçirilen eşya ve su ürünleri:

Madde 35 –(Başlığı ile Birlikte Değişik:6/11/2019-7191/10 md.)

Bu Kanun hükümlerine göre mülkiyeti kamuya geçirilmesine karar verilen muhafazası mümkün su ürünleri ile istihsal vasıtaları hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleştikten sonra aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) Su ürünleri satılarak bedeli genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine veznesine yatırılır.

b) İstihsal vasıtaları kamu kurum ve kuruluşlarına veya bilimsel kuruluşlara bağışlanabilir, bağışlanamayanlar imha edilir.

Yasak olan eşyadan satışı mahzurlu görülenlerin imhasına ve imha şekline ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İdari yaptırımlar:

Madde 36 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:6/11/2019-7191/11 md.)

Bu Kanundaki ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerdeki yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere verilecek cezalar aşağıda gösterilmiştir:

a) 3 üncü maddenin;

Birinci fıkrasına göre ruhsat tezkeresi almadan ticari amaçlı su ürünleri avcılığı yapan kişilere bin Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar, gemiler ve diğer su vasıtaları için sahip veya donatanlarına beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

İkinci fıkrasına göre çıkarılan yönetmelikteki amatör avcılıkla ilgili usul ve esaslara aykırı hareket eden kişilere iki yüz elli Türk lirasından beş yüz Türk lirasına, amatör avcılıkta kullanılan gemiler için sahip veya donatanlarına beş yüz Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar, ticari avcılıkla ilgili usul ve esaslara aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Üçüncü fıkrasına aykırı olarak izin ve ruhsat tezkeresini talep halinde yetkililere göstermeyen ticari amaçlı su ürünleri avcılığı yapan kişilere ve gemiler için sahip veya donatanlarına bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

3 üncü madde ile zorunlu kılınan ruhsat tezkeresi veya izin almadan elde edilen su ürünlerine el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Ayrıca 3 üncü madde ile zorunlu kılınan ruhsat tezkeresini almadan gırgır ağları veya orta su trolü ya da dip trolü, algarna gibi dip sürütme av araçları kullanılarak ya da dalarak ticari avcılık yapılması halinde istihsal vasıtalarına, diğer av vasıtaları ile avcılık yapılması halinde ise ilk tespitinde gemi hariç istihsal vasıtalarına, kabahatin tekrarı halinde ise istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

b) 4 üncü maddeye göre avcılık istihsal hakkını kiralayanlardan yönetmelikle belirlenen kurallara aykırı hareket eden; su ürünleri kooperatiflerinin veya birliklerin başkan ve yönetim kurulu üyelerine ayrı ayrı iki bin beş yüz Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar, gerçek veya tüzel kişilere iki bin beş yüz Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Aynı kabahatin tekrarı idarî para cezaları iki katı olarak uygulanır ve kira sözleşmeleri iptal edilir.

c) 7 nci maddede belirtilen fiilleri ilgili mercilerden izin almaksızın yapanlara, fiilin içsularında gerçekleşmesi halinde on bin Türk lirası, denizlerde vuku bulması halinde ise yirmi bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Çıkarılan kum, çakıl, taş ve benzeri maddelere el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi ile ilmî ve teknik bakımlardan istihsal yerlerinin eski şekline döndürülmesinin mümkün olduğu durumlarda, masrafları yapanlara ait olmak üzere eski şekline döndürülmesine mülki amir tarafından karar verilir.

d) 9 uncu madde kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen tedbirleri almayanlara beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

e) 13 üncü maddenin birinci fıkrasına aykırı olarak kurulduğu Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilen tesis sahiplerine on bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Tesisin yönetmelikte belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi için doksan gün süre tanınır. Bu süre sonunda aykırılığın devam etmesi durumunda ilk verilen idarî para cezası iki katı olarak uygulanır. Aykırılığın giderilmesi ya da tesisin faaliyetine son verilmesi için otuz gün daha süre verilir. Bu süre sonunda aykırılığın devam ediyor olması durumunda idarî para cezası ilk verilen cezanın üç katı olarak uygulanır ve tesisin mülki amir tarafından kapatılmasına karar verilir.

13 üncü maddeye göre çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

f) 17 nci maddeye dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden; kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin veya üretici birliklerinin başkan ve yönetim kurulu üyelerine ayrı ayrı iki bin beş yüz Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar, gerçek veya tüzel kişilere iki bin beş yüz Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Aynı kabahatin tekrarı halinde idarî para cezaları iki katı olarak uygulanır ve kira sözleşmeleri iptal edilir.

g) 19 uncu maddeye aykırı hareket edenlere on bin Türk lirası idarî para cezası verilir. İstihsal edilen su ürünleri ile aykırılığa neden olan eşya, alet, edevat, teçhizata el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

h) 20 nci maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Kabahat; fabrika, imalathane

ve atölye gibi tesis sahipleri ve bunların sorumlu kıldığı kişiler tarafından işlendiği takdirde, beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Tespit edilen aykırılığın belirlenen sürede giderilmemesi halinde faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine kontrolü yapan kurum tarafından karar verilir.

20 nci maddeye aykırılık teşkil eden durumun kalktığına tespit edilmesi durumunda bu tesislerin yeniden faaliyetine kontrolü yapan kurum tarafından izin verilir.

i) 21 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere yirmi bin Türk lirası idarî para cezası verilir ve istihsal ettikleri su ürünleri ile bunların istihsalinde kullanılan istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

j) 22 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere bin yedi yüz Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu gibilerin faaliyetleri kontrol yapan kurumca durdurulur ve masrafları kendilerine ait olmak üzere engellerin kaldırılmasına karar verilir.

22 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen balık geçidini yapmayanlara veya istenen tedbirleri almayanlara, kontrolü yapan kurumca, aykırılığın giderilmesi için su yapısının niteliği dikkate alınarak on sekiz ayı geçmemek üzere yeterli süre verilir. Bu süre zarfında aykırılığın giderilmemesi halinde, yüz bin Türk lirasından iki yüz elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Müteakip kontrollerde de aynı yöntem uygulanır ve aykırılığın giderilmediğinin tespiti halinde, bir önce uygulanan idarî para cezası iki katı olarak uygulanır. Balık geçidi veya diğer göç yapıları bulunduğu halde bunları çalışır vaziyette tutmayanlara, taşıma yapmayanlara ve Tarım ve Orman Bakanlığınca öngörülen tedbirleri yerine getirmeyenlere, elli bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

k) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendine göre ticari amaçla yapılan avcılık faaliyetlerine yönelik olarak yönetmelikle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere bin yedi yüz Türk lirası ve kullanılan gemiler için sahip veya donatanlarına iki bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası verilir, istihsal olunan su ürünlerine el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Aykırılığın gırgır ağları ile avlanan balıkçı gemileri kullanılarak yapılması halinde, bu gemiler için sahip veya donatanlarına ceza üç katı olarak uygulanır. Kabahatin işlenmesinde kullanılan gemiler ile gerçek veya tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri; kabahatin ilk defa işlenmesi halinde bir ay, ikinci defa işlenmesi halinde üç ay süre ile geri alınır, tekrarlanması halinde iptal edilir ve gemi hariç istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Aykırılığın bu Kanuna istinaden bölgeler, mevsimler ve zamanlar veya istihsal vasıtalarının haiz olmaları gereken asgari vasıf ve şartlar ile bunların kullanma usul ve esasları bakımından yapılan düzenlemelere uyulmayarak işlenmesi halinde, gemiler haricindeki istihsal vasıtalarına da el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

İçsular, Karadeniz, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında, gemilerdeki faaliyetlerin yürütülmesinde gerekli olan aydınlatma hariç, ağlarla avlanma amaçlı ışık kullanan veya bu amaca uygun ışık donanımı bulunduran gemiler için sahip veya donatanlarına elli bin Türk lirası idarî para cezası verilir, istihsal edilen su ürünlerine ve gemi hariç, av gemisine bağlı olup olmadığına bakılmaksızın avcılık amacıyla ışık sağlayan her türlü su vasıtalarına ve edevatına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Kabahatin işlenmesinde kullanılan gemiler ile gerçek veya tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri; kabahatin ilk defa işlenmesi halinde bir ay, ikinci defa işlenmesi halinde üç ay süre ile geri alınır, tekrarlanması halinde iptal edilir ve gemi hariç istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendine göre amatör amaçla yapılacak avcılık faaliyetlerine yönelik olarak yönetmelikle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere beş yüz Türk lirası, kullanılan gemiler için sahip veya donatanlarına yedi yüz elli Türk lirası idarî para cezası verilir, istihsal olunan su ürünlerine ve gemi hariç kullanımı yasak istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Aynı kabahatin tekrarı halinde istihsal olunan su ürünlerine ve gemi hariç istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

1) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen alanlarda trol ile su ürünleri istihsalinde bulunanlara on bin Türk lirası idarî para cezası, kullanılan gemiler için sahip veya donatanlarına yirmi bin Türk lirası idarî para cezası verilir ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Fiilin iki yıl içinde tekrarı halinde kullanılan gemilerin sahip veya donatanlarına bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası verilir ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtalarına el konularak müsaderesine hükmolunur.

24 üncü maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki dip trolüne ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler aykırı hareket edenlere ve kullanılan gemiler için sahip veya donatanlarına yedi bin Türk lirası idarî para cezası verilir, istihsal olunan su ürünlerine el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Kabahatin işlenmesinde kullanılan gemiler ile gerçek veya tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri; kabahatin ilk defa işlenmesi halinde bir ay, ikinci defa işlenmesi halinde üç ay süre ile geri alınır, tekrarlanması halinde iptal edilir ve gemi hariç istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Aykırlığın bu Kanuna istinaden bölgeler, mevsimler ve zamanlar veya istihsal vasıtalarının haiz olmaları gereken asgari vasıf ve şartlar ile bunların kullanma usul ve esasları bakımından yapılan düzenlemelere uyulmayarak işlenmesi halinde, gemiler haricindeki istihsal vasıtalarına da el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Yasak bölgelerde veya yasak zaman ve mevsimlerde dip trol ağları denizde veya toplanıp bordaya alınmış durumda tespit edilenler, göz açıklıkları tayin olunan asgarî ölçülerden küçük dip trolü ağlarını her ne suretle olursa olsun gemilerinde bulunduranlar ile orta su trolünü veya kombine trolünü dip trolü olarak kullananlar hakkında, bu bendin ikinci ve üçüncü paragraflarındaki cezalar uygulanır.

m) 23 ve 24 üncü maddeler ile getirilen yasak, sınırlama ve yükümlülükler aykırı olarak elde edilen su ürünleri ile 25 inci madde ile satışı, nakli ve imalatta kullanılması yasak edilen su ürünlerini nakledenlere, satanlara beş bin Türk lirası, bunları imalatta kullananlara, işleyenlere, muhafaza edenlere ve ihraç edenlere on bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca kabahat konusu su ürünlerine ve yapılan imalatlara el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

25 inci maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca kabahat konusu su ürünlerine, istihsal ve nakil vasıtalarına el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir. Fiilin iki yıl içinde tekrarı halinde bu fiili işleyenlere bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası verilir ve istihsal olunan su ürünlerine, istihsal ve nakil vasıtalarına el konularak müsaderesine hükmolunur.

n) 28 inci maddede belirtilen bilgi ve belgeleri, ilgililere zamanında ve doğru olarak vermeyenlere, yedi yüz Türk lirası idarî para cezası verilir.

o) 29 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere, sekiz yüz elli Türk lirası idarî para cezası verilir. Kabahat konusu yasak vasıtalara el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

p) Ek 4 üncü maddede yer alan yükümlülükler uymayan gemiler için sahip veya donatanlarına bin Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar, yetiştiricilik tesisleri sahiplerine ise beş bin Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

r) Ek 5 inci maddede yer alan yükümlülükler aykırı hareket edenlere, avladıkları ürünleri Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen karaya çıkış noktalarından boşaltmayan gemiler için sahip veya donatanlarına bin Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

s) Ek 6 ncı maddede yer alan düzenlemelere aykırı hareket eden gerçek kişilere on bin Türk lirası, tüzel kişilere yirmi bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

t) Ek 7 nci maddede yer alan düzenlemelere aykırı olarak ticari su ürünleri avcılığı yapan gemilerden Tarım ve Orman Bakanlığınca ruhsatlandırılmış olanlar için sahip veya donatanlarına on bin Türk lirasından otuz bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ruhsat tezkeresine sahip olmayan gemiler için ise sahip veya donatanlarına yirmi bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Bu maddede yazılı idarî para cezaları, tam boyu oniki metre dahil yirmiiki metreye kadar olan gemiler için iki katı, yirmiiki metre ve daha uzun gemiler için üç katı olarak uygulanır.

Kabahat konusu fiillerin tekrarı, kabahatin tespit edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde ilk cezaya konu kabahatin tekrar işlenmesini ifade eder.

Bu maddede sayılan kabahat konusu fiillerin tekrarı halinde birinci fıkranın (b), (e) ve (f) bentleri ile (j) bendinin ikinci paragrafı hariç olmak üzere, idarî para cezaları iki katı olarak uygulanır.

Ruhsat tezkerelerine geçici süre ile el konulan balıkçı gemilerinin bu süre içerisinde avcılık yapmaları halinde, bu gemilere avlanma araçları ve donanımlarıyla birlikte el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen balıkçı gemilerinin Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen tüm izin ve ruhsat tezkereleri de iptal edilmiş sayılır.

BÖLÜM – IX

Yürürlük Hükümleri

Yönetmelikler:

Madde 37 – Kanunun 19, 20, 23, 24 ve 27 nci maddelerine ait yönetmelikler kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde yürürlüğe konulur.

Madde 38 – Bu kanunun 7, 8, 9, 10 ve 22 nci maddelerinde öngörülen hususlarda 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Vazife ve Salahiyetleri Hakkındaki Kanunda Devlet Su İşlerine tanınan haklar ve yetkileri bakidir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 39 – 27 Ağustos 1287 tarihli Dersaadet ve Biladi Selasede Midye ve İstiridye İhracı Hakkındaki Nizamname, 18 sefer 1299 tarihli Zabıtai Saydiye Nizamnamesi, 19 Nisan 1298 tarihli Dersaadet ve Tevabii Balıkhane İdaresine dair Nizamname, 6 Nisan 1340 tarihli İstanbul ve Tevabii Balıkhanesine müteallik Nizamnamesinin birinci ve üçüncü maddelerinde muharrer rüsumun tezyidine dair 465 sayılı Kanun, 18 Sefer 1299 tarihli Zabıtai Saydiye Nizamnamesine bazı mevad tezyiline dair 18/1/1926 tarih ve 721 sayılı Kanun, 22 Nisan 1926 tarihli ve Zabıtai Saydiye ve İstanbul ve Tevabii Balıkhane İdareleri Nizamnamelerinin bazı mevaddını muaddil 820 sayılı Kanun, 5639 sayılı Kanunun 3, 4 ve 5 inci maddeleri Kaçakçılığın Men ve Takibine dair 1918 sayılı Kanunun bazı maddelerinin tadiline dair 6829 sayılı Kanunun 2 nci ek maddesinin IV Nolu bendi ile 5887 sayılı Harçlar Kanununun 10 uncu cetvelin 57 Nosu yürürlükten kaldırılmıştır.

815 sayılı Kabotaj Kanununun 3 üncü maddesindeki yasaklar bu kanunun 3 üncü maddesinin 7 nci bendine uygun hareket eden yabancı turistler ile 14 üncü maddeye göre etüt ve araştırma işlerinde çalıştırılacak yabancılara uygulanmaz,

Bu kanunun uygulanmasında diğer kanunların bu kanuna aykırı olan hükümleri tatbik olunmaz.

Ek Madde 1 – (15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun 8 inci maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek numaralandırılmıştır.)

1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda geçen "Ticaret Bakanlığı" ile "Tarım Bakanlığı"deyimleri "Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı", "Tüzük" deyimini "Yönetmelik" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 2 – (15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ile bu Kanunda geçen yönetmelik Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanarak yayımlanır.

Ek Madde 3 – (Ek : 22/7/2003-4950/8 md.) (Değişik:6/11/2019-7191/12 md.)

36 ncı maddede yer alan idarî para cezaları mahallin en büyük mülki amiri ile Sahil Güvenlik Komutanlığının yetki ve sorumluluk alanlarında Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından görevlendirilen personel tarafından uygulanır. Mülki amirler idarî para cezası verme yetkilerini 33 üncü maddede belirtilen görevlilere devredebilir.

Vali mülkiyetin kamuya geçirilmesi yetkisini ildeki mülki idare amirlerinden birine veya Tarım ve Orman Bakanlığı il müdürüne devredebilir.

Cezaların verilme usulleri, makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolüne ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İdarî yaptırımlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde yetkili idare mahkemesinde dava açılabilir.

Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Ek Madde 4- (Ek:6/11/2019-7191/13 md.)

Tarım ve Orman Bakanlığı, su ürünleri avcılık ve yetiştiricilik verilerini elde etmek, faaliyetlerini izlemek ve kural ihlallerini tespit etmek amacıyla her türlü teknik alet ve sistemlerden yararlanabilir, uzaktan algılama sistemleri kurabilir, kurdurabilir ve işletebilir, bu konularda ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapabilir.

Su ürünleri avcılık ve yetiştiricilik verilerinin elde edilmesi ve izlenmesi amacıyla gemilerde ve yetiştiricilik tesislerinde bulundurulması istenen sistem ve cihazların Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen özelliklere uygun ve işler durumda olması zorunludur. Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen sürede bu zorunluluklara uymayanların aykırılık giderilinceye kadar faaliyette bulunmasına izin verilmez. Bulundurulması istenen sistem ve cihazların hangi balıkçı gemileri ve yetiştiricilik tesisi tarafından kullanılacağına ve bu maddenin uygulanmasına ve istisnalara ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 5- (Ek:6/11/2019-7191/14 md.)

Balıkçı gemilerinin büyüklük ve yaptıkları faaliyete göre, avladıkları su ürünlerini Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen karaya çıkış noktalarından boşaltması, avcılık veya

yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerinin nakillerinde Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen belgelerin bulunması, bu belgelerin istenildiği şekilde gönderilmesi zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarla zorunluluktan muaf tutulacaklar ile istisna sağlanacak faaliyet ve durumlara ilişkin hususlar Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 6- (Ek:6/11/2019-7191/15 md.)

Tarım ve Orman Bakanlığından izin alınmadan deniz ve içsularda balıklandırma yapılması veya bu kaynaklara diğer su ürünlerinin bırakılması yasaktır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenir.

Ek Madde 7- (Ek:6/11/2019-7191/16 md.)

Başka ülkelerin karasularında, münhasır ekonomik bölgelerinde veya uluslararası sularda ticari su ürünleri avcılığı yapacak gemilerin sahip veya donatanlarının Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen şartlara uyması zorunludur.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yayımlandığı tarihte genel hükümlere göre kurulmuş olan su ürünleri kooperatiflerinden 15 inci maddeye göre Tarım Satış Kooperatifleri ve birlikleri ile Tarım Kredi Kooperatifleri ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunlarına göre teşkilatlanmak isteyenler statülerinde adi Genel Kurul toplantıları için derpiş olunan toplanma ve karar nısapları ile kooperatiflerini feshedebilirler.

Geçici Madde 2 – Bu kanunun 19, 20, 23, 24 ve 27 nci maddelerine ait yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar 39 uncu maddede yazılı hükümlerin alakalı kısımlarının uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 – (Mülga: 3/7/2003-4916/38 md.)

Madde 40 – Bu kanunun 15 inci maddesi ile geçici birinci maddesi hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 41 – Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22/3/1971 TARİHLİ VE 1380 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER:

1 - 15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

Geçici Madde 1 – Halen faaliyette bulunan sanayi kuruluşları ve işyerleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde, atık suların ve zararlı maddelerin su ürünleri üreme ve istihsal yerlerine ve civarlarına akmasını önleyecek tedbirleri almak ve arıtma tesislerini kurmak ve işletmekle yükümlüdür.

Bir yıllık süre, zaruri hallerde Bakanlar Kurulu Kararı ile altı ay uzatılabilir.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğünden önce faaliyetleri men edilmiş bulunan sanayi kuruluşları ile işyerleri hakkında da geçici 1 inci madde hükmü uygulanır ve bunlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faaliyetlerine devam edebilirler.

Geçici Madde 3 – Bu Kanuna göre hazırlanacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzüğün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

1380 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1380 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3288	1, 3, 7, 14, 17, 26, 27, 36	28/5/1986
4916	4, Geçici Madde 3	19/7/2003

4950	13, 21, 23, 32, 33, 34, 36, Ek Madde 3	(Yayın tarihi olan 29/7/2003'ten altı ay sonra) 29/1/2004
5957 (6215 ile değişik)	26	1/1/2012
5996	23, 36	13/12/2010
KHK/698	18	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte
7191	3, 4, 17, 18, 22, 25, 32, 33, 34, 35, 36, Ek Madde 3, Ek Madde 4, Ek Madde 5, Ek Madde 6, Ek Madde 7	1/1/2020
Anayasa Mahkemesinin 12/11/2020 tarihli ve E.:2020/10; K.:2020/67 sayılı Kararı	22	17/2/2021

**VETERİNER HEKİMLİĞİ MESLEĞİNİN İCRASINA, TÜRK VETERİNER
HEKİMLERİ BİRLİĞİ İLE ODALARININ TEŞEKKÜL TARZINA VE GÖRECEĞİ
İŞLERE DAİR KANUN**

Kanun Numarası:	6343
Kabul Tarihi:	9/3/1954
Yayımlandığı Resmî Gazete:	18/3/1954 Sayı: 8661

BÖLÜM : I
Umumi Hükümler

Madde 1 – Yüksek veteriner okulları ile veteriner fakültelerinden veya muadeleti Maarif Vekaletince tasdik edilmiş veteriner okullarından diploma almış olanlara (Veteriner hekim) denir.

Madde 2 – Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve sahip oldukları diplomalarını Ziraat Vekaletine tescil ettirilmiş bulunan her (Veteriner hekim) meslekini bu kanun hükümleri dahilinde serbestçe icra edebilir.

Madde 3 – Yabancı memleketler yüksek veteriner okul veya fakültelerinden diplomalı olup da tahsil muadeleti Maarif Vekaletince tasdik edilmiş bulunan (Veteriner hekim) lerin

Türkiye'de mesleklerini icra edebilmeleri için Türkiye üniversiteleri veteriner fakültelerinden birisinde yapılacak "Collegium" imtihanını kazanmaları şarttır.

Madde 4 – Hakiki şahıslar veya hususi hukuk hükmü şahısları tarafından istihdam edilen (Veteriner hekim) ler de bu kanun hükümlerine tabidir.

Madde 5 – Veteriner hekimlerin vazife ve salahiyetleri aşağıda yazılı fıkralarda gösterilmiştir:

a) Hayvanları muayene, hayvan hastalıklarını tedavi etmek ve hayvanlar üzerinde muktedir olabildiği her türlü ameliyatı yapmak, ihtisası icabettiren ahvalde ise mütehassıs (Veteriner hekim) e müracaatı tavsiye eylemek;

b) Hayvanların vasıfları ve sağlık durumları hakkında rapor vermek;

c) Kara ve deniz hayvanlarından elde edilen gıdai, sınai maddelerle mamullerini, hayvan yemi olarak kullanılan maddelerin muayene ve ihtisas sahibi ise tahlil etmek;

d) (Veteriner hekim) likte tatbik olunan her türlü aşı, serum, biyolojik maddelerle müstahzaratı (ihtisas sahibi olmak ve bu maksatların tahakkuku için tedvin olunmuş hususi kanunların hükümlerine uymak şartıyla) ihzar, muayene, tahlil eylemek ve bu gibi hususatta rapor verebilmek;

e) Eczanesi bulunmayan yerlerde hayvan hastalıklarında kullanılan her nevi aşı, serum, müstahzar ve biyolojik maddeleri muhtevi bir ecza dolabı tesis eylemek ve bu ilaçları satabilmek;

f) Memleket hayvancılığının ıslah ve inkişafını engelleyici hareketleri, ve bulaşıcı hayvan hastalıklarını görür veya işitirse en kısa bir zamanda keyfiyetten resmi makamları haberdar etmek ve istilai mahiyet arzeden vakayide ise derhal muktedir olabileceği önleyici tedbirlere girişmek ve zootekni sahasında haiz olduğu ilmi salahiyetini kullanmak.

Madde 6 – (Değişik: 23/1/2008-5728/181 md.)

Aşağıda yazılı haller, veteriner hekimlik mesleğinin icrasına mani teşkil eder:

a) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından hapis cezasına mahkûm olmak.

b) Bu Kanun ile teşekkül eden Haysiyet veya Yüksek Haysiyet Divanı kararları ile meslekini icradan menolunmak.

c) Yüksek Haysiyet Divanınca haklarında diplomalarının istirdadı kararı ittihaz edilmek.

Madde 7 – Mütehassıs unvanını taşıyabilmek için Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesinde yazılı olan branşlardan birinde ihtisas yapmış olmak ve Ziraat Vekaletince hazırlanacak yönetmeliğe göre yapılacak imtihanı kazanmak ve ihtisas vesikası almak şarttır.

Yabancı memleketlerde ihtisas yapmış olanlar da bu imtihanı kazanmak mecburiyetindedir.

Usul ve nizama Uygun olarak ordinaryüs profesör, profesör, doçent, doktor, öğretmen ve benzeri unvanları kazanmamış olan (Veteriner hekim) lerin her hangi bir şekilde olursa olsun bu unvanları kullanmaları ve ilan eylemeleri yasaktır.

Madde 8 – Her veteriner hekim hayvanların muayene ve tedavisi için bir muayenehane açabilir. Muayenehane açmak isteyen (Veteriner hekim) bir istida ile mahallin en büyük mülkiye amirine müracaat eder. İstidasına diplomasının, nüfus cüzdanının tasdikli suretiyle istenilen miktar fotoğrafını ilştirir.

İstidada muayenehane ittihaz olunan mahal ile ikametgah adresi ve varsa ihtisas numarası açıkça gösterilir.

Muayenehane yapılacak mahallerin vasıf ve şartları Ziraai Vekaletince tayin ve tesbit olunur.

İhtisas vesikalarını haiz olanların bu belgelerini ayrıca veteriner müdür veya kaza veterinerliklerine ibraz etmeleri lazımdır. Ancak hastane veya laboratuvar açabilmek için Ziraat Vekaletince tesbit olunan esaslar dahilinde ruhsat alınması şarttır.

Madde 9 – Muayenehanesinin yerini değiştirmek veya muayenehanesini kapatmak isteyen bir (Veteriner hekim) keyfiyeti en az bir hafta önce mahallin mülkiye amirliğine yazılı olarak bildirmeye mecburdur.

İkametgah hariç bir veteriner hekimin birden fazla yerde muayenehane açması memnudur.

(Veteriner hekim) ler, çalışma yerlerini ve ihtisaslarını bildirir ilanlar tertip edebilirler, ancak bunların propaganda ve reklam mahiyetinde olmaması şarttır.

Madde 10 – Veteriner hekimler, hastane, laboratuvar ve muayene yerlerinde muayene ve tedavileri için getirilen hayvanların eşkalini, sahiplerinin adreslerini, hastalık durumlarını, tedavi şekillerini, yazmak üzere yönetmeliğindeki örneğine uygun gündelik bir protokol defteri tutmaya mecburdurlar. Bu defterlerin sayfaları kayıtlı buldukları veteriner dairesi tarafından numaralanır ve mühürlenir. Tedavi ve ücretlerden doğacak davalarda işbu defterlerdeki kayıtlar esastır.

Madde 11 – (Veteriner hekim) bulunan şehir, kasaba ve köylerde (Veteriner hekim) olmıyanların her türlü hayvan hastalıklarını muayene ve tedavi etmeleri, hayvanlar üzerinde ameliyat yapmaları yasaktır.

(Mülga ikinci fıkra: 11/6/2010-5996/47 md.)

Madde 12 – Veteriner hekimlerin reçete kağıtlarında diploma numaralarını, muayenehane veya ikametgah adreslerini açıkça göstermeleri mecburidir.

Madde 13 – Ölen veteriner hekimlerin diploma ve ihtisas vesikalarının iki ay içinde ölü hekimin bağlı bulunduğu mahaldeki ilgili Vekalet yetkili memurları tarafından hekimin varislerinden geriye alınması için gerekli müracaat ve teşebbüsün yapılması mecburidir. Bu vesikalar ilgili makamın tayin edeceği bir heyet huzurunda iptal edilerek geri verilir ve Resmi Gazete ile ilan olunur.

BÖLÜM II

Türk Veteriner Hekimleri Birliği

Madde 14 – (Değişik birinci fıkra: 3/4/1984 - 2993/1 md.)

Türkiye sınırları içerisinde meslek ve sanatlarını icra eden bütün veteriner hekimlerin katıldığı Türk Veteriner Hekimleri Birliği; veteriner hekimler arasında mesleki deontolojiyi ve dayanışmayı korumak, veteriner hekimliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hak veya yararlarını korumak amacı ile kurulmuş, tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde mesleki bir kuruluştur.

Bu birlik veteriner hekim odaları, birlik merkez konseyi, yüksek haysiyet divanı ve büyük kongre gibi organlardan tereküb eder.

(Değişik: (18/6/1997 - 4276/1 md.) Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve veteriner hekim odaları, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

(Ek: 3/4/1984 - 2993/1 md.) Birlik ve odalar protokol kurallarına göre resmi törenlere katılır, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere taşınır ve taşınmaz mal edinebilir. Lokal, misafirhane ve benzeri sosyal amaçlı tesisler açabilir.

Madde 15 – Birlik, aşağıda yazılı mesleki hizmetleri yapmakla mükelleftir:

a) Veteriner hekimliği meslekinin memleket menfaatlerine en faydalı şekilde tatbikını sağlamak;

b) Azalarının maddi ve manevi hak ve menfaatlerini, hak ve memleket menfaatleriyle telif eder mahiyette korumak;

c) Memleket hayvancılığının inkişafı ile alakalı bütün meselelerde resmi makamlarla temas ederek ilmi istişareler yapmak ve bu makamata görüş ve kanaatlerini bir rapor halinde sunmak;

d) Serbest veteriner hekimlerin "Salgın ve paraziter hayvan hastalıkları ile mücadele işlerinde" Ziraat Vekaletine yardımlarını sağlamak;

e) Mesleki risale ve mecmua neşretmek ve ettirmek suretiyle meslek mensuplarının ilmi müktesebatının inkişafına yardımcı olmak;

f) Meslekin kıymet ve ehemmiyetini tebarüz ettiren broşürler tanzim ve tevzii suretiyle memleket gençliğinin veteriner hekimliği meslekine intisabını, vatandaşın bu mesleke karşı sevgi ve itibarını temin eylemek;

g) Meslek mensuplarının maddi ve manevi yardımlaşmalarını temin edecek tedbirleri almak ve tahakkuk ettirmek;

h) Veteriner fakültelerinde okuyan gençlere (Memlekete ve mesleke yararlı gençler olarak yetişmelerini sağlamak düşüncesiyle) maddi ve manevi her türlü müzaharete bulunmak.

Veteriner hekim odaları

Madde 16 – Hudutları içinde en az 30 veteriner hekim bulunan her vilayet merkezinde veya mücavir vilayetler birleştirilmek suretiyle en az 30 veteriner hekim bulunan mıntakalarda merkez konseyi kararıyla veteriner hekim odaları kurulur.

(**Ek: 3/4/1984 - 2993/2 md.**) Veteriner hekim odaları tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Madde 17 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/3 md.)

Bir veteriner hekim odası mıntakasında, meslek ve sanatını münhasıran serbest olarak icra eden veteriner hekimler bir ay içinde o il veya mıntaka veteriner hekim odasına yazılmak ve üyelik görevlerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanlar ve herhangi bir sebeple meslek ve sanatı ile uğraşmayanlardan isteyenler veteriner hekim odalarına üye kayıt olabilirler.

Özel kanunlarında meslek kuruluşlarına üye olamayacaklarına dair hüküm bulunanlar, mesleki hak, yetki, sorumluluk ve disiplin bakımından bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Madde 18 – (Mülga: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

Madde 19 – Veteriner hekim odaları gelirleri aşağıda yazılı fıkralarda gösterilmiştir:

I - Giriş aidatı;

II - Yıllık aidatı;

III - Her türlü mesleki faaliyetler ile tertip olunacak eşya piyangosu ve neşriyattan temin olunacak gelirler ve her nevi teberrular;

IV - Oda haysiyet divanları kararıyla hükmedilip tahsil edilen para cezaları;

V - Merkez konseyi yardımları;

(**Değişik: 3/4/1984 - 2993/4 md.**) Giriş ve yıllık aidat miktarları beşyüz liradan az beşbin liradan fazla olmamak şartıyla Büyük Kongre tarafından tespit edilir.

Madde 20 – İdare heyeti, aidat vermiyecek durumda olan azadan geçici veya sürekli olarak aidat alınmamasına karar verebilir.

Vilayetten vilayete veya mntakadan mntakaya nakil 19 uncu maddenin (I ve II nci) bentlerinde yazılı giriş ve yıllık aidat paralarını yeniden ödemeyi icabettirmez.

Madde 21 – Veteriner hekim odaları, büyük kongrenin tesbit ettiği hadler dahilinde yıllık gelirlerinden bir kısmını merkez konseyine göndermeye mecburdur.

Bu had, oda yıllık gelirlerinin % 30 undan fazla olamaz.

Veteriner hekim odaları organları

Madde 22 – Veteriner hekim odaları; umumi heyet, idare heyeti, hesap murakıpları ve haysiyet divanından terekübeder.

Oda umumi heyeti:

Madde 23 - (Değişik: 3/4/1984 - 2993/5 md.)

Oda umumi heyeti; iki yılda bir defa Eylül ayında odaya kayıtlı üye tam sayısının yarısından bir fazlasının katılmasıyla toplanır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde, toplantı bir hafta sonraya bırakılır. Bu toplantıda mevcut üye ile yetinilir.

Birlik Merkez Konseyinin yazılı talebi veya odada kayıtlı üye tam sayısının yarısından bir fazlasının, görüşme konularını belirten, yazılı talepte bulunması halinde oda idare heyetli oda umumi heyetini en geç bir ay içerisinde olağanüstü toplantıya çağırır.

Madde 24 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/6 md.)

Oda umumi heyet toplantısına, odaya kayıtlı her üye yazı ile çağrılır. Çağrı mektubunun toplantı gününden en az onbeş gün önce taahhütlü olarak postaya verilmiş veya üyeye tevdi edilmiş olması şarttır. Çağrı mektubunda, toplantının yeri, günü, saati ile gündemi ve ilk toplantıda çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantının yeri, günü ve saati yazılır.

Oda umumi heyetinin seçimle ilgili toplantısına oda üyelerinin katılmaları ve oy kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar oda haysiyet divanınca cezalandırılırlar.

Madde 25 – Umumi heyet toplantılarında gündemde mevcut maddeler müzakere edilir. Ancak umumi heyet azasından birinin veya birkaçının yazılı teklifinin gündeme alınması ve müzakeresi umumi heyet ekseriyetinin kararı ile mümkündür.

Madde 26 – Umumi heyet toplantılarını idare heyeti reisi veya katibi açar. Ekseriyet bulunduğu tesbit edildikten sonra bir umumi heyet reisi, bir reisvekili ve iki katip seçimi yapılarak umumi heyet divanı teşekkül eder.

Umumi heyet ekseriyetinin kararı ile divan seçimleri, işari reyle de yapılabilir.

Kararların alınmasında ekseriyetin reyi şarttır.

Madde 27 – Umumi heyetin vazifeleri aşağıda yazılı fıkralarda gösterilmiştir.

1. İdare heyeti ve murakabe kurulunun yıllık mesai raporlarını incelemek;
2. Bilançoju tetkik ve müzakere eylemek;
3. Yeni yıl bütçe taslağını tetkik, müzakere, kabulü halinde tasdik etmek;
4. İdare heyeti tarafından sunulan teklif ve mevzuların müzakeresini yapmak;
5. Müddeti hitam bulan idare heyetinin ibrasına karar vermek;
6. Yeni idare heyeti seçimini yapmak;

7. **(Değişik: 11/6/2010-5996/46 md.)** Büyük Kongreye iştirak etmek üzere, oda başkanları tabii delege kabul edilerek ilgili oda azalarından; üye sayısı (150)'ye kadar olanlardan (4), üye sayısı (151 – 300) arasında olanlardan (5), üye sayısı (301 – 600) arasında olanlardan (6), üye sayısı (601 – 1000) arasında olanlardan (8), ayrıca (1000)'den fazla üyesi olan odalardan (8) delegeye ek olarak her (500) üye için (1) delege ve aynı sayıda yedek seçmek.

8. İki hesap murakıbbı seçmek.

9. (Değişik: 3/4/1984 - 2993/7 md.) Beş asıl ve iki yedek haysiyet divanı üyelerini seçmek.

Madde 28 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/8 md.)

Veteriner hekim odası idare heyeti, haysiyet divanı ve murakıplar ile büyük kongreye gidecek temsilcilerin seçimi gizli oyla yapılır.

Madde 29 – Haysiyet divanınca haklarında meslek icrasından muvakkat men kararı verilip yüksek haysiyet divanınca tasdik edilen, mesleki veya şahsi haysiyeti ihlal edici bir suç yüzünden mahkeme kararı ile hürriyeti tahdit veya meslekten men olunan veteriner hekimler, giydikleri bu hükümlerin infazı hitamından başlamak üzere bir yıl için veteriner hekim odalarında hiçbir vazifeye seçilemeyecekleri gibi bu müddet içinde seçimlerde de rey kullanamazlar.

Bu gibi cezalar, idare heyeti ve haysiyet divanı azalarının, hesap murakıpları ile büyük kongre temsilcilerinin her hangi birisi hakkında verilmiş iseler bunlar aynı zamanda uhdelerinde bulunan bu vazifelerinden de affedilirler.

Oda idare heyeti

Madde 30 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/9 md.)

Oda idare heyeti; iki yıl için seçilen beş üyeden oluşur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Asıl üyelere açılan yerlere en çok oy alan yedek üye getirilir

Madde 31 – İdare heyeti 15 günde bir toplanır. Mazereti olmadığı halde üst üste üç toplantıya iştirak etmeyen aza istifa etmiş sayılır.

İdare heyeti, mevcudunun ekseriyeti ile karar verir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf ekseriyet kazanır.

Madde 32 – İdare heyetleri asli azaları aralarında bir reis ve bir katip, bir de veznedar seçmek suretiyle vazife taksimi yaparlar.

Muhaberratta reis ile birlikte katibin müşterek imzası asıldır. Her hangi birisinin bulunamaması halinde tek imza caizdir.

Reisin bulunmadığı toplantılarda idare heyetine katip riyaset eder.

Paraya taallük eden işlerde reisle veznedarın veya katip ile veznedarın müşterek imzaları zaruridir.

İdare heyetinin vazifeleri

Madde 33 – (Değişik birinci fıkra: 3/4/1984 - 2993/10 md.)

Oda idare heyeti; odanın iki yıllık faaliyetlerine ait rapor ile bilançosunu ve yeni döneme ait bütçe taslağını hazırlayıp murakıp raporları ile birlikte umumi heyete sunar ve bu evrakın birer örneğini de 1 ay içinde merkez konseyine gönderir.

İdare heyetinin bundan başka vazife ve salahiyetleri aşağıda yazılı olduğu şekilde tesbit olunmuştur:

- a) Sanat icrası hakkındaki mevzuatın gereği gibi uygulanmasını temin etmek;
- b) İş veya hasta sahipleri ile oda azası arasında aracılık yapanları meslek ve sanatın icrasında gayrimeşru menfaat sağlamak gibi mevzuat ve meslek adabına yakışmıyacak harekette bulunanları önlemek ve bu kanunda menedilmiş olan her türlü reklam ve propagandaya meydan vermemek;
- c) Bölgelerin hususiyetlerine göre ve hastalığın nevelerine nazaran asgari tedavi ücreti tarifesi hazırlamak ve merkez konseyine tasdik ettirmek;
- d) Azaları yahut azası ile iş veya hasta sahibi arasında çıkacak ihtilafları halle çalışmak ve icabında hakem usulüne müracaat etmek, deontolojiye ve amme menfaatine aykırı harekette bulunan azalarını haysiyet divanına tevdi etmek;
- e) Mensuplarının mesleki tekamülleri için kütüphane açmaya ve mesleki neşriyat yapmaya çalışmak;

Azalarına "Mesleki ihtisasları dahilinde araştırmalar yapmayı teşvik edici mahiyette" tavsiyelerde bulunmak;

f) Meslek haysiyetini ve meslekdaşların hukuk ve menfaatlerini korumak hususunda hassas bulunmak.

Madde 34 – İdare heyeti, haysiyet divanına verilecek azanın tahkik evrakını yazılı müdafaanameleri ile birlikte oda haysiyet divanına tevdi eder. Hakkında tahkikat yapıp müdafaası için kendisine tebligat yapılan kimse bu tebligata rağmen 30 gün içinde cevap vermediği takdirde idare heyeti evrakı tahkikiyeyi olduğu gibi divana takdime mecburdur. Bu halde alakalının müdafaasını isteyip istememek haysiyet divanının takdirine bağlıdır.

Haysiyet divanı

Madde 35 – (Değişik birinci fıkra: 3/4/1984 - 2993/11 md.) Haysiyet divanı; iki yıl için seçilen beş üyeden oluşur. Divan, üyelerinden en az üçü hazır bulunursa toplanır. Kararlar, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Haysiyet divanı yedek azaları, asli azalıklarda inhilal vukubulduğu takdirde divana, aldıkları rey sırasına göre çağrılır.

Madde 36 – Haysiyet divanı, ilk toplantılarında gizli reyle aralarından bir reis, bir sözcü ve bir katip seçmek suretiyle vazife taksimi yapar.

Madde 37 – Haysiyet divanına seçilebilmek için meslekte en az 10 sene çalışmış olmak şarttır. Odaya kayıtlı azalar arasında bu evsafa aza bulunmadığı takdirde beş sene hizmet etmiş bulunanlar arasından seçilebilir.

Madde 38 – Haysiyet divanı, en az yedi gün evvel reisin vakı olacak yazılı daveti üzerine toplanır. İki defa mazeretsiz olarak toplantıya gelmiyen aza istifa etmiş sayılır.

Madde 39 – Haysiyet divanı zabıt ve kararları gizli olur. Reisin mesuliyeti altında emin bir yerde saklanır.

Madde 40 – Aşağıda yazılı haller karşısında kalan haysiyet divanı azaları:

I - Tetkik edilen mesele ile alakası bulunduğu;

II - Hakkında tetkikat yapılan kimsenin usul ve firuundan olduğu, (Baba oğul, ana baba bir veya baba yahut ana bir kardeş, amca, teyze, dayı, hala, karı koca veya evlilik zail olsa dahi karı ile koca ve bunların usul ve firuu gibi.)

III - Evlatlık ile evlatlık edinme gibi;

hallerde divan toplantısına iştirak edemezler.

Haysiyet divanının vazife ve salahiyetleri

Madde 41 – Haysiyet divanı, odaya girmiyen veya bu kanunun kendilerine tahmil ettiği diğer vecibeleri yerine getirmeyen ve evrakı heyetine tevdi edilen oda azaları hakkında fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre aşağıda yazılı inzıbatı cezaları verir:

a) Yazılı ihtar,

b) 10 liradan 100 liraya kadar para cezası;

c) 15 günden altı aya kadar meslek icrasından geçici olarak men kararı.

Haysiyet divanı bu cezaların verilmesinde sıra gözetmeksizin geniş takdir hakkını haizdir.

Madde 42 – (Değişik: 30/5/1963 - 239/1 md.)

Oda haysiyet divanları tarafından verilen kararlara Oda Yönetim Kurulu veya ilgili tarafından tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabilir. İtiraz olunmayan kararlar derhal uygulanır.

Madde 43 – (Mülga: 30/5/1963 - 239/3 md.)

Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Teşkilatı Merkez Konseyi

Madde 44 – (Değişik birinci fıkra: 3/4/1984 - 2993/12 md.) Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi meslekle ilgili her türlü işleri yürütmek ve bu Kanunda öngörülen

hükümleri tatbikle mükellef Büyük Kongrece iki yıl için gizli oyla seçilmiş yedi üyeden oluşur. Ayrıca aynı sayıda ve aynı usulle yedek üye seçilir. Türk Veteriner Hekimleri Birliğini içte ve dışta temsil yetkisine sahiptir.

Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin merkezi Ankara'dadır.

Madde 45 – (Değişik: 30/5/1963 - 239/1 md.)

Merkez Konseyi asli azaları ilk toplantılarında aralarından gizli reyle bir reis, bir ikinci reis, bir umumi katip, bir muhasip bir de veznedar seçer.

Konsey onbeş günde en az bir defa toplanır, mazeretsiz olarak üst üste bu toplantılara üç defa gelmeyen Konsey azası istifa etmiş sayılır ve yerine yedeklerden en çok rey alanı davet edilir.

Merkez Konseyine seçilecek azanın Ankara'da oturması şarttır.

Umumi katip ile veznedara büyük kongrece tesbit edilen miktar dahilinde bir tazminat ödenir.

Madde 46 – Birliğin kadrolarında çalışmaları iktiza eden memur ve müstahdeminin vazifeleri ve miktarı ile alacakları ücretler büyük kongrece tesbit olunur.

Bu memur ve müstahdemler merkez konseyi emrinde çalışırlar. Bunların tayinleri veya vazifeden çıkarılmaları merkez konseyinin kararına bağlıdır.

Madde 47– Merkez konseyinin vazife ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir:

a) Kanunun 44 üncü maddesi gereğince birliği temsil etmekle beraber birliğin odaları ile ilgili işlerini takip ve murakabe etmek;

b) Kanunun 60 ıncı maddesinde tesbit edilmiş olan ay içerisinde büyük kongreyi toplantıya çağırarak;

c) Birliğin bütün teşekküllerine ait lüzumlu nizamname ve talimatnameleri hazırlayıp büyük kongreye arz etmek;

d) Sosyal sigorta, yardımlaşma ve neşriyat işlerini idare etmek ve düzenle yürütmek ve bu kanunun 15 inci maddesinde tesbit olunan işleri takip ve intaç eylemek.

Madde 48 – Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi gelirleri aşağıda yazılı fıkralarda gösterilmiştir:

I - Oda gelirlerinin azami % 30 u;

II - Her türlü mesleki faaliyetler ile tertip olunacak eşya piyangosu ve neşriyattan sağlanacak gelirler;

III - Merkez konseyine vakı olacak her nevi teberrular;

IV - Bu kanunun 55 inci maddesi gereğince oda haysiyet divanlarınca verilen para cezaları;

V - Alakalı vekaletler bütçelerine konulacak yardım tahsisatı.

Madde 49 – Merkez konseyi 48 inci madde gereğince sağlayacağı gelirlerden; gelirleri giderlerini karşılamayan veteriner hekim odalarına para yardımında bulunmakla mükelleftir.

Yüksek haysiyet divanı

Madde 50 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/13 md.)

Yüksek Haysiyet Divanı, Büyük Kongrece iki yıl için seçilmiş yedi üyeden oluşur, aynı sayıda ve aynı usulle yedek üye seçilir. Yüksek Haysiyet Divanına seçilebilmek için meslekte en az onbeş yıl çalışmış olmak ve Kanunun 41 inci maddesinde yazılı cezalardan herhangi birini almamış olmak şarttır.

Madde 51 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/14 md.)

Yüksek Haysiyet Divanı, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi üyeleri arasından gizli oyla bir başkan, bir sekreter seçer. Divan, üyelerinden en az beşi hazır bulunursa toplanır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Madde 52 – (Değişik: 30/5/1963 - 239/1 md.)

Yüksek Haysiyet Divanı gerek süresi içinde itiraz olunan Oda Haysiyet Divanı kararlarını ve gerekse 34 üncü madde hükümlerine uyulmak suretiyle Oda Yönetim Kurulu ve Haysiyet Divanı asli üyelerinin cezalandırılması için Birlik Merkez Konseyi tarafından yapılan istekleri inceler ve 41 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle karara bağlar.

Yüksek Haysiyet Divanının itiraz üzerine verdiği kararlara ilgili veya Oda Yönetim Kurulu ve doğrudan doğruya verdiği kararlara karşı da Birlik Merkez Konseyi veya ilgili tarafından Danıştay'a dava açılabilir.

Madde 53 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/15 md.)

Yüksek Haysiyet Divanı, Başkanın daveti üzerine Mart ve Ekim aylarında olağan olarak yılda iki defa toplanır.

Merkez Konseyinin daveti üzerine Yüksek Haysiyet Divanı olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Madde 54 – Haklarında Yüksek Haysiyet Divanınca geçici olarak meslek icrasından men veya tatil cezası kararı verilen veteriner hekimler, hiçbir suretle mesleklerini icra edemezler. Varsa muayenehane, laboratuvar veya müesseseleri kapatılır.

Bu cezaya çarptırılanlar memur iseler memuriyet vazifelerine halel gelmez.

(Değişik: 3/4/1984 - 2993/16 md.) Yüksek Haysiyet Divanının verdiği kararlar, ilgili oda haysiyet divanına bildirilir ve keyfiyet, hakkında disiplin işlemi yapılan kimseye tebliğ edilir. Kesinleşen kararlar, Merkez Konseyi tarafından Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ile ilgilinin bağlı olduğu odanın bulunduğu yerdeki Cumhuriyet savcısına bildirilir. Bu bildirimle birlikte Merkez Konseyi, kararı münasip yollarla ilan eder ve tatbik imkanlarını sağlar.

Madde 55 – Oda haysiyet divanlarınca haklarında meslek icrasından men kararı verilen veteriner hekimler, bu kararın yüksek haysiyet divanınca tasdik edilmiş bulunmasına rağmen mesleklerini icra ederlerse haklarında oda haysiyet divanlarınca 100 liradan 500 liraya kadar inzıbatı para cezası verilir.

Madde 56 – Giriş ve yıllık aidatı ile haysiyet divanınca verilmiş her türlü para cezalarını kendilerine yapılan yazılı tebligata rağmen, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde ödemiye oda azaları hakkında İcra ve İflas Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Madde 57 – Yüksek Haysiyet Divanı azalarına verilecek yolluk ve zaruri masraflar ile huzur haklarının miktarını büyük kongre tesbit eder. Adı geçen masraflar, merkez konseyi bütçesinden ödenir

Büyük kongre

Madde 58 – (Değişik: 3/4/1984 - 2993/17 md.)

Büyük Kongre; veteriner hekim odalarından gelecek temsilciler, Merkez Konseyi asli ve yedek üyeleri, Büyük Kongrece seçilmiş Yüksek Haysiyet Divanı ve Murakabe Heyeti asli ve yedek üyeleri ile veteriner hekim odaları başkanlarından oluşur.

Madde 59 – Büyük Kongreye iştirak edecek mümessillerin yolluk ve zaruri masrafları temsil ettikleri veteriner hekim odaları vennesinden ödenir.

Bu mümessiller memur iseler, kendilerine Büyük Kongrenin devamı müddetince mensup oldukları daireler tarafından gerekli iznin verilmesi zaruridir.

Madde 60 – (Değişik bir ve ikinci fıkra: 3/4/1984 - 2993/18 md.) Büyük Kongre; iki yılda bir defa Kasım ayında, üyelerinin yarısından bir fazlasının iştiraki ile toplanır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde, toplantı bir gün sonraya bırakılır. Bu toplantıda mevcut üye ile yetinilir

Büyük Kongrenin toplanacağı gün, saat ve yeri ile gündemi, Merkez Konseyi tarafından kongrenin toplanacağı tarihten en az onbeş gün önce Merkez Konseyi asli ve yedek üyeleri, Yüksek Haysiyet Divanı ve Murakabe Heyeti asli ve yedek üyeleri ile bütün odaların başkanlarına tebliğ edilir. Oda başkanları da tebliğin alınmasını müteakip, üç gün içinde Büyük

Kongreye iştirak edecek temsilcilere imza karşılığı veya taahhütlü mektupla bildirimde bulunur.

Büyük Kongre; merkez konseyi reisi, bulunmadığı takdirde 2 nci reisi, her ikisinin de bulunamamaları halinde umumi katip tarafından açılır.

Büyük Kongreyi idare etmek için bir reis, bir reisvekili ve lüzumu kadar katip seçimi yapılır.

Kongre kararları mevcudun ekseriyeti ile verilir.

(Ek: 3/4/1984 - 2993/18 md.) Büyük Kongrenin seçimle ilgili toplantılarına üyelerin katılmaları ve oylarını kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar Yüksek Haysiyet Divanınca cezalandırılırlar.

Madde 61 – Merkez konseyi lüzum görür veya veteriner hekim odalarının % 20 si yazılı olarak Büyük Kongrenin toplanmasını talebederse Büyük Kongre; merkez konseyinin daveti üzerine fevkalade olarak da toplanabilir.

Madde 62 – Büyük Kongrenin vazifeleri aşağıda yazılı fıkralarda gösterilmiştir:

I - Merkez konseyinin ve murakıpların raporlarını incelemek, bilançoğu tetkik etmek, kabulleri halinde merkez konseyi ve murakabe heyetini ibra eylemek;

II - Yeni yıl bütçesini tetkik ve tasdik etmek;

III - Vakı teklif ve dilekleri müzakere etmek;

IV - Merkez konseyince hazırlanan nizamname ve talimatnameleri veya tadillerini müzakere ve uygun bulduğu takdirde tasdik etmek;

V - Merkez konseyi ile Yüksek Haysiyet Divanı asli ve yedek azasını ve 3 kişilik murakabe heyetini seçmek;

VI - Veteriner hekim odalarının yıllık çalışma raporları hakkında bilgi edinmek.

Madde 63 – Büyük Kongre zabıtları ve seçimlerine ait rey pusulaları ayrı zarflara konularak zarflar kongre divanı tarafından kapatılıp imzalandıktan sonra yeni seçilen merkez konseyine tevdi olunur. Bu zarfların gelecek yıl Büyük Kongresine kadar muhafazası mecburidir.

Madde 64 – Büyük Kongre, ekseriyetinin yazılı teklifi üzerine merkez konseyinin meslek müntesipleri arasında yardımlaşma, kooperatif gibi sosyal müesseseler kurabilmesini sağlayıcı ve kurulmuş bu gibi müesseseleri himaye eylemeyi amir kararlar ittihaz edebilir.

BÖLÜM: III *Ceza Hükümleri*

Madde 65 – Bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı tescil vazifesini yerine getirmiyen, 3 üncü maddesindeki "Collegium" imtihanını vermeden meslek icrasında bulunan, 5 inci maddenin (a) fıkrasındaki tavsiyeden imtina eden ve (f) fıkrasındaki hizmeti yapmayan 7 nci maddedeki sarahate rağmen mevzu hükümlere aykırı hareket eden veteriner hekimlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 66 – (Değişik: 23/1/2008-5728/183 md.)

6 ncı maddedeki yasaklılık haline rağmen mesleklerini icra edenlere ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 67 – Bu kanunun 8 ,9, 10, 12, 17, 21, 24 ve 43 üncü maddelerinde yazılı memnuiyet ve mecburiyetlere riayet etmeyen meslek mensuplarına bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 68 – (Değişik: 23/1/2008-5728/185 md.)

Bu Kanunun 11 inci maddesinde yazılı vasıfları haiz olmayıp da veteriner hekimlik yapan ve hayvan hastalıklarını tedavi yolunda bulunanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 69 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Madde 70 – Bu kanunun 13 üncü maddesinde yazılı mecburiyetleri riayet etmeyenlere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 71 – Veteriner hekimlerle iş ve hasta sahipleri arasında bir menfaat karşılığında aracılık yapanlar (...) altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Madde 72 – (Değişik: 23/1/2008-5728/188 md.)

Bu Kanunda yazılı olup da idarî para cezasını gerektiren fiillerin tekrarı halinde tayan olunacak ceza, iki misli olarak uygulanır.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.

Madde 73 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Ek Madde 1 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Birliğin mahalli organları olan odalar üzerinde teftiş hakkına sahiptir. Birlik ve odaların görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını Bakanlık idari ve mali yönlerden denetler.

(Değişik: 18/6/1997 - 4276/2 md.) Amaçları dışında faaliyet gösteren veteriner hekim odaları ile Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yetkili organlarınca yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlar.

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının bu Kanun uyarınca Birlik organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına, Birliğin görevli organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlık tasarruflarını kanuni bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin Kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

(Değişik: 18/6/1997 - 4276/2 md.) Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, Birlik ile odalar, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içinde görevli hakim onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri oda umumi heyeti ve Büyük Kongre hakkında uygulanmaz.

Ek Madde 2 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

Veteriner hekim odaları ile Türk Veteriner Hekimleri Birliği organlarının bu Kanunda belirtilen seçimleri gizli oyla yapılır ve seçimlere ilişkin işlemler aşağıdaki esaslara göre, yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak kongre ve umumi heyet toplantısından en az onbeş gün önce, seçime katılacak veteriner hekimleri belirleyen listeler iki nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime tevdi edilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlarda belirtilir. Toplantı tarihlerinin gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak, görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan pazar gününden dokuz-onyedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacakları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar adalet dairesi ile oda veya birlik ilan yerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak Türk Veteriner Hekimleri Birliğine veya veteriner hekim odasına gönderilir.

Hakim, kamu görevlileri veya aday olmayan veteriner hekimler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan odalarda ve birlik seçimlerinde her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir sandık kurulu oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz.

Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili veteriner hekim odasına ve Türk Veteriner Hekimleri Birliğine bildirir.

Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan veteriner hekim oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin Veteriner Hekim Odaları, Türk Veteriner Hekimleri Birliği veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kağıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki kağıtlara yazılan veya mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır.

Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği Pazar gününü tespit ederek ilgili odaya veya Türk Veteriner Hekimleri Birliğine bildirilir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır. Ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hakime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun" da belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, Birlik Merkez Konseyi ve ilgili veteriner hekim odalarının bütçelerinden karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar; kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi

cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hakim ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Ek Madde 3 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

Türk Veteriner Hekimleri Birliğini ve veteriner hekim odalarını temsil etmek üzere uluslararası toplantı ve kongrelere katılmak Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının iznine tabidir.

Ek Madde 4 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin icrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının teşekkül tarzına ve göreceği işlere dair Kanunun, bazı maddelerinde bulunan "Ziraat Vekaleti" ibaresi "Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 5 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

"Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun" un başlığı "Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun" olarak ve Kanunun maddelerinde geçen "Veteriner Hekimleri Birliği" ibaresi "Türk Veteriner Hekimleri Birliği" şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar alınmış olan ihtisas vesikaları muteberdir. Bu vesikalar Ziraat Vekaletince tescil edilir.

Geçici Madde 2 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yabancı memleketler yüksek veteriner okul ve Fakültelerinden mezun olanlar veya ihtisas yapmış bulunanlar ayrıca "Collegium" imtihanına tabi tutulmazlar. Bu diploma veya vesikalar Ziraat Vekaletince tescil edilir.

Geçici Madde 3 – Bu kanunun yayımlandığı tarihten evvel muayenehane, laboratuvar açmış bulunanlar 3 ay içerisinde mahalli veteriner müdürlük veya kaza veterinerliklerine müracaatla 9 uncu madde hükümlerine göre kayıtlarını yaptırırlar.

Geçici Madde 4 – Bu kanunun neşri tarihinde birden ziyade vazifeli bulunan veteriner hekimler durumlarını 3 ay zarfında 18 inci madde hükümlerine intibak ettirirler.

Geçici Madde 5 – Ankara'da bulunan Veteriner Hekimleri Derneğinin merkez kurulu bu kanunun neşrinden itibaren 3 ay müddetle Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin merkez konseyi vazifesini görür ve veteriner hekim odalarının kurulacağı vileyat ve bölgeleri tesbitle bunların kurulması için mahallerine gerekli tebligatı yapar ve bu keyfiyeti ayrıca münasip vasıtalarla neşir ve ilan eder ve üç ay zarfında Büyük Kongreyi toplantıya çağırır.

Geçici Madde 6 – Muvakkat merkez konseyince ilan edilmiş bulunan bölgelerde bu kanunun neşrinden itibaren 2 ay zarfında oda umumi heyetleri toplanarak odaların idare heyeti, haysiyet divanı, hesap murakıpları ve Büyük Kongre temsilcilerini bu kanunun 27 nci maddesine uygun olarak seçerler.

Geçici Madde 7 – (Ek: 3/4/1984 - 2993/19 md.)

Seçim dönemleri ve görev sürelerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin merkez organları ile delegelerinin ve Veteriner Hekim Odaları organlarının seçimleri 1 Aralık 1983 tarihinden itibaren 3 ay içerisinde tamamlanır.

Birinci fıkraya göre yapılan seçimler 1984 yılının kanunda öngörülen aylarında yapılmış sayılır ve kanuni süreleri buna göre hesaplanır.

Madde 74 – Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

Madde 75 – Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

**6343 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan

Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
9/3/1954 tarih ve 6343 sayılı Kanunun:			
- 18 inci maddesi	3/4/1984	2993	19
- 43 üncü maddesi	30/5/1963	239	3

2672

**6343 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6343 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
239	-	8/7/1963
2993	-	7/4/1984
4276	-	20/6/1997
4854	-	6/5/2003
5728	6, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72,73 ve Ek Madde 2	8/2/2008
5996	27	13/6/2010
	11	13/12/2010

AT YARIŞLARI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:

6132

Kabul Tarihi:	10/7/1953
Yayımlandığı Resmî Gazete:	15/7/1953 Sayı: 8458

Madde 1 – (Değişik: 22/3/2006 - 5476/1 md.)

Türkiye sınırları içerisinde at yarışları düzenlemeye, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen yarışlar üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etmeye Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Madde 2 – Birinci maddede yazılı mahaller dışında yapılacak mahalli at yarışlarının program ve ikramiye planlarının yarışlardan önce Tarım Vekaletine tasdik ettirilmesi ve müşterek bahis için bu Vekaletten müsaade alınması şarttır.

Madde 3 – Bu Kanun hükümlerine tabi at yarışlarının kapı hasılatının tamamı, açık ve vadeli koşuların taksit, kaydiye ve pişmanlıkları "forfeleri" hariç diğer koşuların kaydiyeleri ve müşterek bahis biletleri satış yekününün azami % 25'i ve inzibati ceza olarak alınan paraların yekünü yarış gelirini teşkil eder.

Açık ve vadeli koşuların kaydiye ve pişmanlıkları "forfeleri" o yarışta birinci gelen atın ikramiyelerine ilave edilir. Müşterek bahis satış yekününden azami % 25 kesildikten sonra geriye kalan miktar Talimatnamesine göre kazanan bilet sahiplerine dağıtılır.

Yarış geliri ancak aşağıdaki hususlara tahsis olunabilir:

- Yarış ikramiyeleri; (yarış gelirinin % 40 ından aşağı olamaz);
- Yarış yerlerinin tesis, bakım ve ıslahı ve işletme masrafları;
- Damızlık alımı masrafları;
- At yarışları ve atçılığın inkişafı bakımından lüzumlu ve faydalı görülen her türlü teşvik, tesis ve yardım masrafları;
- Yarışlarla ilgili umumi masraflar.

Hipodrum ve yarış yerlerinden belediyelerce 5237 sayılı kanuna göre alınacak eğlence resmi nispeti % 10 u geçemez.

Madde 4 – (Değişik: 11/2/2004-5091/1 md.)

Mülkiyetinde, ortaklığında veya kirası altındaki atları yarışlarda koşturan at sahipleri ile bunların vekilleri, antrenör, at sahibi antrenör ve atın jockey, jockey yamağı, centilmen binici, seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlileri gibi ilgilileri ve koşularda ve yarışlarda görevlendirilenlerden yarış usul ve nizamlarına ve yarış dürüstlüğüne aykırı hareket eden, yarışların ve yarış yerlerinin ve yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlar hakkında aşağıdaki disiplin cezaları uygulanır:

- İhtar cezası.
- Para cezası.
 - Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket eden, yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlara yüzüymibeşmilyon lira.
 - Kayıt ve tartı ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmeyenlere ikiyüzellimilyon lira.
 - Yarış dürüstlüğüne aykırı olarak hileli davranışlarda bulunanlara beşyüzmilyon lira.
- Yarışlarla ilgili yerlerde geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama.
- Tribün ve eklentileri dışında, yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten geçici veya süresiz yasaklama.

e) Atın koşulara katılmasının geçici olarak yasaklanması.

Eylemin tekrarı halinde yukarıda yazılı para cezaları iki kat artırılarak uygulanır.

Yarış usul ve nizamları ile yarış dürüstlüğüne doping fiili sebebiyle bozulduğu hallerde aşağıdaki cezalar verilir:

a) **(Ek cümle: 22/3/2006 - 5476/2 md.)** Koşulara kayıtlı her at, doping muayenesine tabi tutulabilir. Atın dopingli olduğunun tespiti halinde doping eylemine katıldığı tespit edilen at sahipleri, bunların vekilleri ve binicileri ile doping fiiline katıldıkları tespit edilmemiş olsa bile atların bakım, beslenme ve idman işleri ile doğrudan ilgili olan antrenör, at sahibi antrenör,

seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlilere ilk defasında bir yıl süre ile birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama ve beşyüzmilyon lira para cezası, ayrıca antrenör, at sahibi antrenör, binici, seyisbaşı, seyis ve sair hizmetlilere aynı süre ile birinci fıkranın (c) bendinde yazılı muvakkaten men cezası verilir. Eylemin tekrarı halinde, failin taşıdığı nam ve hizmet sıfatına bakılmaksızın; para ve yasaklama cezaları iki katına çıkarılarak uygulanır. Aynı eylemin üçüncü defa tekrar işlenmesi halinde ise, bu kişiler hakkında süresiz olarak yasaklama cezası uygulanır.

Doping fiiline katıldıkları tespit edilen koşullarda ve yarışlarda görevlendirilen kişiler hakkında (c) bendindeki süresiz yasaklama cezası ile beşyüzmilyon lira para cezası uygulanır ve bu kişilerin görevlerine derhal son verilir. Bu kişiler, yarış işlerinde bir daha görevlendirilemezler.

b) **(Değişik: 22/3/2006 - 5476/2 md.)** Doping eylemine, at ilgililerinin katıldıkları tespit edilememiş olsa bile, dopingli olduğu tespit edilen at, ilk defasında bir yıl süreyle, ikinci defasında iki yıl süreyle, üçüncü defasında süresiz koşullara katılmaktan yasaklanır. İlk kez dopingli olduğu tespit edilen at, kayıtlı olduğu koşudaki birincilik ikramiyesinin üç katı tutarındaki para cezasının, at sahibi veya at sahibi vekili tarafından yarış müessesesine nakden ve bir defada ödenmesi halinde koşullara katılır. Bu durum atın ilgililerine verilen disiplin cezalarını ortadan kaldırmaz. Aynı atta tekrar doping tespit edilmesi veya aynı şahsa ait bir başka atta doping tespiti halinde bu maddedeki tekerrür hükümleri uygulanır.

(Değişik dördüncü fıkra: 22/3/2006 - 5476/2 md.) Bu maddede öngörülen ihtar cezası ile onbeş yarış gününe kadar koşullara katılmaktan ve yarışlarla ilgili yerlerde sanat icrasından geçici yasaklama cezaları, Yarış Komiserler Kurulu tarafından ilgililerin savunmaları alınmak kaydıyla verilir. Yarış Komiserler Kurulu tarafından alınan savunmalar ile diğer bilgi ve belgeler dikkate alınarak, onbeş yarış gününü aşan geçici yasaklama cezaları ile süresiz yasaklama cezaları Yüksek Komiserler Kurulunca verilir. Bu maddede belirtilen para cezaları ise her iki Kurul tarafından da verilebilir.

Eylemin ağırlık derecesine göre, yukarıda yazılı disiplin cezalarından biri veya birkaçı birlikte verilebilir.

Yarış Komiserler Kurulunca verilecek cezalara karşı öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün zarfında Yüksek Komiserler Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Komiserler Kurulunca itirazın veya ilk derece olarak verilen cezalar kesindir.

Madde 5 – Tarım Vekaletinin birinci maddede yazılı hak ve yetki ve yetki alanları ile yetiştirme ve ıslahını teşvik gayesi ile kurulmuş ve amme menfaatine çalıştığı usulen onanmış derneklerden uygun görülecek bir veya bir kaçına muayyen şartlarla ve 30 seneyi geçmemek üzere Cumhurbaşkanı kararı ile devredilebilir. **(Ek cümle: 11/6/2010-5996/46 md.)** Tarım ve Köyişleri Bakanlığına tahsis edilmiş bulunan araziler, at yarışı düzenleme yetkisi devredilen kurum, kuruluş veya özel hukuk tüzel kişisine bedelsiz olarak kullanılabilir.

Devredilen hak ve yetki alanları derneğin kanun, yönetmelik veya anlaşma hükümlerine riayet etmemesi halinde müddet dolmadan önce geri alınabileceği gibi müddetini dolduran derneğe aynı hak ve yetki alanlarının yine bu madde hükümleri dairesinde yeniden verilmesi caizdir.

Tarım Vekaleti bu derneğin bilümmü muamele, kayıt ve hesabatını her zaman teftiş ve murakabe etmeye, direktifler vermeye yetkilidir. Derneğin statüsünde yazılı murakıplardan ayrı olarak Vekalet kendi memurlarından uygun gördüklerini murakıplıkla vazifelendirebilir.

Madde 6 – 5 inci madde hükmünün tatbik edilmediği yer ve zamanlarda Tarım Vekaleti yarış ve müşterek bahisleri o yerin belediye veya özel idaresi vasıtasıyla yaptırabilir.

Madde 7 – **(Değişik: 23/1/2008-5728/152 md.)**

Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak her şekil ve surette müşterek bahisler veya yarış piyangosu tertip ve tanzim edenler ve bunlara ait her türlü evrakı matbaa, teksir, daktilo,

fotokopi ve sair suretlerde düzenleyenler ve düzenletenler, satanlar, dağıtanlar, sattıranlar veya dağıttıranlar, üç aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Bu suçun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ayrıca tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Suçun; at sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyis ve sair yarış hizmetlileri ile birlikte işlenmesi halinde, verilecek hapis cezası altı aydan az olamaz. Haklarında bu nedenle soruşturma ve kovuşturma başlatılan bu kişilerin Komiserler Kurulu kararı ile yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır. Komiserler Kurulunca yarış yerlerine girmeleri yasaklanan kimselerin isimleri ve kimlikleri yarış müessesesi ve mahalli mülki amirlere yazılı olarak bildirilir.

Madde 8 – (Değişik: 11/6/2010-5996/46 md.)

Yarışların şartlarına, tertip, icra ve inzibatına, hipodrom ve yarış yerlerinin tanzim ve idaresine, yarış programları, ikramiyeler veya müşterek bahislere dair teknik, idarî, malî ve inzibatî hususlara, Yüksek Komiserler Kurulunun teşekkül sureti, görev ve yetkilerine, görevlendirilecek 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi personel ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki personel ve diğer personele yarış gelirlerinden karşılanmak şartıyla, 16 yaşından büyükler için tespit edilen aylık brüt asgarî ücretin dört katını geçmemek üzere yapılacak aylık net ödemeler ile harcırahlara, Jokey Kaza ve Yardım Sandığı kurulması ile yardım sandığına üye olabilecekler, yardım sandığına at binme ücretinin % 10'unu geçmemek üzere kesinti yapılması, sandığın diğer gelirlerinin tespiti, sandık gelirlerinin harcanması ile bu gelirlerin, 5 inci madde uyarınca yetkilendirilen ilgili kurum veya kuruluşa borç olarak verilmesine veya ek 1 inci madde hükmü uyarınca oluşturulan hesaba aktarılmasına, disiplin cezalarının hangi hâllerde hangi merciler tarafından verileceğine, yarışların ve yetki verilmiş dernek, belediye ve il özel idarelerinin murakabe ve teftiş tarzı ile doping muayenelerine ait usuller, bu Kanun ve uluslararası yarış esasları ile memleket ihtiyaçları ve işin icaplarına göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Madde 9 – Köy, kasaba ve şehirlerde şenlik ve eğlence maksadiyle yapılan at yarışları bu kanun hükümleri dışındadır. Bu gibi yarışlarda müşterek bahis tertip edilemez.

Ek Madde 1 – (10/6/1957 - 7000 sayılı ek kanunun 1 nci maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.)

At yarışları hakkındaki 10.VII.1953 tarihli ve 6132 sayılı kanunun 3 üncü maddesinde yazılı yarış ikramiyeleri bir evvelki takvim yılında elde edilen gayrisafi yarış gelirinin yekünü üzerinden hesaplanır.

(Değişik ikinci fıkra: 22/3/2006 - 5476/3 md.) Carî yılda, yarış gelirlerinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri toplamından fazla olması halinde, aradaki farkın yüzde kırkılık kısmı Kamu Haznedarlığı Sistemine dahil bir kamu bankasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine açılacak özel hesaba aktarılır. Bu hesapta biriken para, at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca sarf edilir veya yarış müessesesine sarf ettirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/3/2006 - 5476/3 md.) Carî yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri toplamından az olması halinde yarış ikramiyelerinin açığı bu hesaptan kapatılır.

Ek Madde 2 – (Ek: 2/1/2017 - KHK - 680/77 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/75 md.)

Yurt içinde at yarışları düzenleme, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etme hak ve yetkilerine ilişkin lisanslar, topluca 1/1/2018 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle 19/8/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri uyarınca kurulan Fona verilmiştir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına at yarışları düzenleme amacına yönelik olarak tahsis edilmiş veya fiilen bu amaçla kullanılan taşınmazlar ile üzerlerindeki yapı ve tesisler, 49 yıl süre boyunca lisans sahibi Fonun kullanımına verilir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, lisans süresince yurt içinde at yarışları düzenleyemez, düzenlemez, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul edemez.

Lisans konusu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izlemeye ve denetlemeye Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 1 – (Ek: 10/6/1957 - 7000 sayılı Ek Kanunun numarasız muvakkat maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Yarış gelirinin tahmini olarak tesbitinden dolayı yarış ikramiyelerine sarfedilemiyerek biriken paralar birinci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı hususi fona devredilir.

Geçici Madde 2 - (Ek:11/2/2004 - 5091/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenen ve birinci fıkra kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında disiplin soruşturması ve kovuşturması yapılmaz, devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları işlemde kaldırıılır, kesinleşmiş olan disiplin cezaları infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş disiplin suçları nedeniyle verilmiş olan disiplin cezalarına karşı Kanunun yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır.

Geçici Madde 3 - (Ek: 11/6/2010-5996/46 md.)

8 inci maddede belirtilen yönetmelikler, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde yürürlüğe konulur. Anılan yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulmuş olan tüzüklerin 8 inci maddeye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Madde 10 – Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 11 – Bu Kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

6132 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN VERİLEN İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa	6132 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
---	--	-------------------------------

Mahkemesi Kararının Numarası		
7000	–	19/6/1957
2487	–	10/7/1981
KHK/336	–	5/8/1988
3612	–	16/2/1990
5091	4,7, Ek Md.1, Geçici Madde 2.	17/2/2004
5476	1, 4, Ek Madde 1	28/3/2006
5728	7	8/2/2008
5996	5, 8, Geçici Madde 3	13/6/2010
KHK/680	Ek Madde 2	6/1/2017
7072	Ek Madde 2	8/3/2018
KHK/700	5	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

ÇARŞI VE MAHALLE BEKÇİLERİ KANUNU

Kanun Numarası:	7245
Kabul Tarihi:	11/6/2020
Yayımlandığı Resmî Gazete:	18/6/2020 Sayı: 31159
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Görev ve Yetkiler	
Halka yardım görevi	

MADDE 5 – (1) Çarşı ve mahalle bekçileri, görevli oldukları mülki sınırlar içerisinde halkın istirahat, sağlık ve selametini sağlamak bakımından;
e) Toplum sağlığını ve güvenliğini tehdit eden bir hayvana rastlanıldığında verebileceği zararları engellemek için kişileri alandan uzaklaştırmak, ilgili genel kolluk ve belediyeyi durumdan haberdar etmek,
ile görevli ve yetkilidir.

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE TEKNİK DÜZENLEMELER KANUNU	
Kanun Numarası:	7223
Kabul Tarihi:	5/3/2020
Yayımlandığı Resmî Gazete:	12/03/2020 Sayı: 31066
İKİNCİ BÖLÜM Teknik Düzenlemeler, Ürün Güvenliği, Ürün Sorumluluğu Tazminatı, İktisadi İşletmecilerin Yükümlülükleri ve İzlenebilirlik	
Teknik düzenlemeler	
Madde 4	
(1) Ürünlerin, teknik düzenlemesine uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilen veya arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlere de uygulanır. Teknik düzenlemesine uygun olmayan ürünler, uygunsuzlukları giderilmeden piyasaya arz edilemez, piyasada bulundurulamaz veya hizmete sunulamaz.	
(2) Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.	
(3) Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeler, yetkili kuruluşça aşağıdaki usul ve esaslar gözetilerek hazırlanır, yürürlüğe konulur veya uygulanır:	
a) Yetkili kuruluş, teknik düzenlemeleri insan sağlığının, can ve mal güvenliğinin, çevrenin, hayvan ve bitki sağlığının veya tüketicinin korunması ya da enerji verimliliğinin sağlanması gibi bir kamu yararını gözeterek, rekabeti engellemeyecek şekilde ve gözettiği amacın ötesine geçmeyen, uygun, orantılı, açık ve uygulanabilir olacak şekilde hazırlar ve/veya uygular.	
b) Yetkili kuruluş, hazırladığı teknik düzenlemeleri taslak aşamasındayken Bakanlığın ve ilgili tüm tarafların görüşüne açar, mevzuatın ve uluslararası yükümlülüklerin gerektirdiği hallerde ilgili uluslararası taraflara bildirir.	
c) Yetkili kuruluş, ilgili teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde ürünlerde engellilerin erişebilirliğine yönelik önlemleri alır.	
(4) Avrupa Birliği teknik mevzuatına uyum alanında yetkili kuruluşlar arasında koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.	

GENEL KOLLUK DİSİPLİN HÜKÜMLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN KABUL EDİLMESİNE DAİR KANUN	
Kanun Numarası:	7068
Kabul Tarihi:	31/1/2018
Yayımlandığı Resmî Gazete:	8/3/2018 Sayı: 30354 (Mükerrer)
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Disiplinsizlik ve Cezaları	
Disiplin cezası verilecek fiiller	

MADDE 8 –

(6) Meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

ğ) Devlet malı araç, gereç, hayvan, silah, mermi ve mühimmatı satmak veya mal edinmek, personel kimlik kartını, araç, gereç, hayvan, silah ve mühimmatı başkalarının kullanımına vermek.

SINAI MÜLKİYET KANUNU

Kanun Numarası:

6769

Kabul Tarihi:

22/12/2016

Yayımlandığı Resmî Gazete:

10/1/2017 Sayı: 29944

İKİNCİ KİTAP

Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı

BİRİNCİ KISIM

Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Hakkı

Tescil edilmeyecek adlar

MADDE 35- (1) Aşağıda sayılanlar coğrafi işaret olarak tescil edilmez:

c) Ürünün gerçek kaynağı konusunda halkı yanıltabilecek olan bitki tür ve çeşitleri, hayvan ırkları veya benzeri adlar.

DÖRDÜNCÜ KİTAP

Patent ve Faydalı Model

BİRİNCİ KISIM

Patent Hakkı

BİRİNCİ BÖLÜM

Patentlenebilirlik Şartları

Patentlenebilir buluşlar ve patentlenebilirliğin istisnaları

MADDE 82- (3) Aşağıda belirtilen buluşlara patent verilmez:

a) Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar.

b) Mikrobiyolojik işlemler veya bu işlemler sonucu elde edilen ürünler hariç olmak üzere, bitki çeşitleri veya hayvan ırkları ile bitki veya hayvan üretimine yönelik esas olarak biyolojik işlemler.

c) İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemleri ile cerrahi yöntemler dâhil tüm tedavi yöntemleri.

ç) Oluşumunun ve gelişiminin çeşitli aşamalarında insan bedeni ve bir gen dizisi veya kısmi gen dizisi de dâhil olmak üzere insan bedeninin öğelerinden birinin sadece keşfi.

d) İnsan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sinai ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar.

(4) Üçüncü fıkranın (a) bendi kapsamında buluşun ticari kullanımının sadece mevzuatla yasaklanmış olması, bu kullanımın kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olduğu anlamına gelmez.

(5) Üçüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen mikrobiyolojik işlem, mikrobiyolojik materyal içeren, mikrobiyolojik bir materyalle gerçekleştirilen veya sonucunda mikrobiyolojik

materyal oluşan herhangi bir işlemi; esas olarak biyolojik işlem, melezleme ya da seleksiyon gibi tamamen doğal bir olaydan oluşan bitki veya hayvan üretim usulünü ifade eder.

(6) Üçüncü fıkranın (c) bendinde yer alan hüküm, aynı bentte sayılan yöntemlerin herhangi birinde kullanılan ürünler, özellikle madde ve terkipler hakkında uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
Patent ve Faydalı Model
BİRİNCİ KISIM
Patent Hakkı
İKİNCİ BÖLÜM
Patent Hakkının Kapsamı

Patent hakkının kapsamı ve sınırları

MADDE 85-

(5) Çiftçinin, patent sahibi tarafından veya onun izniyle satılan ya da başka bir ticari yolla sağlanan patentli damızlık veya diğer hayvan üreme materyalini, tarım amaçlı kullanma hakkı vardır. Bu hak, çiftçinin kendi tarım etkinliğini sürdürme amacıyla hayvan ya da diğer hayvan üreme materyalinin kullanılmasını kapsar. Bu hakkın kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

TİCARİ İŞLEMLERDE TAŞINIR REHNİ KANUNU

Kanun Numarası:	6750
Kabul Tarihi:	20/10/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete:	28/10/2016 Sayı: 29871
Üzerinde rehin hakkı kurulabilecek taşınır varlıklar	
MADDE 5- (1) Rehin hakkı aşağıda belirtilen taşınır varlıklar üzerinde kurulabilir:	
d) Hayvan	

SENDİKALAR VE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ KANUNU

Kanun Numarası:	6356
Kabul Tarihi:	18/10/2012
Yayımlandığı Resmî Gazete:	7/11/2012 Sayı: 28460
ON BİRİNCİ BÖLÜM	
Grev ve Lokavt	

Kanuni grev ve lokavta katılmayacak işçiler

MADDE 65 – (1) Hiçbir surette üretim veya satışa yönelik olmamak kaydıyla niteliği bakımından sürekli olmasında teknik zorunluluk bulunan işlerde faaliyetin devamlılığını veya işyeri güvenliğini, makine ve demirbaş eşyalarının, gereçlerinin, hammadde, yarı mamul ve mamul maddelerin bozulmamasını ya da hayvan ve bitkilerin korunmasını sağlayacak sayıda işçi, kanuni grev ve lokavt sırasında çalışmak, işveren de bunları çalıştırmak zorundadır.

RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYIN HİZMETLERİ HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	6112
Kabul Tarihi:	15/2/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete:	3/3/2011 Sayı: 27863
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Yayın Hizmeti İlkeleri	
Yayın hizmeti ilkeleri MADDE 8 – (1) Medya hizmet sağlayıcılar, yayın hizmetlerini kamusal sorumluluk anlayışıyla bu fıkırdaki yer alan ilkelere uygun olarak sunarlar. Yayın hizmetleri; 1) Genel sağlığa, çevrenin ve hayvanların korunmasına zarar verecek davranışları teşvik edemez.	
BEŞİNCİ BÖLÜM Yayın Hizmeti İçeriği	
Genel ve tematik yayın MADDE 14 (Ek:2/7/2018-KHK-703/164 md.) Radyo ve televizyonlar ayda en az doksan dakika gıda güvenliği, gıda güvenilirliği, bitki ve hayvan sağlığı ile toprak koruma, iş sağlığı ve güvenliği, ekonomide ve çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri, vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi ile teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele gibi konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınların, oran ve yayınlanma zamanı ile ilgili esaslar Üst Kurulca belirlenir. Bu programlar, Üst Kurul, ilgili bakanlık ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların, ilgili Bakanlığın olumlu görüşü alındıktan sonra Üst Kurul tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır.	

TÜRK TİCARET KANUNU	
Kanun Numarası:	6102
Kabul Tarihi:	13/1/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete:	14/2/2011 Sayı: 27846
DÖRDÜNCÜ KİTAP Taşıma İşleri İKİNCİ KISIM Eşya Taşıma	
B) Taşıyıcının sorumluluğu II - Sorumluluktan kurtulma	

2. Özel hâller

MADDE 878- (1) Zıya, hasar veya teslimdeki gecikme, aşağıdaki hâllerden birine bağlanabiliyorsa taşıyıcı sorumluluktan kurtulur:

f) Canlı hayvan taşınması.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
Taşıma İşleri
ÜÇÜNCÜ KISIM
Taşınma Eşyası Taşınması

E) Sorumluluktan kurtulma sebepleri

MADDE 898- (1) Kanununun 878 inci maddesinde öngörülenlerden farklı olarak, zıyanın veya hasarın aşağıdaki sebeplerden kaynaklanması durumunda, taşıyıcı sorumluluktan kurtulur:

f) Canlı hayvan veya bitki taşınmışsa.

(2) Oluşan zararın, durum ve şartlara göre, birinci fıkrada belirtilen tehlikelerden kaynaklanmış olabileceği hâllerde, zararın bu tehlikelerden doğmuş olduğu varsayılır.

(3) Taşıyıcı, birinci fıkraya hükmüne, ancak, durum ve şartlara göre üzerine düşeni yapmış ve tüm önlemleri alıp talimatlara uymuşsa dayanabilir.

BEŞİNCİ KİTAP
Deniz Ticareti
DÖRDÜNCÜ KISIM
Deniz Ticareti Sözleşmeleri
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Navlun Sözleşmesi
ÜÇÜNCÜ AYIRIM
Taşıyanın Sorumluluğu ve Hakları

4. Zıyaa uğrayan eşyanın durumu

MADDE 1199-

(2) Niteliği itibarıyla, özellikle içinden bozulma, kendiliğinden eksilme ve olağan akma ve sızma yüzünden zıyaa uğrayan eşya ile yolda ölen hayvanlar için, teslim edilmiş olup olmadıklarına bakılmaksızın navlun ödenir.

BEŞİNCİ KİTAP
Deniz Ticareti
DÖRDÜNCÜ KISIM
Deniz Ticareti Sözleşmeleri
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Navlun Sözleşmesi
YEDİNCİ AYIRIM
Emredici Hükümler

A) Genel olarak

MADDE 1243- (1) Bir navlun sözleşmesinde veya konişmentoda yahut diğer bir denizde taşıma senedinde yer alıp da;

a) Taşıyanın borç ve sorumluluklarına ilişkin 1141, 1150, 1151 ve 1178 ilâ 1192 nci maddeler,

b) Taşıtan ve yükletenin borç ve sorumluluklarına ilişkin 1145 ilâ 1149, 1165 ve 1208 inci maddeler,

c) Denizde taşıma senetlerine ilişkin 1228 ilâ 1242 nci maddeler,

hükümlerinden kaynaklanan borç ve sorumluluklar doğrudan veya dolaylı olarak önceden kaldıran veya daraltan bütün kayıt ve şartlar geçersizdir.

(2) Sigortadan doğan hak ve alacakların taşıyana devredilmesi veya taşıyana buna benzer menfaatler sağlanması ve kanunlarla düzenlenmiş bulunan ispat yükünün taşıyan lehine tersine çevrilmesi sonucunu doğuran bütün kayıt ve şartlar birinci fıkra hükümlerine tabidir.

(3) Sorumluluğu kaldıran veya daraltan kayıt ve şartların geçersizliği, navlun sözleşmesinin veya konişmentonun yahut diğer bir denizde taşıma senedinin geri kalan hükümlerinin geçersizliği sonucunu doğurmaz.

(4) Taşıyanın borçlarını ve sorumluluğunu genişleten veya ağırlaştırılan kayıt ve şartlar ise geçerlidir.

B) İstisnalar

MADDE 1244- (1) Aşağıda yazılı hâllerde 1243 üncü maddenin birinci fıkrası uygulanmaz:

a) Navlun sözleşmesinin canlı hayvanlara veya 1151 inci maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi uyarınca denizde taşıma senedinde güvertede taşınacağı yazılı olup da fiilen böyle taşınan eşyaya ilişkin bulunması.

BEŞİNCİ KİTAP
Deniz Ticareti
DÖRDÜNCÜ KISIM
Deniz Ticareti Sözleşmeleri
BEŞİNCİ BÖLÜM
Deniz Yoluyla Yolcu Taşıma Sözleşmesi

C) Yolcu

MADDE 1249- (1) Deniz yoluyla yolcu taşıma sözleşmesine dayanarak veya bu Bölüm hükümlerine tabi bulunmayan bir navlun sözleşmesinin konusu olan aracı veya canlı hayvanları gözetmek üzere, taşıyanın onayı ile gemide taşınan kişiler yolcu sayılır.

D) Bagaj

MADDE 1250- (1) Canlı hayvanlar ve bir navlun sözleşmesine dayanılarak taşınan eşya ile araçlar dışında, taşıyan tarafından, deniz yoluyla yolcu taşıma sözleşmesi gereğince taşınan eşya ve araçlar, bagaj kapsamındadır.

BEŞİNCİ KİTAP
Deniz Ticareti
BEŞİNCİ KISIM
Deniz Kazaları
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Kurtarma

IV- Tarafların yükümlülükleri

MADDE 1303- (1) Kurtaran, tehlike altındaki aracın veya diğer eşyanın malikine karşı;

a) Kurtarma faaliyetini gerekli özenle yerine getirmekle,

b) Bu yükümlülüğünü yerine getirirken, çevre zararının önlenmesi ve sınırlandırılması için gerekli olan özeni göstermekle,

c) Hâlin gereğine göre makul bir hareket tarzı sayılabileceği ölçüde başka kurtaranlardan yardım istemekle,

d) İstem makul olmadığı anlaşıldığı takdirde, alacağı kurtarma ücretinin miktarını değiştirmemek kaydıyla, tehlike altındaki aracın maliki veya kaptanı ya da eşyanın maliki tarafından makul olarak istenmesi hâlinde başka kurtaranların müdahalesini kabul etmekle, yükümlüdür.

(2) Tehlike altındaki aracın maliki ve kaptanı veya diğer eşyanın maliki, kurtarana karşı;

a) Kurtarma faaliyeti sırasında, kurtaranla her bakımdan işbirliği yapmakla,

b) Bu yükümlülüğü yerine getirirken, çevre zararının önlenmesi ve sınırlandırılması için gerekli özeni göstermekle,

c) Kurtaran makul bir istemde bulunduğu anda, emniyet altına alınmış olan aracı veya diğer eşyayı, teslim almakla, yükümlüdür.

(3) Bu Bölüm hükümlerinin uygulanmasında “çevre zararı”; kirlenme, bulaşma, yangın, patlama veya benzeri önemli olayların, kıyı sularında ve ona bitişik bölgelerde insan sağlığına veya deniz canlılarına ya da kaynaklarına verdiği ağır maddi zararı ifade eder.

HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU

Kanun Numarası:	6100
Kabul Tarihi:	12/1/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete:	4/2/2011 Sayı: 27836

DOKUZUNCU KISIM Çekişmesiz Yargı

Çekişmesiz yargı işleri

MADDE 382- (2) Aşağıdaki işler çekişmesiz yargı işlerinden sayılır:

ç) Eşya hukukundaki çekişmesiz yargı işleri:

5) Ayıplı hayvanın bilirkşi tarafından muayenesi.

TÜRK BORÇLAR KANUNU

Kanun Numarası:	6098
Kabul Tarihi:	11/1/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete:	4/2/2011 Sayı: 27836

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler BİRİNCİ BÖLÜM Borç İlişkisinin Kaynakları İKİNCİ AYIRIM Haksız Fiillerden Doğan Borç İlişkileri

B. Kusursuz sorumluluk

II. Özen sorumluluğu

2. Hayvan bulunduranın sorumluluğu

a. Giderim yükümlülüğu

MADDE 67- Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Hayvan bulunduran, bu zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.

Hayvan, bir başkası veya bir başkasına ait hayvan tarafından ürkütölmüş olursa, hayvanı bulunduranın, bu kişilere rücu hakkı saklıdır.

b. Alıkoyma hakkı

MADDE 68- Bir kişinin hayvanı, başkasının taşınmazı üzerinde bir zarar verdiği takdirde, taşınmazın zilyedi, o hayvanı yakalayabilir, zararı giderilinceye kadar alıkoyma hakkı; hatta durum ve koşullar haklı gösteriyorsa hayvanı diğer yollarla etkisiz hâle getirebilir.

Bu durumda, taşınmazın zilyedi derhâl hayvan sahibine bilgi vermek ve sahibini bilmiyorsa, onun bulunması için gerekli girişimleri yapmak zorundadır.

İKİNCİ KISIM
Özel Borç İlişkileri
BİRİNCİ BÖLÜM
Satış Sözleşmesi
İKİNCİ AYIRIM
Taşınır Satışı

B. Satıcının borçları

III. Ayıptan sorumluluk

1. Konusu

b. Hayvan satışında

MADDE 220- Hayvan satışında satıcı, yazılı olarak üstlenmedikçe veya ağır kusuru olmadıkça ayıptan sorumlu olmaz.

4. Gözden geçirme ve satıcıya bildirme

b. Hayvan satışında

MADDE 224- Hayvan satışında satıcının sorumlu olacağı süre yazılı olarak belirlenmemiş ve ayıp da hayvanın gebeliğine ilişkin değilse satıcı, ancak ayıbın devrin yapıldığı veya alıcının devralmada temerrüdünün gerçekleştiği günden başlayarak dokuz gün için de kendisine bildirilmesi ve ayrıca, hayvanın bilirkişilerce gözden geçirilmesinin aynı süre içinde yetkili makamdan istenmesi hâlinde sorumlu olur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Kira Sözleşmesi
ÜÇÜNCÜ AYIRIM
Ürün Kirası

C. Tutanak düzenleme

MADDE 359- Kira sözleşmesi, araç ve gereçleri, hayvanları, devredilen eşyayı veya stoklanmış malları da içeriyorsa taraflar, bunların değerlerini birlikte takdir ederek iki nüsha düzenleyecekleri tutanağa geçirip imzalayarak, birbirlerine vermekle yükümlüdürler.

H. Hayvan kirası

I. Konusu

MADDE 376- Tarımsal bir taşınmazın kirasıyla bağlantılı olmayan geviş getirici hayvanların kirasında, aksine anlaşma veya yerel âdet yoksa, kiralanan hayvanların kira süresi içindeki bütün ürünleri kiracının olur.

Kiracı, kiralanan hayvanları beslemek, onlara iyi bakmak ve kiraya verene para veya hayvanlardan elde ettiği ürünün belli bir payını ödemekle yükümlüdür.

II. Sorumluluk

MADDE 377- Aksine anlaşma veya yerel âdet yoksa kiracı, kiralanan hayvanların uğradığı bir zarardan, bu zararın, korumada dikkat ve özen gösterildiği hâlde meydana gelmiş olduğunu ispat etmedikçe sorumludur.

Kiracı, kendi kusuruyla sebebiyet vermediği olağanüstü koruma giderleri için kiraya verenden tazminat isteyebilir.

Kiracı, önemli kazaları ya da hastalıkları gecikmeksizin kiraya verene bildirmekle yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM
Hizmet Sözleşmeleri
BİRİNCİ AYIRIM
Genel Hizmet Sözleşmesi

D. İşverenin borçları

III. Giderler

2. Taşıma araçları

MADDE 415- İşçi, işin görülmesi için işverenle anlaşarak işverenin veya kendisinin sağladığı bir taşıma aracı kullanıyorsa, taşıtın işletilmesi ve bakımı için gerekli olağan giderler, hizmet için kullanıldığı ölçüde işverence karşılanır.

İşçi işverenle anlaşarak, işin görülmesinde kendi motorlu aracını kullanıyorsa, işveren ayrıca bu araçla ilgili vergiyi, zorunlu mali sorumluluk sigortası primini ve aracın yıpranması karşılığında uygun bir tazminatı hizmet için kullanıldığı ölçüde işçiye ödemekle yükümlüdür.

İşçi işverenle anlaşarak, hizmetin görülmesinde kendisine ait diğer taşıma araçlarını ve hayvanlarını kullanıyorsa işveren, bunların kullanma ve bakımı için gerekli olan olağan giderleri hizmet için kullanıldığı ölçüde karşılamakla yükümlüdür.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Saklama Sözleşmeleri

D. Konaklama yeri, garaj, otopark ve benzeri yerleri işletenlere bırakma

II. Garaj, otopark ve benzeri yerleri işletenlerin sorumluluğu

MADDE 579- Garaj, otopark ve benzeri yerleri işletenler, kendilerine bırakılan veya çalışanlarınca kabul edilen hayvan, at arabası, bunlara ait koşum ve benzeri eşya ile motorlu taşıt ve eklentilerinin yok olmasından, zarara uğramasından veya çalınmasından sorumludurlar. Ancak işletenler, zararın saklatan veya ziyaretçisi ya da beraberinde veya hizmetinde bulunan kimseye yükletilebilecek kusurdan, mücbir sebepten ya da eşyanın niteliğinden doğduğunu ispat etmekle, bu sorumluktan kurtulurlar.

Ancak, garaj, otopark ve benzeri yerleri işletenlerin sorumluluğu, kendilerine veya çalışanlarına bir kusur yüklenmedikçe, saklananların her biri için alınan günlük saklama ücretinin on katını aşamaz.

İşleten böyle bir sorumluluk üstlenmediğini veya sorumluluğu bu Kanunda gösterilmemiş olan bir koşula bağladığını, herhangi bir yolla ilan etse bile, sorumluluktan kurtulamaz.

III. Hapis hakkı

MADDE 580- İşletenler, kendilerine bırakılan veya konaklama yerlerine, garaj, otopark ve benzeri yerlere konulan eşya veya hayvanlar üzerinde, ücretlerini veya saklama giderlerinden doğan alacaklarını güvenceye almak için hapis hakkına sahiptirler.

Kiraya verenin hapis hakkına ilişkin hükümler, kıyas yoluyla burada da uygulanır.

VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA VE YEM KANUNU

Kanun Numarası:	5996
Kabul Tarihi:	11/06/2010
Yayımlandığı Resmî Gazete:13/06/2010	Sayı: 27610

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, gıda ve yem güvenilirliğini, halk sağlığı, bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan ıslahı ve refahını, tüketici menfaatleri ile çevrenin korunması da dikkate alınarak korumak ve sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarını, bitki koruma ürünü ve veteriner tıbbî ürün kalıntıları ile diğer kalıntılar ve bulaşanların kontrollerini, salgın veya bulaşıcı hayvan hastalıkları, bitki ve bitkisel ürünlerdeki zararlı organizmalar ile mücadeleyi, çiftlik ve deney hayvanları ile ev ve süs hayvanlarının refahını, zootekni konularını, veteriner sağlık ve bitki koruma ürünlerini, veteriner ve bitki sağlığı hizmetlerini, canlı hayvan ve ürünlerin ülkeye giriş ve çıkış işlemlerini ve bu konulara ilişkin resmî kontrolleri ve yaptırımları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

2) Alıkoyma: Canlı hayvan ve ürünler ile ilgili bir karar verinceye kadar, kontrol görevlisinin vereceği talimatlar doğrultusunda ürünlerin işletmecisi tarafından depolanması ve sahibi tarafından hayvanların muhafazası dâhil, hareketinin veya bunlara dokunulmasının kısıtlanması veya engellenmesini,

4) Balıkçılık ürünleri: Canlı çift kabuklu yumuşakçalar, canlı denizkestaneleri, canlı gömlekliler ve canlı deniz karından bacaklıları ve bütün deniz memelileri, sürüngenler ve kurbağalar dışında kalan, doğadan veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen, bütün deniz ve tatlı su hayvanlarının yenilebilir tüm biçimlerini, kısımlarını ve ürünlerini,

5) Birincil üretim: Kesimine kadar çiftlik hayvanlarının üretilmesi, sağımı, bitkisel ürünlerin hasadı da dâhil olmak üzere birincil ürünlerin üretilmesi, yetiştirilmesi, avlanma, balıkçılık ve yabanî ürünlerin toplanmasını,

6) Birincil ürünler: Topraktan ve hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler ile avlanma ve balıkçılık yoluyla elde edilen ürünler dâhil birincil üretim ürünlerini,

14) Çiftlik hayvanı: Et, süt, yumurta da dâhil olmak üzere gıda, deri, kürk, yün, tüy veya diğer ürünlerin temini için veya işgücü amacıyla insanlar tarafından yetiştirilen ve beslenen hayvanları,

15) Damızlık: Irkına, tipine ve verimine özgü özellikleri gösteren vasıflı ve belgeli hayvanları,

22) Ev ve süs hayvanı: Sahiplerinin ya da sahipleri adına sorumluluğunu almış kişilerin yanında bulunan, üçüncü bir şahsa satışı ya da devredilmesi amaçlanmayan arılar, kabuklu hayvanlar ve kümes hayvanları haricindeki omurgasızlar, amfibik hayvanlar, köpek, kedi, gelincik, süs balıkları, sürüngen, kemirgen, evcil tavşan ve tüm kuşları,

31) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,

32) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,

33) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda, hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dâhil tüm hayvansal ürünleri,

34) Hayvansal yan ürün: Yetiştiricilikte kullanılmayacak olan sperma, ovum, embriyo dâhil, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvan kökenli ürünler veya hayvanların bütün vücut veya parçaları ile artıklarını, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Hayvan Sağlığı, Hayvan Refahı ve Zootekni

BİRİNCİ BÖLÜM

Bulaşıcı Hayvan Hastalıklarının Kontrolü ve Yükümlülükler, Hayvan Hastalık Tazminatı ve İnsanlar Tarafından Tüketilmesi Amaçlanmayan Hayvansal Yan Ürünler

Bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrolü ve yükümlülükler

MADDE 4- (1) Bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrolünde aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Bakanlık, ihbarı mecburî bir hastalığın varlığı veya şüphesi ya da yeni bir salgın durumunda, inceleme yapmak, teşhis etmek, gerekli kontrol ve koruma tedbirlerini almakla yükümlüdür.

b) Bakanlık, ihbarı mecburî bir hastalığın ortaya çıkması veya ortaya çıkma şüphesinin varlığı hâlinde, koruma ve gözetim bölgelerinin oluşturulması, hastalığın araştırılması ve hastalığın yayılmasının önlenmesi için gerekli kontrol, numune alma, teşhis ve diğer incelemeleri yapmaya, aşılama, hayvanların izole edilmesi veya itlaf ve imha edilmesi, hayvanların veya insanların hareketlerinin kısıtlanması veya yasaklanması amacıyla kordon konulması, suni tohumlama ve ıslah çalışmalarının durdurulması, hastalığın yayılmasına sebep olabilecek hayvansal ürün, yem, alet, ekipman ve bunun gibi bulaşık materyalin imhası da dâhil her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

(4) Bakanlık, bazı hayvan türleri için özel izole bölgeler oluşturabilir, oluşturulan izole bölgelere bazı hayvan türlerinin girişine ve yetiştirilmesine yasaklama veya kısıtlama getirebilir.

(5) Bakanlık, Sağlık Bakanlığı ve konu ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar, işbirliği içerisinde, insan ve hayvan sağlığını korumak amacıyla, belirlenen zoonoz hastalık ve zoonotik etkenler ile antimikrobiyal direncin izlenmesi veya gıda yoluyla bulaşan zoonoz hastalıkların araştırılması için epidemiyolojik incelemeler yapılmasını, izleme planlarının hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlar.

(6) Bir yerde bulaşıcı hayvan hastalığı ya da sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinden haberdar olan ilgililer, durumu Bakanlığa ihbar etmekle yükümlüdür.

(7) Canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin sahipleri, ithalatçıları, nakliyecileri ve satıcıları, Bakanlık tarafından istenen kayıtları tutmak, istendiğinde her türlü bilgi ve belgeyi vermek, kontrol ve denetim sırasında her türlü kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvanların Tanımlanması ve Kayıt Altına Alınması, Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerin Sevkleri ile Hayvan Satış Yerleri ve Satışa İlişkin Sağlık Koşulları

Hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınması

MADDE 7- (1) Hayvan sahipleri ya da hayvan sahibi adına bakıcısı, Bakanlık tarafından tanımlatılması istenen hayvanları tanımlatmak, bu hayvanlarının ve işletmelerinin kayıtlarını yaptırmak, işletmelerine giren veya işletmelerinden çıkan, yeni doğan, ölen veya kesilen hayvanları Bakanlığa bildirmek ve bunlara ilişkin kayıtları muhafaza etmekle yükümlüdür.

Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerin sevkleri ile hayvan satış yerleri ve satışa ilişkin sağlık koşulları

MADDE 8- (1) Canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerine ilişkin hususlar ile canlı hayvan ticareti yapanlar, nakliyeciler ve nakil ile ilgili şartlar ve bunlara ilişkin işlemler Bakanlıkça belirlenir. Bu hususlarla ilgili Bakanlıkça belirlenen şartlara uyulması zorunludur.

(2) Hayvancılık işletmelerinden doğrudan yapılan satışlar hariç hayvanların alım ve satımları, ruhsatlı hayvan pazarı, borsalar ve Bakanlıktan izinli hayvan panayırlarında, ev ve süs hayvanlarının alım ve satımları ise, ruhsatlı ev ve süs hayvanı satış yerlerinde yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvan Refahı ve Zootekni

Hayvan refahı

MADDE 9- (1) Hayvan sahipleri veya bakımından sorumlu kişiler, hayvan refahının sağlanması amacıyla, hayvanların barınma, bakım, beslenme, sağlık ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak, sorumluluklarındaki hayvanların insan, hayvan ve çevre sağlığı üzerinde oluşturabilecekleri olumsuz etkilere karşı gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

(2) Hayvanların kesimi ve hastalık kontrolü amacıyla itlafi, hayvanlarda heyecan, acı ve ıstırap oluşturmadan, uygun araçlar kullanılarak yerine getirilir.

(3) Hayvanlara ötenazi yapmak yasaktır. Ancak,

a) Hayvanlara acı ve ıstırap çektiren veya iyileşme durumu bulunmayan hastalık durumlarında,

b) Akut bulaşıcı bir hayvan hastalığının önlenmesi ya da eradikasyonu amacıyla veya insan sağlığı için risk oluşturan durumlarda,

c) Davranışları insan ve hayvanların hayatı ve sağlığı için tehlike teşkil eden ve olumsuz davranışları kontrol edilemeyen durumlarda,

veteriner hekim tarafından ötenazi yapılmasına karar verilebilir. Ötenazi işlemi veteriner hekim tarafından veya veteriner hekim gözetiminde yapılır.

(4) Hayvanların barınma, nakil, kesim öncesi ve kesimi sırasındaki hayvan refahı esasları Bakanlıkça belirlenir. Hayvan kesimlerinin Bakanlıktan onaylı kesim yerlerinde yapılması zorunludur.

Zootekni

MADDE 10- (1) Bakanlık, hayvan ıslahı, hayvan gen kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, damızlık amaçlı hayvanların yetiştirilmesi, kayıt altına alınması, ön soy kütüğü ve soy kütüklerinin oluşturulması ve belgelendirilmesi gibi zootekni konularında düzenleme yapmaya, hayvan yarışları düzenlemeye, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen hayvan yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etmeye yetkilidir.

(2) Damızlık hayvan yetiştiricileri, damızlık hayvanlar ile ilgili Bakanlıkça talep edilen kayıtları tutmak ve istenildiğinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(3) Hayvanların üremesinde kullanılan sperma, ovum, embriyo, damızlık yumurta, ipek böceği tohumu, larva ve oğul gibi ürünleri üretenler, depolayanlar ve dağıtanlar Bakanlıktan izin almak zorundadır. Üreme ürünlerinin uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Bakanlık, damızlık hayvanların ve üreme ürünlerinin genetik özelliklerinin değerlendirilmesi, performanslarının izlenmesi ve sağlık şartları ile ilgili usul ve esasları belirler.

(5) Bakanlık, hayvan gen kaynaklarının korunmasına yönelik tedbirleri alır, uygular veya uygular.

(7) Bakanlık, hayvan ırklarının tescili ile ilgili iş ve işlemleri belirler ve yürütür. Tescil edilen hayvanların sınaî mülkiyet hakları bunları tescil ettiren gerçek ve tüzel kişilere veya onların kanunî temsilcilerine aittir.

(8) Damızlık, yarış ve gösteri amaçlı hayvanların belgelendirilmesi zorunludur. Belgelendirmeye ilişkin esaslar, iş ve işlemler ile belge modelleri Bakanlıkça belirlenir. Yarış ve gösteri belgesi bulunmayan hayvanlar yarışlara katılamaz ve gösteri amaçlı kullanılamaz.

(9) Damızlık belgesi ve soy kütüğü kaydı bulunan ve yetiştirmede kullanılan hayvanlar damızlık özelliğini sürdürdüğü sürece amacı dışında kullanılamaz. Bu hayvanlar gerektiğinde kurulan komisyon marifetiyle bedeli ödenmek üzere Bakanlıkça satın alınır.

(10) Gebe olarak ithal edilen safkan kısraklardan doğan tayların soy kütüğüne kaydı için, gebe kısrağın kendi ırkından bir aygırla tohumlandığını gösteren menşe ülke yetkili makamlarınca verilmiş bir aşım sertifikası istenir. Safkan olmayan atlar, soy kütüğüne kayıt edilmemiş safkan Arap ve İngiliz ana ve babadan doğan taylar, kendi ırkının özelliklerini göstermeyeceği anlaşılan iyi gelişmemiş ve safkan özelliklerinden önemli sapma gösteren taylar ile Bakanlıkça belirlenen diğer özellikler ve şartları taşımayan taylar soy kütüğüne kayıt edilmez ve bunlara pedigrisi verilmaz.

(11) Soy kütüğüne kayıt edilip damızlık belgesi ya da pedigrisi verilen atların, lüzum görüldüğünde Bakanlıkça görevlendirilen uzman heyetçe kan grubu ve/veya DNA testleri ile ana-baba doğrulaması ve morfolojik yönden muayeneleri yapılabilir. Test ve muayeneler neticesinde, safkan olmadıkları tespit edilenlerin ve yavrularının soy kütüğü kayıtları iptal edilir ve pedigrileri geri alınır. Bu hayvanlardan doğacak yavrulara damızlık belgesi ya da pedigrisi verilmaz.

(12) Türkiye soy kütüklerine kayıtlı ve pedigrili safkan Arap veya İngiliz ana ve babadan Türkiye’de doğan kendi ırk vasıflarını haiz tayların, doğum gününden itibaren üç ay içinde, yabancı ülkelerden ithal edilen safkan Arap ve safkan İngiliz atların gümrük girişlerinden itibaren iki ay içinde soy kütüğüne kaydedilmesi, Bakanlığa müracaat edilerek, Bakanlıkça belirlenen evraklarının teslimi ve muayene ettirilmesi şarttır.

(13) Soy kütüğüne kayıtlı atların sahip değişiklikleri bir ay, don değişiklikleri oniki ay içinde ilgili makamlara bildirilerek pedigrilerine işletilir. Ölen atların pedigrilerinin, sahipleri tarafından iki ay içinde Bakanlığa iade edilmesi zorunludur.

(14) Hayvan sahibinin, ölen hayvanına ait damızlık belgesini ölüm tarihinden itibaren iki ay içinde iade etmesi ve hayvanın başka bir şahsa satılması hâlinde satış tarihinden itibaren bir ay içinde alıcı tarafından değişikliğin soy kütüğüne ve pedigrisine işletilmesi zorunludur.

BEŞİNCİ KISIM

Gıda ve Yem

BİRİNCİ BÖLÜM

Gıda ve Yem Güvenilirliği, Sorumluluklar, Gıda Kodeksi, Etiketleme ve İzlenebilirlik, Sunum ve Reklâm, Tüketici Haklarının Korunması

Gıda ve yem güvenilirliği şartları

MADDE 21- (2) Yem güvenilirliği şartları aşağıda belirtilmiştir:

- Güvenilir olmayan yem, piyasaya arz edilemez ve hayvanlara yedirilemez.
- Yemin, kullanım amacına göre, insan ve hayvan sağlığına olumsuz etkilerinin bulunması veya hayvanlardan elde edilen gıdaların insan tüketimi için güvenilir olmamasına neden olması durumunda, güvenilir olmadığı kabul edilir.
- Bozulmuş ve çürümüş yem, tüketime uygun olmayan yem olarak değerlendirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Hızlı Uyarı Sistemi, Acil Durumlar, Kriz Yönetimi, Risk Analizi, Kamuoyunun Bilgilendirilmesi ve İhtiyati Tedbirler

Risk analizi, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve ihtiyati tedbirler

MADDE 26-

(4) Bakanlık, belgelere erişim konusundaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bir gıda ve yemin insan ve hayvan sağlığı açısından risk oluşturabileceğinden şüphe duyulması üzerine, riskin mahiyeti, ciddiyeti ve büyüklüğüne göre, riski önlemek, azaltmak veya yok etmek için alınan ya da alınması öngörülen önlemleri belirler; riskin mahiyeti ve alınan tedbirler hakkında kamuoyunu bilgilendirir.

(5) Elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda, herhangi bir gıda veya yemin insan ve hayvan sağlığı üzerinde zararlı bir etkisinin olması ihtimali belirmesine rağmen, bilimsel belirsizliklerin devam etmesi durumunda, kapsamlı bir risk değerlendirmesine imkân sağlayacak daha fazla bilimsel veri elde edilinceye kadar, Bakanlık geçici olarak üretimin durdurulması, piyasaya arz, tüketimi engelleme, toplatma ve benzeri ihtiyati tedbirlere başvurabilir. İlgililerin, Bakanlığın belirlediği ihtiyati tedbirlere uyması zorunludur.

YEDİNCİ KISIM

Resmî Kontroller

BİRİNCİ BÖLÜM

Resmî Kontroller, İtiraz Hakkı, Resmî Sertifikalar, Resmî Kontrol Sonucu Uygun Olmayan Canlı Hayvan ve Ürünler ile Laboratuvarlar

Resmî kontrol sonucu uygun olmayan canlı hayvan ve ürünler

MADDE 32- (1) Bakanlık, resmî kontrol sonucu, mevzuat şartlarını taşımadığı, insan, hayvan veya bitki sağlığı açısından tehlike oluşturduğu tespit edilen canlı hayvan ve ürünlerle ilgili aşağıdaki önlemlerden bir ya da bir kaçını uygulayabilir:

- ç) Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan canlı hayvan ve ürünlerin, Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilmesi.

İKİNCİ BÖLÜM

İthalat ve İhracatta Resmî Kontroller, Gümrükler ve Sınır Kontrol Noktaları

İthalat ve ihracatta resmî kontroller, gümrükler ve sınır kontrol noktaları

MADDE 34-

(5) Bakanlık, resmî kontrol sonucu ülkeye girişi uygun olmayan canlı hayvan, ürün ve diğer maddeleri alıkoyar. Bunlara, sahibinin bilgisi dâhilinde, karantina altına alma, geri gönderme, özel işleme tâbi tutma, esas kullanım amacı dışında başka bir amaçla kullanılmasına izin verme veya itlaf ve imha önlemlerinden bir veya birkaçını uygular veya uygulatır. Bu önlemler, insan, bitki ve hayvan sağlığı ile çevre için doğrudan ya da dolaylı herhangi bir olumsuz etkiye sebep olmayacak şekilde uygulanır. Bu iş ve işlemler için

yapılacak tüm masraflar sahibi tarafından karşılanır. İmha ve itlaf hâlinde Bakanlıkça herhangi bir tazminat ödenmez.

(8) İhraç edilen ancak çeşitli nedenlerle geri dönen canlı hayvan ve ürünler, geri dönme sebebi de dikkate alınarak, geri dönen canlı hayvan ve ürünün, ihraç edilenle aynı olduğuna ilişkin tespit yapıldıktan sonra, Bakanlıkça resmî kontrole tâbi tutulur. Kontrol sonucu mevzuata uygun olan canlı hayvan ve ürünlerin girişine izin verilir. Uygun olmayan canlı hayvan ve ürünler için aşağıdaki tedbirlerden biri uygulanır:

- a) Yeniden ihraç edilir.
- b) Karantina altına alınır.
- c) Özel işleme tâbi tutulur.
- ç) Esas kullanım amacı dışında başka bir kullanım amaçlı girişine izin verilir.
- d) İtlaf ve imha edilir.

BİYOĞÜVENLİK KANUNU

Kanun Numarası:	5977
Kabul Tarihi:	18/3/2010
Yayımlandığı Resmî Gazete:	26/3/2010 Sayı:27533

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Madde 1 (1) Bu Kanunun amacı; bilimsel ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde, modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilen genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünlerinden kaynaklanabilecek riskleri engellemek, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla biyogüvenlik sisteminin kurulması ve uygulanması, bu faaliyetlerin denetlenmesi, düzenlenmesi ve izlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel Esaslar

Başvuru, değerlendirme ve karar verme

MADDE 3 – (1) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı gözönünde bulundurularak GDO veya ürünlerinin ithalatı, ihracatı, deneysel amaçlı serbest bırakılması, piyasaya sürülmesi ile genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımına, bilimsel esaslara göre yapılacak risk değerlendirmesine göre karar verilir. Risk değerlendirme sonuçlarına göre risk oluşturmayacağı belirlenen başvurular için verilen kararın geçerlilik süresi on yıldır.

(5) GDO ve ürünlerinin;

a) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliği tehdit etmesi, durumlarda bu başvurular reddedilir.

Yasaklar

MADDE 5 (1) GDO ve ürünlerine ilişkin aşağıdaki fiillerin yapılması yasaktır:

c) Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Hukuki Sorumluluk, İdari
Yaptırımlar ve Ceza Hükümleri

Sorumluluğa ilişkin temel ilkeler

MADDE 14 – (1) GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerde bulunanlar, bu Kanun kapsamında izin almış olsalar dahi, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanmasına karşı oluşan zararlardan sorumludur. Bu sorumluluk, GDO ve ürünlerinin, başvuru ve kararda yer alan koşulları sağlamadığının anlaşılması durumunda zarar oluşmasa dahi geçerlidir.

KİMYASAL SİLAHLARIN GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ, STOKLANMASI
VE KULLANIMININ YASAKLANMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	5564
Kabul Tarihi:	14/12/2006
Yayımlandığı Resmî Gazete:	21/12/2006 Sayı: 26383

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

c) Toksik kimyasal madde: Kökenine veya üretim biçimine ve tesislerde, savaş gereçlerinde veya bir başka yerde üretilmelerine bağlı kalmaksızın, yaşam süreçleri üzerindeki kimyasal etkisi yoluyla, insanlarda veya hayvanlarda ölüme, geçici veya daimi engelliliğe neden olabilecek ve bu Kanunun eki cetvellerde yer alan kimyasal maddeleri ifade eder.

ORMAN MÜHENDİSLİĞİ, ORMAN ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ
VE AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ
HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	5531
Kabul Tarihi:	29/06/2006
Yayımlandığı Resmî Gazete:	8/7/2006 Sayı: 26222

İKİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Mesleğin konusu

MADDE 4 - Mesleğin konuları uzmanlık alanlarına göre aşağıda gösterilmiştir: a) Orman mühendislerinin faaliyet konuları şunlardır: 10) Orman alanlarında av ve yaban hayvanlarının çoğaltılması, envanter çalışmaları ile orman ekosistemleriyle doğrudan ya da dolaylı habitat bağlantısı olan yaban hayvanlarına ilişkin olarak avlak, koruma alanı ve rezerv alanı tefriki, plânlaması, tesisi, yönetimi işlerini yapmak.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU

Kanun Numarası:	5520
Kabul Tarihi:	13/6/2006
Yayımlandığı Resmî Gazete:	21/6/2006 Sayı: 26205

İKİNCİ BÖLÜM Muafiyet ve İstisnalar

Muafiyetler

MADDE 4- (1) Aşağıda sayılan kurumlar, kurumlar vergisinden muaftır:

a) Kamu idare ve kuruluşları tarafından tarım ve hayvancılığı, bilimi, fennî ve güzel sanatları öğretmek, yaymak, geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla işletilen okullar, okul atölyeleri, konservatuvarlar, kütüphaneler, tiyatrolar, müzeler, sergiler, numune fidanlıkları, tohum ve hayvan geliştirme ve üretme istasyonları, yarış yerleri, kitap, gazete, dergi yayınevleri ve benzeri kuruluşlar.

b) Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi amacıyla işletilen hastane, klinik, dispensar, sanatoryum, huzurevi, çocuk bakımevi, hayvan hastanesi ve dispenseri, hayvan bakımevi, veteriner bakteriyoloji, seroloji, distofajin kuruluşları ve benzeri kuruluşlar. (**Ek cümle: 23/7/2010-6009/43 md.**) (Bunlardan sağlık hizmeti sunanların teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerine yapacakları mal ve hizmet satışları ile Sağlık Bakanlığına bağlı hastane, klinik, dispensar, sanatoryum gibi kurum ve kuruluşların yapacağı Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri bu muafiyeti ortadan kaldırmaz.)

TARIM KANUNU

Kanun Numarası:	5488
Kabul Tarihi:	18/4/2006
Yayımlandığı Resmî Gazete:	25/4/2006 Sayı: 26149

Tarım politikalarının öncelikleri

MADDE 6 – Tarım politikalarının öncelikleri şunlardır:

ğ) Doğal afetler ve hayvan hastalıklarına karşı risk yönetimi mekanizmalarının geliştirilmesi.

Tarımsal destekleme araçları

MADDE 19 Tarımsal destekleme araçları şunlardır:

ç) Hayvancılık destekleri: Hayvancılık faaliyetlerinde ırk ıslahı, kaba yem üretiminin artırılması, verimliliğin artırılması, işletmelerin ihtisaslaşması, işletmelerde hijyen şartlarının sağlanması, hayvan sağlığı ve refahı, hayvan kimlik sisteminin teşviki, hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması ile bunlarla ilgili kontrol, takip ve standartların iyileştirilmesi ve su ürünlerinin desteklenmesi amacıyla destekleme tedbirleri alınır. Hayvancılık desteklemelerinde, bölge ve iller bazında farklı destekler uygulamaya ve ödeme miktarlarını belirlemeye, Cumhurbaşkanı yetkilidir.

KABAHAHLER KANUNU

Kanun Numarası:	5326
Kabul Tarihi:	30/3/2005

Yayımlandığı Resmî Gazete:	31/3/2005 Sayı: 25772 (Mükerrer)
İKİNCİ KISIM Çeşitli Kabahatler	
Çevreyi kirlletme	
Madde 41- (3) Hayvan kesimine tahsis edilen yerler dışında hayvan kesen veya kesilen hayvan atıklarını sokağa veya kamuya ait sair bir alana bırakan kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.	

DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİL DURUMLARDA MÜDAHALE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUN	
Kanun Numarası:	5312
Kabul Tarihi:	3/3/2005
Yayımlandığı Resmî Gazete:	11/3/2005 Sayı: 25752
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Müdahale Esasları	
Kirlilikten etkilenen alanların tespiti ve rehabilitasyonu	
Madde 17- Müdahale işlemleri sonrasında, kirlilikten etkilenen alanların tespiti ve rehabilitasyonu çalışmaları ile kirliliğin insan sağlığı, bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel değerler üzerinde uzun dönemli etkilerinin tespiti amacıyla Bakanlıkça izleme programları yürütülür.	

TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELEDEN DOĞAN ZARARLARIN KARŞILANMASI HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	5233
Kabul Tarihi:	17/7/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete:	27/7/2004 Sayı: 25535
Karşılancak zararlar	
Madde 7- Bu Kanun hükümlerine göre sulh yoluyla karşılanabilecek zararlar şunlardır: a) Hayvanlara, ağaçlara, ürünlere ve diğer taşınır ve taşınmazlara verilen her türlü zararlar.	

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU	
Kanun Numarası:	5216
Kabul Tarihi:	10/7/2004

Yayımlandığı Resmî Gazete:	23/7/2004 Sayı: 25531
----------------------------	-----------------------

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları

Madde 7:

Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

m) Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek.

TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİ KANUNU

Kanun Numarası:	5200
Kabul Tarihi:	29/6/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete:	6/7/2004 Sayı: 25514

Tanımlar

Madde 2:

Bu kanunda geçen;

b) Tarım üreticisi: Her türlü bitkisel ve hayvansal ürünler ile avcılık ve yetiştiricilik yoluyla su ürünleri üretimini yaparak, bunları pazara sunan gerçek ve tüzel kişileri, ifade eder

Ürün veya ürün grubu

Madde 3

Tarımsal üretici birlikleri, her türlü bitkisel, hayvansal ürünler ile su ürünleri konusunda kurulabilir. Hangi ürün veya ürün grubu için birlik kurulacağı, tarım sektöründeki ihtiyaçlar ve öncelikler ışığında, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

**TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR
KANUNU**

Kanun Numarası:	5174
Kabul Tarihi:	18/5/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete:	1/6/2004 Sayı: 25479

İKİNCİ KISIM

Odalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Odalara İlişkin Genel Esaslar

Odaların kurulması

Madde 5:

7) Ancak;

c) İşlemek üzere, üretimleri nev'inden hariçten ham madde almamaları şartıyla, arazide ekim, dikim, bakım ve yetiştirme yollarıyla bitki, hayvan veya hayvan mahsullerinin, bizzat yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesi işlerine tahsis edilen yerler, Sanayici sayılmazlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Borsalar
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Borsa İşlemleri

Borsaya tâbi maddeler ve alım satımları

Madde 45- Ticaret borsalarında yeterli arz ve talebi bulunan, dayanıklı ve stoklanabilir nitelikteki misli mallar, numune veya tipler üzerinden toptan alınıp satılır. Tipi tespit edilmemiş olan mallarla misliyattan olup yerel ihtiyaçları karşılayan maddeler ile canlı veya kesilmiş hayvanlar da borsaya tâbi maddeler arasına alınabilir.

Döviz ve kıymetli madenler bu Kanun kapsamı dışındadır.

İŞ KANUNU

Kanun Numarası:	4857
Kabul Tarihi:	22/5/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete:	10/6/ 2003 Sayı: 25134

DOKUZUNCU BÖLÜM
Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

Sanayi, ticaret, tarım ve orman işleri

Madde 111:

Bu Kanunun uygulanması bakımından; sanayiden, ticaretten, tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları aşağıda belirtilmiştir.

Ticaretten sayılacak işlerin esasları şunlardır:

- a) Ham, yarı ve tam yapılmış her çeşit bitkisel, hayvani veya sınai ürün ve malların alımı ve satımı.
- b) Bankacılık ve finans sektörü ile ilgili işlerle, sigortacılık, komisyonculuk, depoculuk, ambarcılık, antrepoculuk.
- c) Su ürünleri alımı ve satımı.
- d) Karada, göl ve akarsularda insan veya eşya ve hayvan taşıma.

Tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları şunlardır:

c) Her türlü iş ve gelir hayvanlarının (arı, ipek böceği ve benzerleri dahil) yetiştirilmesi, üretimi, ıslahı ve bunlarla ilgili bakım, güdüm, terbiye, kırkım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, saklanması ile bu hayvanların hastalık ve asalaklarıyla mücadele.

TÜRK MEDENİ KANUNU

Kanun Numarası:	4721
Kabul Tarihi:	22/11/2001
Yayımlandığı Resmî Gazete:	8/12/2001 Sayı: 24607

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU
BİRİNCİ KISIM

MÜLKİYET
İKİNCİ BÖLÜM
TAŞINMAZ MÜLKİYETİ
İKİNCİ AYIRIM

TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN İÇERİĞİ VE KISITLAMALARI

IV. Başkasının arazisine girme hakkı

1. Orman ve mer'aya girme

Madde 751- Yetkili makamlar tarafından bitki örtüsünü korumak amacıyla yasaklanmadıkça, herkes başkasının orman ve mer'asına girebilir ve oralarda yetişen yabancı meyve, mantar ve benzeri şeyleri, yerel âdetlerin izin verdiği ölçüde toplayıp alabilir.

Avlanmak ve balık tutmak için başkasının arazisine girme, özel kanun hükümlerine tâbidir.

2. Sürüklenen şeyler ile benzerlerinin alınması

Madde 752- Su, rüzgâr, çığ veya diğer doğal güçlerin etkisiyle ya da rastlantı sonucunda başkasının arazisine sürüklenen veya düşen şeyler ile buraya giren büyük ve küçük baş hayvan, arı oğulu, kanatlı hayvan ve balık gibi hayvanların hak sahipleri tarafından aranıp alınmasına, arazi maliki izin vermek zorundadır.

Arazi maliki, bu yüzden uğradığı zararın denkleştirilmesini istemek ve denkleştirme bedeli kendisine ödeninceye kadar o şeyleri hapsedmek hakkına sahiptir.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU
BİRİNCİ KISIM
MÜLKİYET
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAŞINIR MÜLKİYETİ

B. Kazanılması

1. Mülkiyetin nakli

2. Mülkiyetin saklı tutulması

a. Genel olarak

Madde 764- Başkasına devredilen bir malın mülkiyetinin saklı tutulması kaydı, ancak resmî şekilde yapılacak sözleşmenin devralanın yerleşim yeri noterliğinde özel siciline kaydedilmesiyle geçerli olur.

Hayvan satışlarında mülkiyeti saklı tutma sözleşmesi yapılamaz.

B. Kazanılması

II. Sahiplenme

1. Sahipsiz şeyler

Madde 767- Sahipsiz bir taşınırı malik olmak iradesiyle zilyetliğine geçiren kimse, onun maliki olur.

2. Sahipsiz duruma gelen hayvanlar

Madde 768- Tutulan av hayvanları, yeniden serbest kalır ve sahipleri onları gecikmeksizin ve ara vermeksizin aramaz ve tekrar tutmak için uğraşmazsa, sahipsiz duruma gelirler.

Ehlileştirilmiş hayvanlar tekrar vahşileşir ve sahiplerine dönmezlerse, sahipsiz duruma gelirler.

Arı oğulu başkasının taşınmazına uçmuş olmakla sahipsiz duruma gelmez.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU

BİRİNCİ KISIM
MÜLKİYET
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAŞINIR MÜLKİYETİ

IV. Düşen veya sürüklenen şeyler

Madde 774- Su, rüzgâr, çığ veya diğer doğal güçlerin etkisiyle veya rastlantı sonucunda taşınır mallar veya hayvanlar kimin egemenlik alanına girerse, o kimse kaybolan eşyayı bulanın haklarına sahip ve yükümlülüklerine tâbi olur.

Başkasının kovanına göçen arı oğulu, bir bedel ödenmesi gerekmeksizin kovan malikinin olur.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU
İKİNCİ KISIM
SINIRLI AYNİ HAKLAR
BİRİNCİ BÖLÜM
İRTİFAK HAKLARI VE TAŞINMAZ YÜKÜ
BİRİNCİ AYIRIM
TAŞINMAZ LEHİNE İRTİFAK HAKKI

C. Hükümleri

I. Kapsamı

4. Özel kanun hükümleri ve yerel âdet

Madde 789- Tarla yolu, yaya veya araba geçidi gibi geçit hakları ile hayvan otlatma, hayvan sulama, tarlalara veya arklara su alma hakları ve benzeri hakların kapsamını belirlemede taraflar arasındaki anlaşma veya özel kanun hükümleri, yoksa yerel âdet uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU
İKİNCİ KISIM
SINIRLI AYNİ HAKLAR
BİRİNCİ BÖLÜM
İRTİFAK HAKLARI VE TAŞINMAZ YÜKÜ
İKİNCİ AYIRIM
İNTİFA HAKKI VE DİĞER İRTİFAK HAKLARI

V. Özel hâller

2. Tüketilebilen ve değeri biçilen şeyler

Madde 819- Tüketilebilen şeylerin mülkiyeti, aksi kararlaştırılmadıkça, intifa hakkı sahibine geçer; ancak, intifa hakkı sahibi geri verme sırasında bu şeylerin o günkü değerini ödemekle yükümlü olur.

İntifa hakkı sahibi, değeri biçilerek kendisine teslim olunan diğer taşınırlar üzerinde, aksi kararlaştırılmadıkça, serbestçe tasarrufta bulunabilir; ancak, bu yetkisini kullandığı takdirde bu şeylerin biçilen değerlerini geri verme sırasında ödemekle yükümlü olur. Bu ödeme, tarım işletmesi gereçleri, hayvan sürüleri, ticarî mallar veya benzeri şeylerde aynı cins ve nitelikte eşya verilmesi suretiyle yerine getirilebilir.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
EŞYA HUKUKU
İKİNCİ KISIM
SINIRLI AYNİ HAKLAR

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TAŞINIR REHNİ
BİRİNCİ AYIRIM
TESLİME BAĞLI REHİN VE HAPİS HAKKI

A. Teslime bağlı rehin

1. Kurulması

2. Ayrık durumlar

Madde 940- Yetkili makamlar tarafından izin verilen kuruluşlar ile kooperatiflerin alacaklarının güvence altına alınması için, zilyetlik devredilmeden de, icra dairesinde tutulacak özel sicile yazılmak suretiyle hayvanlar üzerinde rehin kurulabilir. Bu amaçla tutulacak sicil Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Gerçek veya tüzel kişilerin alacaklarının güvence altına alınması için, kanun gereğince bir sicile tescili zorunlu olan taşınır mallar üzerinde, zilyetlik devredilmeden de, taşınır malın kayıtlı bulunduğu sicile yazılmak suretiyle rehin kurulabilir. Rehinin kurulmasına ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

**PETROLÜN BORU HATLARI İLE TRANSİT
GEÇİŞİNE DAİR KANUN**

Kanun Numarası:	4586
Kabul Tarihi:	23/6/2000
Yayımlandığı Resmî Gazete:	29/6/2000 Sayı : 24094

İKİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Çevre

Madde 7 – Proje iştirakçileri, proje faaliyetlerinin yürütülmesinde; yer üstü, yer altı ve kıta içi sular, deniz, hava, göl, bitki örtüsü, hayvan varlığı ve diğer doğal kaynaklar dahil çevreye zarar vermemekle yükümlüdür. Çevreye verilen zarar, proje anlaşmalarında öngörülen esaslar dahilinde proje iştirakçileri tarafından tazmin edilir.

GÜMRÜK KANUNU

Kanun Numarası:	4458
Kabul Tarihi:	27/10/1999
Yayımlandığı Resmî Gazete:	4/11/1999 Sayı : 23866

İKİNCİ KISIM

*Gümrük Vergileri İle Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin
Uygulanmasına İlişkin Unsurlar*

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşei

BİRİNCİ AYIRIM

Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei

Madde 18 – 1. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya, o ülke menşelidir.

2. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;
- O ülkede çıkartılan madencilik ürünleri,
 - O ülkede toplanan bitkisel ürünler,
 - O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,
 - O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
 - O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ve avcılık ürünleri,
 - O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından herhangi bir ülkenin kara suları dışındaki denizlerden çıkartılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri, ⁽²⁾
 - Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,
 - O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkartılan ürünler,
 - Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan, imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,
 - Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya,
- Anlaşılır.
3. 2 nci fıkranın uygulanmasında ülke ifadesi o ülkenin kara sularını da kapsar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşıtların Kontrolü ve Gümrük Bölgesine Getirilen Eşya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma Tabi Tutulana Kadar Uygulanacak Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine Giriş ve Çıkışı

Genel hizmete açık demiryolları gümrük yolu sayılır.

Madde 34 – 1. Türkiye Gümrük Bölgesine giren veya çıkan taşıtlar gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Karayolu ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen taşıtların denetlenmesi bitmeden veya ilgili gümrük idaresinin izni alınmadan söz konusu taşıtlara yük ve yolcu alınıp verilemez ve taşıt yoluna devam edemez; trenlerin vagon değiştirmek veya eklemek suretiyle tertipleri değiştirilemez.

Türkiye Gümrük Bölgesi dışından, demiryolundan başka kara taşıtları ile ancak sınırdaki yetkili bir gümrük idaresine eşya getirilebilir. Sınırdaki yetkili olmayan bir gümrük idaresine gelen eşya gümrük gözetimi altında yetkili bir gümrük idaresine götürülmediği takdirde geri çevrilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine yürütülerek getirilecek hayvanlar, sağlık kontrolü yapılabilen gümrük kapılarından girebilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Madde 55 – 1. Aksine hüküm bulunmadıkça; niteliğine, miktarına, menşesine, yükleme veya varış ülkesine bakılmaksızın, bir eşya, belirlenmiş şartlar altında her zaman gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulabilir.

2. Cumhurbaşkanı; kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile eşyanın

gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyabilir.

ALTINCI KISIM
Özellik Gösteren Faaliyetler
BİRİNCİ BÖLÜM
Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna

Madde 167 – Aşağıda sayılan hallerde, serbest dolaşıma sokulacak eşya gümrük vergilerinden muaftır:

7. (**Değişik : 18/6/2009-5911/37 md.**) Cumhurbaşkanınca belirlenecek kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından ticari gaye güdülmemek ve amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;

c) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,

9. Ulaştırıcılıkta kullanılan eşya;

b) Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot, yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,

SEKİZİNCİ KISIM
Diğer Gümrük İşlemleri
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Tasfiye Edilecek Eşyaya İlişkin İşlemler

Madde 178 – Tasfiye idaresi; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

MERA KANUNU

Kanun Numarası:	4342
Kabul Tarihi:	25/2/1998
Yayımlandığı Resmî Gazete:	28/2/1998 Sayı : 23272

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanunda geçen;

a) Mera Vasıf ve Kapasitesi: Meraların verimliliklerine göre sınıflandırılmasını,

b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

c) Çayır: Taban suyunun yüksek bulunduğu veya sulanabilen yerlerde biçilmeye elverişli, yem üretilen ve genellikle kuru ot üretimi için kullanılan yeri,

d) Mera: Hayvanların otlatılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

e) Yaylak: Çiftçilerin hayvanları ile birlikte yaz mevsimini geçirmeleri, hayvanlarını otlatmaları ve otundan yararlanmaları için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

f) Kışlak: Hayvanların kış mevsiminde barındırılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

g) Otlatma Hakkı: Bir veya birden fazla köy veya belediyeye tahsis edilmiş olan mera, yaylak ve kışlaklarda, çiftçilerin her birinin müşterek otatabileceği büyükbaş hayvan birimi sayısını,

h) Otlatma Kapasitesi: Belli bir alanda ve eşit zaman aralıkları ile uzun yıllar bitki örtüsüne, toprak, su ve diğer tabii kaynaklara zarar vermeden otlatılabilecek büyükbaş hayvan birimi miktarını,

i) Tahsis: Çayır, mera, yaylak ve kışlakların kullanımlarının verimlilik ve sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde düzenlenerek, münferiden ya da müştereken yararlanılmak üzere bir veya birkaç köy ya da belediyeye bırakılmasını,

i) Tahdit: Çayır, mera, yaylak ve kışlak arazisi olduğuna karar verilen yerlerin sınırlarının usulüne uygun olarak ülke nirengi sistemine dayalı 1/5000 ölçekli haritalar üzerinde belirtilmesini ve bu sınırların arazi üzerinde kalıcı işaretlerle işaretlenmesini,

j) Tespit: Bir yerin mera, yaylak ve kışlak arazisi olup olmadığının resmi evrakla ve bilirkşi ifadeleri ile belgelendirilmesini,

k) Komisyon: Mera komisyonunu,

l) Teknik Ekip: Komisyona bağlı olarak görev yapacak ekipleri,

m) Otlak: Mera ile aynı niteliklere sahip yeri,

n) Büyükbaş Hayvan Birimi: Hayvan sayısının, bir büyükbaş hayvan birimi olan 500 kg canlı ağırlığa çevrilerek ifade edilen şeklini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama

Tespit ve Tahsisten Önce Yapılacak İşler

Madde 8 – İlgili köylerin muhtarları veya belediyelerin başkanları, yapılan tebliğden itibaren otuz gün içinde mera, yaylak ve kışlakların tamamen veya kısmen kendi köy veya belediyelerine ait olduğunu ispata yarayan bütün bilgileri ve varsa belge örneklerini komisyona vermeye mecburdurlar. Muhtarlar veya belediye başkanları, köy veya belediye sınırları içindeki ailelerin sayısını ve bunlara ait hayvanların cins ve miktarları ile mera, yaylak ve kışlaklardan kimlerin ne şekilde ve ne miktarda yararlandıklarını da, aynı süre içinde yazılı olarak komisyona bildirmekle yükümlüdürler.

İlgili orman teşkilatı müdürlükleri, yapılan tebliğden itibaren otuz gün içinde kendi bölgelerinde orman sınırları içinde bulunan mera, yaylak ve kışlaklarla ilgili bilgileri ve belgeleri komisyona vermekle yükümlüdür.

Tapu sicil müdürlüğü ve ilgili diğer kuruluşlar mera, yaylak ve kışlak olarak tespit edilecek yerlerin 5 inci maddede belirtilen şartları taşıdığını gösteren bilgi ve belge örneklerini, en kısa sürede komisyona vermekle yükümlüdürler.

Tespit ve Tahdit Çalışmaları

Madde 9 – Komisyonca görevlendirilen teknik ekipler mevcut mera, yaylak ve kışlaklar ile bu Kanun gereğince mera, yaylak ve kışlak kapsamına alınacak alanları tespit ederek bu alanların sınırlarının belirlenmesi ve işaret konulması işlemlerini yapar, 1/5000 ölçekli haritalarını tanzim ederek bu yerleri sınırlandırır.

Mera, yaylak ve kışlak olarak tespit edilen yerlerin, bu Kanunda gösterildiği şekilde sınırlandırılmasına esas olmak üzere, yapılması gereken arazide sınır belirlemesi ve işaret konulması işlemleri, ilgili köy muhtarları ile belediye başkanlarının veya görevlendirecekleri temsilcilerinin de hazır bulunması kaydıyla gerçekleştirilir.

Teknik ekiplerce, bu Kanunun uygulandığı köy veya belediyelerin ekolojik, tarımsal ve ekonomik özellikleriyle mevcut hayvan varlıkları ve bunların gelecekteki muhtemel gelişmeleri dikkate alınarak, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikteki normlara göre mera, yaylak ve kışlak ihtiyaçları tespit edilir.

Tahsis İçin İhtiyaç Tespiti

Madde 11 – Komisyon; bölgenin ekonomik durumunu, iklim özelliklerini, toprak işleme esaslarını, arazi kullanma şekillerini ve kullanma kabiliyet sınıflarını dikkate alarak mevcut mera, yaylak ve kışlaklar ile bu amaçla kullanılabilen diğer alanları, sulama ve geçit yerlerini tespit eder ve haritaları üzerinde belirler.

Köy veya belediyenin münferiden veya müştereken yararlanacağı mera, yaylak ve kışlak ihtiyacının belirlenmesinde, bu alanların karakter ve otlatma kapasitesi, bitkisel ve hayvansal gelişme ve otlatılacak hayvan miktarı dikkate alınır. Hesaplama, bir büyükbaş hayvan birimi için verilmesi gerekli olan mera, yaylak ve kışlak alanı üzerinden o yerlerdeki çiftçi ailelerinin otlatma hakkı bulunur.

Tahsis Kararı

Madde 12 – Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyükbaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otlatılabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak kullanılabilen alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir.

Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 27/2/2013-6443/2 md.) Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Aşırı Otlatmanın Önlenmesi

Madde 23 – Mera, yaylak ve kışlağa, komisyonun tahsis kararında belirtilen miktardan fazla hayvan sokulamaz.

Ancak, daha sonra bakım, koruma ve ıslah sonucu mera, yaylak ve kışlağın otlatma ve barındırma kapasitesinde bir artışın olması halinde, köy veya belediyelerin teklifi üzerine

veya doğrudan doğruya komisyonca yeniden tespit yapılarak otlatılacak hayvan miktarı artırılabilir.

Mera, Yaylak ve Kışlaklardan Yararlananların Yükümlülükleri

Madde 26 – Mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanan çiftçi aileleri, yapılacak bakım ve ıslah çalışmalarına ait giderlere, komisyonca gerekli görülmesi halinde, valiliğin onayı ile belirlenecek süre ve miktarlarda katılmakla yükümlüdürler. Bu katılma şekli nakdi olabileceği gibi, işçilik, araç, makina veya bunların işletme giderleri şeklinde de olabilir.

Mera, yaylak ve kışlaklardan komisyonca tespit edilecek otlatma haklarına göre yararlanacak hak sahipleri bölgenin ekonomik durumu, otlatma kapasitesi ve otlatma süresi dikkate alınarak, komisyonca her yıl tespit edilecek belli bir ücreti ödemekle yükümlüdürler. Bu alanlarda otlatma hakkının üstünde hayvan otlatılmaz, otlatma haklarından fazla hayvan otlatanlardan bu ücret, fazla her hayvan sayısı için üç katı olarak tahsil edilir. Muhtarlık veya belediyeler tarafından bu amaçla yapılacak tahsilat, o yerin mera alanlarının ıslah ve geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

Komisyonca tespit edilen ücret ve para cezalarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Yükümlülükleri Yerine Getirmeyenler

Madde 27 – 26 ncı maddede öngörülen hususlara riayet etmeyen ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanma hakları, Bakanlık taşra teşkilatının teklifi ve valilik onayı ile en az 7 gün, en çok 30 gün süre ile geçici olarak, aynı fiilin tekrarı halinde ise yararlanma hakkı bir otlatma dönemi için iptal edilir.

Yasaklanmış yerlerde hayvanlarını otlatmaya devam edenlerle mera, yaylak ve kışlak arazisini sürmek sureti ile tahrip edenler ve izinsiz inşaat yapanlar hakkında, valilik tarafından 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun ile Türk Ceza Kanununun 513 üncü ve devamı maddelerine göre gerekli kanuni işlem yapılır.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiilleri işleyenleri zamanında duyurmeyen muhtar, belediye başkanı gibi bu Kanunun uygulanmasında görev ve sorumluluk verilen kişiler hakkında, genel hükümlere göre işlem yapılır.

SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU

Kanun Numarası: 3359

Kabul Tarihi: 07/05/1987

Yayımlandığı Resmî Gazete: 15/05/1987

Sayı: 19461

Ek Madde 10 – (Ek: 6/4/2011-6225/8 md.)

(Değişik bölüm: 2/1/2014-6514/45 md.) Herhangi bir tedavi yöntemi veya araçlarının veyahut ruhsat veya izin alınmış olsa dahi ilaç ve terkiplerinin, tıbbi ve biyolojik ürünler, bitkisel ürünler, kozmetik ürünler ve hammaddeleri ile tıbbi cihazların bilimsel araştırma amacıyla insanlar üzerinde kullanılabilmesi için Sağlık Bakanlığı veya bağlı kuruluşlarından izin alınmasının yanında;

a) Araştırmanın, öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda hayvan üzerinde yapılmış olması,

b) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların insan üzerinde de yapılmasını gerekli kılması,

c) Araştırmanın, insan sağlığı üzerinde öngörülebilir zararlı ve kalıcı bir etki bırakmaması,

ç) Araştırma sırasında kişiye insan onuruyla bağdaşmayacak ölçüde acı verici yöntemlerin uygulanmaması,

d) Araştırmayla varılmak istenen amacın, bunun kişiye yüklediği külfete ve kişinin sağlığı üzerindeki tehlikeye göre daha ağır basması,

e) Üzerinde araştırma yapılacak ilgilinin, araştırmanın mahiyet ve sonuçları hakkında yeterli bilgilendirmeye dayalı olarak yazılı rızasının olması ve bu rızanın herhangi bir menfaat teminine bağlı bulunmaması,

f) Yapılacak araştırmayı ilgili etik kurulun uygun görmesi, şarttır.

Belirtilen araştırmalar, üzerinde araştırma yapılacak kimselerin emniyetini sağlamaya ve araştırmanın sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesine, takibine ve gereğinde acil müdahale yapılabilmesine elverişli ve araştırmanın vasfına uygun personel, teçhizat ve laboratuvar imkânlarına sahip olan üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, üniversitelere bağlı onaylanmış araştırma-geliştirme merkezleri, Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi ve Sağlık Bakanlığı eğitim ve araştırma hastaneleri tarafından yapılabilir. **(Ek cümle: 2/1/2014-6514/45 md.)** Bu merkezler ve hastanelerde yapılan klinik araştırmalara, gereğinde bu merkezlerin ve hastanelerin koordinatörlüğünde veya idari sorumluluğunda olmak kaydıyla, belirtilen nitelikleri haiz diğer sağlık kurum ve kuruluşları da dâhil edilebilir.

Bu araştırmalarda, bireyin hakları ve sağlığının korunması herşeyin üstünde tutulur.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	3234
Kabul Tarihi:	31/10/1985
Yayımlandığı Resmî Gazete:	08/11/1985 Sayı: 18922

Beşinci Kısım Son Hükümler

Ek Madde 2- (Ek: 19/4/2018-7139/34 md.)

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar ayda en az doksan dakika olmak üzere orman kaynaklarının usulsüz müdahalelere, tabii afetlere, orman yangınlarına karşı korunması, gerekli tedbirlerin alınması, su kaynaklarının muhafazası ve kirliliğinin önlenmesi, tabiat sevgisi ve bilincinin artırılması, çölleşme ile mücadele, hayvanların ve tabii hayatın korunması konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar, asgari otuz dakikası 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık doksan dakikalık süreye dâhil edilmez. Bu programlar, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır. Bu fıkra kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmez. Bu yayınların ve sürelerinin denetimi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca yapılır.

KÖYE YÖNELİK HİZMETLER HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	3202
Kabul Tarihi:	09/05/1985
Yayımlandığı Resmî Gazete:	22/05/1985 Sayı: 18761
Birinci Kısım	
Amaç ve Hizmetler	
Hizmetler	
Madde 2 – Köye yönelik hizmetler şunlardır:	
j) (Ek birinci paragraf: 13/1/2005-5286/3 md.) Yağışların ve sel sularının zararlarını önleyici ve depolayıcı tarım arazileri için sulama suyu ve hayvanlar için içme suyu sağlanmasına yönelik gölet ve diğer tesisleri yapmak ve yaptırmak,	

OLAĞANÜSTÜ HAL KANUNU	
Kanun Numarası:	2935
Kabul Tarihi:	25/10/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete:	27/10/1983 Sayı: 18204
Birinci Bölüm	
Tabii Afet ve Tehlikeli Salgın Hastalıklarda Yükümlülükler ve Alınacak Tedbirler	
Alınacak tedbirler	
Madde 9 - Tabii afet ve tehlikeli salgın hastalıklar sebebiyle olağanüstü hal ilanında, olağanüstü hal ilanını gerektiren hususlar gözönünde bulundurularak aşağıda yazılı tedbirler alınabilir:	
g) Belli gıda maddeleri ile hayvan ve hayvan yemi ve hayvan ürünlerinin bölge dışına çıkarılmasını veya bölgeye sokulmalarını kontrol etmek, sınırlamak veya gerektiğinde yasaklamak,	

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU	
Kanun Numarası:	2918
Kabul Tarihi:	13/10/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete:	18/10/1983 Sayı: 18195
Birinci Kısım	
Genel Esaslar	
İkinci Bölüm	
Tanımlar	
Tanımlar	
Madde 3 - Bu Kanunda kullanılan terimlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.	
Trafik : Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.	
Erişme kontrollü karayolu (otoyol - ekspresyol) : Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak, izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.	

Banket : Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısımdır.

İş makineleri : (**Değişik: 17/10/1996-4199/1 md.**) Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan moturlu araçlardır.

Taşıt : Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır. Bunlardan makine gücü ile yürütülenlere "motorlu taşıt" insan ve hayvan gücü ile yürütülenlere "motsuz taşıt" denir.

İkinci Kısım Kuruluşlar, Komisyonlar, Görev ve Yetkileri

Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri

Madde 7 - Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

- l) (**Ek:29/11/2018-7153/9 md.**) Otoyolların habitatları böldüğü yerlerde Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün görüşünü alarak yaban hayvanlarının geçişlerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,
- m) (**Ek:29/11/2018-7153/9 md.**) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,
- n) (**Ek:29/11/2018-7153/9 md.**) Yaban hayvanlarının muhtemel yaşam alanlarının bulunduğu bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

Altıncı Kısım Trafik Kuralları Birinci Bölüm Genel Kurallar

Karayollarında Trafiğin Akışı

Madde 46 - Karayollarının belirli kesimlerinde, bu yollardan faydalanma zorunda olan hayvan sürücüleri, hayvanlarını veya hayvan sürülerini gidiş yönünde yolun en sağından ve en az genişlik işgal ederek ve imkan olduğunda taşıt yolu dışından götürmek zorundadırlar.

Altıncı Kısım Trafik Kuralları Dördüncü Bölüm Yayalar, Hayvanla Çekilen veya Elle Sürülen Araçlarla Hayvan Sürücüleri ve Yarışlar Hakkında Kurallar

Hayvanla çekilen, elle sürülen araçları sürenler ile hayvan sürücülerine ait kurallar:

Madde 69 - Yerleşim birimleri dışındaki karayolunda, taşıt yolu üzerinde zorunlu haller dışında hayvan bulundurmamak, karayollarının yasaklanmamış, kesimlerinde ise hayvanla çekilen veya elle sürülen araçları, hayvanları, hayvan sürülerini ve binek hayvanlarını trafik kurallarına uymadan sürmek ve bunları sürme yeteneğinden yoksun kimselerin yönetimine vermek veya başı boş bırakmak yasaktır.

(**Değişik: 21/5/1997-4262/4 md.**) Bu madde hükümlerine uymayanlar 1 800 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, başıboş hayvan bırakma yasağına riayet etmeyerek trafik kazasına sebebiyet veren faile üç ay hafif hapis cezası uygulanır. ⁽¹⁾

Taşıt yolunu kullanmak zorunda olan hayvan sürü ve kümelerini sevk ve idare edenler yönetmelikte belirtilen usul ve şartlara uymak zorundadırlar.

Altıncı Kısım Trafik Kuralları

**Beşinci Bölüm
Çeşitli Kurallar**

Diğer kurallar

Madde 80 - Trafikle ilgili diğer kurallar ile tehlikeli madde taşıyan araçlar, çeken, çekilen araçlar, kol ve grup halinde seyreden araçlar ve hayvan sürüleri, taşıma sınırı ve gabari ölçüleri ile yük ve yolcu taşınması ile ilgili diğer kurallar ve şartlar yönetmelikte gösterilir.

DEVLET İHALE KANUNU

Kanun Numarası:	2883
Kabul Tarihi:	08/09/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete:	10/0/1983 Sayı: 18161
İKİNCİ KISIM İhale İşlemleri Üçüncü Bölüm İhale Usulleri	
<i>Pazarlık usulüyle yapılacak işler:</i> Madde 51 – Aşağıda yazılı işlerin ihalesi, pazarlık usulüyle yapılabilir; h) (Değişik: 3/7/2003-4916/20 md.) Hazinesinin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki baraj, dalyan, voli yerleri, göller, havuzlar, nehirler ve nehir ağızlarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerdeki su ürünleri üretim hakkının, 22.3.1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa göre Tarım ve Orman Bakanlığınca kiraya verilmesi, l) Tek kişi veya firma elinde bulunan taşınır mal, hak ve hizmetlerle, belirli taşınmaz malların alımı veya kiralanması, m) Ordu binek ve yük hayvanları ile damızlık olarak veya aşı, serum üretmek veya kontrol ve araştırma işlerinde kullanılmak üzere hayvan alımı,	

ÇEVRE KANUNU

Kanun Numarası:	2872
Kabul Tarihi:	9/08/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete:	11/08/1983 Sayı: 18132
Birinci Bölüm Amaç, Tanımlar ve İlkeler	
<i>Amaç:</i> Madde 1 – (Değişik: 26/4/2006-5491/1 md.) Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.	
Tanımlar: Madde 2 – (Değişik: 26/4/2006-5491/2 md.) Bu Kanunda geçen terimlerden; Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,	

Çevre korunması: Çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü,

Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,

Sürdürülebilir çevre: Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan, hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fizikî vb.) ıslahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini,

Sürdürülebilir kalkınma: Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi,

Alıcı ortam: Hava, su, toprak ortamları ile bu ortamlarla ilişkili ekosistemleri,

Doğal varlık: Bütün bitki, hayvan, mikroorganizmalar ile bunların yaşama ortamlarını,
Doğal kaynak: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,
Kirlenme: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,
Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,
Ekolojik denge: İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini doğal yapılarına uygun bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,

Sulak alan: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri,
Biyolojik çeşitlilik: Ekosistemlerin, türlerin, genlerin ve bunlar arasındaki ilişkilerin tamamını,
Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş maddeleri,
Tehlikeli kimyasallar: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan her türlü kimyasal madde ve ürünleri,
Hassas alan: Ötrofikasyon riski yüksek olan ve Bakanlıkça belirlenecek kıyı ve iç su alanlarını,
Çevreye ilişkin bilgi: Su, hava, toprak, bitki ve hayvan varlığı ile bunları olumsuz olarak etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan faaliyetler ve alınan idarî ve teknik önlemlere ilişkin olarak mevcut bulunan her türlü yazılı, sözlü veya görüntülü bilgi veya veriyi,
...

ifade eder.

Üçüncü Bölüm

Çevre Korunmasına İlişkin Önlemler ve Yasaklar

Çevrenin korunması

Madde 9 – (Değişik: 26/4/2006-5491/6 md.)

Çevrenin korunması amacıyla;

a) Doğal çevreyi oluşturan biyolojik çeşitlilik ile bu çeşitliliği barındıran ekosistemin korunması esastır. Biyolojik çeşitliliği koruma ve kullanım esasları, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili diğer kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir.

f) Biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından nesli tehdit veya tehlike altında olanlar ile nadir bitki ve hayvan türlerinin korunması esas olup, mevzuata aykırı biçimde ticarete konu edilmeleri yasaktır.

g) Doğal kaynakların ve varlıkların korunması, kirliliğinin ve tahribatının önlenmesi ve kalitesinin iyileştirilmesi için gerekli idarî, hukukî ve teknik esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

h) Ülkenin deniz, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının ve su ürünleri istihsal alanlarının korunarak kullanılmasının sağlanması ve kirlenmeye karşı korunması esastır. Atıksu yönetimi ile ilgili politikaların oluşturulması ve koordinasyonunun sağlanması Bakanlığın sorumluluğundadır. Su ürünleri istihsal alanları ile ilgili alıcı ortam standartları Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca belirlenir.

Denizlerde yapılacak balık çiftlikleri, hassas alan niteliğindeki kapalı koy ve körfezler ile doğal ve arkeolojik sit alanlarında kurulamaz.

Alıcı su ortamlarına atıksu deşarjlarına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Dördüncü Bölüm

Çevre Kirliliğini Önleme Fonu

Çevre katkı payı alınması, diğer gelirler ve bütçe ödenekleri

Madde 18 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/6 md.; Yeniden düzenleme: 26/4/2006-5491/13 md.)

Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesi ile çevre düzeni plânlarının yapımı, hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağıının oluşturulması, gürültünün önlenmesi ile ilgili etüt ve projelerin desteklenmesi, acil müdahale plânlarının hazırlanması, Çevresel Etki Değerlendirmesi faaliyetleri, havza koruma plânı çalışmaları, biyolojik çeşitliliğin korunması, çölleşme ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, stratejik çevresel değerlendirme, nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunması, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması, çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetler ve ihtisas komisyonları için yapılan harcamalar ile çevre kirliliğinin giderilmesi çalışmaları için Bakanlık bütçesine, yılı bütçe gelirleri içerisinde tahmin edilen yukarıdaki gelirler karşılığı ödenek öngörülür.

Yukarıda sayılan gelirlerin tahsili ve bütçede öngörülen ödeneklerin kullanımı ile ilgili usûl ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU

Kanun Numarası:	2547
Kabul Tarihi:	04/11/1981
Yayımlandığı Resmî Gazete:	06/11/1981 Sayı: 17506

Dokuzuncu Bölüm

Disiplin Ceza ve İşleri

Genel esaslar

Madde 53 - (3) Aylıktan veya ücretten kesme: Brüt aylıktan; veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan veya ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek.

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU

Kanun Numarası:	2464
Kabul Tarihi:	26/05/1981
Yayımlandığı Resmî Gazete:	29/05/1981 Sayı: 17354

İkinci Kısım**Belediye Harçları****Altıncı Bölüm****Hayvan Kesimi, Muayene ve Denetleme Harcı**

Konu:

Madde 72 – Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde, belediyelerce veya yetkili mercilerce verilen izne dayanılarak özel kişi ve kuruluşlarca tesis edilen mezbaha ve kanarlarda kesilen hayvanların kesim öncesi ve sonrası muayenesi veya belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında kesilmiş olup da belediye sınırı içinde satışa arz edilecek etlerin sağlık bakımından muayene ve denetlenmesi, hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcına tabidir.

(Ek fıkra: 4/12/1985 – 3239/120 md.) 2678 sayılı Kanuna göre kurulan resmi ve özel kombinalar bu harçtan muaftır.

Mükellef:

Madde 73 – Harcı, hayvan veya et sahipleri ödemekle yükümlüdür.

Tarife:

Madde 74 – Harç hayvan başına aşağıdaki tarifeye göre hesaplanır.

(Değişik tarife: 30/12/2004- 5281/23 md.)	Harcın Tutarı (YTL)	
	<u>En</u> <u>az</u>	<u>En çok</u>
Hayvanın cinsi:		
a) Küçükbaş	1	3
b) Büyükbaş	2,5	7,5

Harcın ödenmesi :

Madde 75 – Harç, makbuz mukabilinde peşin olarak alınır.

İkinci Kısım**Belediye Harçları****Mükerrer Yedinci Bölüm****Bina İnşaat Harcı**

İstisnalar:

Ek Madde 2 - Aşağıdaki bina inşaatları bina inşaat harcından müstesnadır.

c) Her türlü fabrika, değirmen, sını nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatı ile sera ve benzeri örtü altı tarım yapılan tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınağı ile yemlik gibi yapı ve tesis inşaatı,

İkinci Kısım**Belediye Harçları****Sekizinci Bölüm****Çeşitli Harçlar****İmar ile ilgili harçlar**

Madde 80 - Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında inşa edilen yapı ve tesisler, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya

dışında inşa edilecek sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler, ahır, samanlık, kümes ve hayvan barınakları ile yemlik gibi yapı ve tesisler 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca alınacak ücretler ile Bina İnşaat Harcı dahil yukarıda sayılan Harçlardan müstesnadır.

TABİİ AFETLERDEN ZARAR GÖREN ÇİFTÇİLERE YAPILACAK YARDIMLAR HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	2090
Kabul Tarihi:	20/6/1977
Yayımlandığı Resmî Gazete:	5/7/1977 Sayı: 15987
Ceza hükümleri:	
Madde 9 – (Değişik: 23/1/2008-5728/367 md.) Afet bölgelerinde felakete uğrayanlara bu Kanuna göre bedelli veya bedelsiz olarak verilen iş veya irat hayvanlarını, tohumluk, gübre, mücadele ilacı, alet, makine ve malzeme gibi canlı veya cansız üretim araçlarını veya tesislerini izinsiz olarak iki yıl içinde satan veya devreden yahut başka maksatlarla kullananlara, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, mahallî mülkî amir tarafından ikiyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca, bu mallara kimin elinde olursa olsun, el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Mevcut olmaması hâlinde malın bedeli tazmin ettirilir.	
Ek Madde 1 – (Ek: 23/7/1995-4123/7 md.) 1 – Meydana Gelen tabii afet nedeniyle yitirilen canlı hayvan kayıplarının karşılığı, Tarım İl Müdürlüklerinin yaptığı tespitler üzerinden, hak sahiplerine (...) ⁽²⁾ aynî olarak verilir.	

TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ VE BİRLİKLERİ KANUNU	
Kanun Numarası:	1581
Kabul Tarihi:	18/4/1972
Yayımlandığı Resmî Gazete:	28/4/1972 Sayı: 14172
Mutlak rehin hakkı:	
Madde 13 – Ortakların kredilerine mesnet olarak gösterdikleri ürünleri, hayvanları ve üretimleri ile ilgili her türlü makina ve araçları üzerinde ortağı buldukları kooperatiflerin mutlak rehin hakları vardır. Bunlar, borçlu ortaklara yediemin sıfatıyla teslim edilmiş sayılırlar ve üçüncü şahıslar tarafından hiçbir suretle haciz olunamazlar.	

DEVLET MEMURLARI KANUNU	
Kanun Numarası:	657
Kabul Tarihi:	14/7/1965
Yayımlandığı Resmî Gazete:	23/7/1965 Sayı: 12056
KISIM - II Sınıflandırma	

Madde 36 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalıştırılan memurların sınıfları aşağıda gösterilmiştir.

III - SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehasısı, biyolog, pisikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelinin kapsar. **(Ek paragraf: 10/7/2003-4924/11 md.)** Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler, lüzumu halinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Bakanlıkça tespit edilecek esas ve usullere göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilir.

BÖLÜM: 3

Yer Değiştirmeler

Madde 86 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağlık memurları, veteriner hekim veya hayvan sağlık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekalet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler.

VERGİ USUL KANUNU

Kanun Numarası:	213
Kabul Tarihi:	4/1/1961
Yayımlandığı Resmî Gazete:	10/1/1961 Sayı: 10703 11/1/1961 Sayı: 10704 12/1/1961 Sayı: 10705

BİRİNCİ KİTAP

Vergilendirme

İKİNCİ KISIM

Tarh ve Tahakkuk Usulü

BEŞİNCİ BÖLÜM

Zirai Kazanç Ölçüleri ile Emlak Vergisine Ait Bedel ve Değerlerin Tespiti ⁽¹⁾

Ölçüler ve tarifleri:

Madde 45 – Zirai kazanç ölçüleri, yıllık istihsal değeri, götürü gider emsali, ortalama randıman miktarı, ortalama işçilik tutarı, ortalama maliyet bedeli ile ortalama satış fiyatından tereküp eder.

2. (Değişik: 23/6/1982-2686/10 md.) Götürü gider emsali: Büyük ve küçükbaş hayvanlar (kümes hayvanları dahil) ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı için % 80; diğer zirai mahsuller ile ziraat makine ve aletleriyle başka çiftçilerin zirai istihsal işlerinin yapılması karşılığında alınan ücretler için % 70'tir.

Ziraat birimleri:

Madde 47 – Ziraat birimleri:

c) Hayvancılıkta hayvan sayısı;
dır.

İKİNCİ KİTAP
Mükellefin Ödevleri
DÖRDÜNCÜ KISIM
Ekim ve Sayım Beyanı

Ekim sayım beyanı:

Madde 243 – (Değişik: 19/2/1963-205/16 md.)

Zirai işletmeleri, Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinde yazılı işletme büyüklüklerinin üstünde bulunan çiftçiler, zirai işletmelerinin (Gezici hayvancılıkta kışlaklarının) buldukları köy ve mahallelerin muhtarlıklarına müracaatla ekim sayım beyanında bulunurlar.

1. Çiftçinin soyadı ve adı;
2. Çiftçinin ikametgah adresi;
3. Zirai işletmenin (Gezici hayvancılıkta kışlaklarının) bulunduğu yer;
4. Ekimde: Geçen yılın Ekim ayı sonundan beyanın yapıldığı yılın Kasım ayı başına kadar ekilen arazinin genişliği ve ekimin nevi;
5. Hayvancılıkta: Beslenen hayvanların cins ve miktarları;

ÜÇÜNCÜ KİTAP
Değerleme

BİRİNCİ KISIM
İktisadi Kıymet Değerleri

İKİNCİ BÖLÜM
İktisadi İşletmelere Dahil Kıymetleri Değerleme

Hayvanlar:

Madde 277 – (Değişik: 19/2/1963-205/18 md.)

Zirai işletmelere dahil hayvanlar maliyet bedeli ile değerlendirilir. Maliyet bedelinin tesbiti mümkün olmayan ahvalde maliyet bedeli yerine emsal bedeli alınır. Bu hükmün tatbikında emsal bedeli, işletmenin bulunduğu mahal (Gezici hayvancılıkta kışlak) için zirai kazanç komisyonlarınca tesbit edilmiş olan ortalama maliyet bedelidir.

ÜÇÜNCÜ KİTAP
Değerleme
ÜÇÜNCÜ KISIM
Amortismanlar

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Özel Haller

Emtia sigorta tazminatı:

Madde 330 – Emtia ve zirai mahsul ve hayvan kıymetlerinde vukua gelen zayıat dolayısıyla alınan sigorta tazminatları bunların değerlerinden fazla olursa bu fazlalık kara alınır.

İşletme hesabı esasında tutulan defterde bu tazminat hasılat kaydedilir.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET KANUNU

Kanun Numarası:	211
Kabul Tarihi:	4/1/1961
Yayımlandığı Resmî Gazete:	9/1/1961 Sayı: 10702

F) YOKLAMALAR

Madde 55 – İnsan ve hayvan mevcutlarını anlamak, bunlardan ve silah, malzeme ve eşyada bir vukuat olup olmadığı haberini almak maksadı ile kıta, karargah ve kurumlarda biri sabah, diğeri akşam, üçüncüsü de gece olmak üzere günde üç defa yoklama yapılır.

Yoklamaların şekli ve yapılış tarzı talimatnamede gösterilir.

H) HAYVANLARA AİT BAKIM VE HİZMETLER

Madde 71 – (Değişik: 22/1/2015-6586/34 md.)

Hayvanların bakımı, barındırılması, beslenmesi, sağlığı ve eğitimi nizamlara uygun olarak yerine getirilir.

Madde 72 – (Değişik: 22/1/2015-6586/35 md.)

Hastalanan hayvanlar derhâl kıta, karargâh, kurum veya garnizonda görevli Türk Silâhlı Kuvvetleri mensubu veteriner hekime bildirilir.

Türk Silâhlı Kuvvetleri mensubu veteriner hekim veya yeterli tedavi ünitesi bulunmayan yerlerde hasta hayvanların muayene ve tedavisi sırasıyla; bölgedeki askerî hayvan klinikleri, kamu veya üniversite veteriner hekimleri veya hayvan hastaneleri tarafından yapılır. Bu da yoksa muayene ve tedavi hizmeti temin edilebilir. Bunların yem, tedavi, yer ve malzeme giderleri ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinden karşılanır.

Madde 73 – (Değişik: 22/1/2015-6586/36 md.)

Görev yapabilirlik yeteneklerini kaybeden hizmet hayvanlarının yeniden sahiplenme yapılıncaya kadar geçen süredeki bakımı ve refahı ile ilgili yem, tedavi, yer ve malzeme giderleri ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinden karşılanır.

İ) RÜTBE SAHİPLERİNİN VAZİFELERİ

Madde 75 – Her rütbe sahibi, kanunların, nizamların ve amirlerin kendisine tahmil ettiği bütün hizmet ve vazifeleri öğrenmeye, vazifeli olduğu yerlerde öğretmeye ve bu hizmet ve vazifeleri eksiksiz yapmaya ve takibederek yaptırmaya ve daima ve her yerde disiplini tesis ve muhafazaya ve maiyetini yetiştirmeye ve astın şahsi teşebbüsünü inkişaf ettirmeye ve kendisine teslim olunan silah, araç, gereç ve sair bütün askeri eşyayı, yapıları ve ağaçları ve hayvanatı korumaya memur ve mecburdur.

**SAĞLIK BAKANLIĞINA BAĞLI SAĞLIK KURUMLARI
İLE ESENLENDİRME (REHABİLİTASYON) TESİSLERİNE
VERİLECEK DÖNER SERMAYE**

HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	209
Kabul Tarihi:	4/1/1961
Yayımlandığı Resmî Gazete:	9/1/1961 Sayı: 10702
<p>Madde 3 – (Değişik : 21/4/2005 – 5335/5 md.) Bakanlık, bu suretle elde edilecek döner sermaye gelirlerinden karşılanmak üzere döner sermaye işletmelerine; h) Deneysel amaçlı ve hizmet gereği canlı hayvan beslenmesi ve bunların ürünlerinden faydalanılması ile ziraî mahsullerden ihtiyaç görülenlerin yetiştirilmesi, bakımı ve satışına ilişkin giderlerin yapılması, Hususlarında yetki vermeye mezundur.</p>	

GELİR VERGİSİ KANUNU (GVK)	
Kanun Numarası:	193
Kabul Tarihi:	31/12/1960
Yayımlandığı Resmî Gazete:	6/1/1961 Sayı: 10700
<p style="text-align:center">İKİNCİ KISIM <i>Muaflik ve İstisnalar</i></p> <p style="text-align:center">BİRİNCİ BÖLÜM <i>Esnaf Muaflığı</i></p>	
<p><i>Vergiden muaf esnaf:</i> Madde 9 – (Değişik: 24/12/1980-2361/4 md.) (Değişik birinci cümle: 22/7/1998-4369/26 md.) Ticaret ve sanat erbabından aşağıda yazılı şekil ve suretle çalışanlar gelir vergisinden muaftır. 4. Nehir, göl ve denizlerde ve su geçitlerinde toplamı 50 rüsum tonilatoya (50 rüsum tonilato dahil) kadar makinesiz veya motorsuz nakil vasıtaları işletenler; hayvanla veya bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar (Bu bentte yazılı ölçüler, birlikte yaşayan eşlerle velayet altındaki çocuklar hakkında veya ortaklık halindeki işletmelerde, bu kimselerin veya ortaklığın işlettiği vasıtalar toplu olarak nazara alınmak suretiyle tespit edilir); 5. Ziraat işlerinde kullandıkları hayvan, hayvan arabası, motor, traktör gibi vasıtalar veya sandallarla nakliyeciliği mutat hale getirmeksizin ara sıra ücret karşılığında eşya ve insan taşıyan çiftçiler;</p>	
<p style="text-align:center">ÜÇÜNCÜ KISIM <i>Gelir Unsurlarının Tesbiti</i></p> <p style="text-align:center">İKİNCİ BÖLÜM <i>Zirai Kazanç</i></p>	
<p><i>Zirai kazanç, zirai faaliyet, zirai işletme, çiftçi ve mahsulün tarifi:</i> Madde 52 – (Değişik: 19/2/1963-202/21 md.) Zirai faaliyetten doğan kazanç zirai kazançtır. Zirai faaliyeti arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman,</p>	

hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılarını ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade eder.

Bazı nebat ve hayvan nevelerinde istihsalin doğrudan doğruya arazi üzerinde yapılmaması zirai faaliyetin mahiyetini değiştirmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vergi Tevkifatı ve Muhtasar Beyanname

Vergi tevkifatı:

Madde 94 – (Değişik: 26/12/1993-3946/22 md.)

Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

11. (Değişik:25/5/1995-4108/23 md.) Çiftçilerden satın alınan zirai mahsüller ve hizmetler için yapılan ödemelerden;

- Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsülleri için,
 - Diğer zirai mahsuller için,
 - Zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmetler için,
- % 25 vergi tevkifatı yapılır.

SITMANIN İMHAASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	7402
Kabul Tarihi:	4/1/1960
Yayımlandığı Resmî Gazete:	11/1/1960 Sayı: 10402

Mecburiyet, Mükellefiyet ve Yasaklar

Madde 8 – Sivrisineklerin itlafi maksadiyle evler ve müştemilatı ile bağ ve bahçeler ve sair yerlerde kain olup içinde insan ve hayvan barınan binalara kalıcı haşere öldürücü madde püskürtülmesine ve gerekli sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı haşere öldürücü madde tatbikinden itibaren beş ay geçmeden duvar ve tavan satırlarını silmek, yıkamak veya badana etmek yasaktır.

ZİRAAT ODALARI VE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİ KANUNU

Kanun Numarası:	6964
Kabul Tarihi:	15/5/1957
Yayımlandığı Resmî Gazete:	23/5/1957 Sayı: 9614

Tanımlar
Madde 1/A- (Ek: 3/6/2004-5184/2 md.) Bu Kanunda geçen; Çiftçilik: Bu Kanunun uygulanması bakımından ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiatan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini, bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesini, muhafaza ve pazarlanmasını, ifade eder.
Odaların görev ve yetkileri
Madde 3 – (Değişik: 3/6/2004-5184/4 md.) Odaların başlıca görev ve yetkileri şunlardır : i) (Değişik: 17/9/2004-5234/28 md.) Bütçe imkanlarına bağlı olarak, ziraat ile ilgili laboratuvarlar, müzeler, kulüpler, kitaplıklar, seyyar sinemalar, bitki hastalıklarıyla mücadele, ilaçlama yerleri kurmak ve ziraî ilaç, veteriner ilaçları, gübre, tohum gibi girdi satış yerleri, her türlü ziraat ve ziraî sanayî tesisleri, fidanlık ve ağaçlıklar, damızlık ve örnek ahır ve ağılları, aşım durakları, ziraat işletmeleri, çiftçi danışmanlığı merkezleri açmak ve işletmek, hayvan hastalıkları teşhis ve tedavi hizmetlerinde bulunmak, sulama, kurutma, ağaçlandırma, toprak koruma ve verimliliği muhafaza konularında çalışmak, uygulama, tesis inşası ve benzeri faaliyetlerde bulunmak, çiftçilerin üretim ve meslekleriyle ilgili her türlü ihtiyaçlarını karşılamak, bu hizmetleri yerine getirmek için gerekli teknik personel ve sağlık personeli istihdam etmek.

ORMAN KANUNU	
Kanun Numarası:	6831
Kabul Tarihi:	31/8/1956
Yayımlandığı Resmî Gazete:	8/9/1956 Sayı: 9402
İKİNCİ FASIL I Devlet Ormanları Orman kadastro	
Madde 17 – (Değişik fıkra: 22/5/1987 - 3373/7 md.; İptal: Ana. Mah.nin 17/12/2002 tarihli ve E.:2000/75, K.:2002/200 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 17/6/2004-5192/1 md.) (Değişik birinci cümle: 25/6/2010-6001/33 md.) Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, hava ayrıştırma, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün	

tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz.

Madde 18 – (Değişik : 19/4/2018-7139/11 md.)

Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına (...) ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık, midye ve istiridye üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına Orman Genel Müdürlüğüne bedeli alınarak yirmidokuz yıla kadar izin verilebilir. Bu süre sonunda her türlü bina ve tesis eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü tasarrufuna geçer ve söz konusu bina ve tesisler Orman Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. (**Ek cümle:28/10/2020-7255/4 md.**) Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması hâlinde izin iptal edilir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarına bu madde kapsamında verilen izinlerden bedel alınmaz. Ancak bedelsiz izne konu tesisler de dâhil olmak üzere tesislerin; izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisi her yıl Orman Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına izin sahibi tarafından yatırılır.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda birinci fıkradaki faaliyetlere hiçbir surette izin verilemez.

Madde 19 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/12 md.)

Ormanlara hertürlü hayvan sokulması yasaktır. (**Değişik ikinci cümle: 13/2/2011-6111/182 md.**) Ancak, kamu yararı gereklerine uygun olarak, orman idaresince belirlenen orman alanlarında; orman idaresince tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde hayvan otlatılmasına izin verilebilir.

Hayvan otlatılmasına izin verilecek sahaların ve hayvan türlerinin belirlenmesi ile otlatma zamanı ve süresinin tayinine ve ilgililere duyurulmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılmış sahalarda hiç bir surette hayvan otlatılamaz.

IV. Otlak ve mera işleri:

Madde 20 – Devlet ormanları içinde bulunan yaylak, kışlak ve otlaklarla sulama yerlerinde hakları olanlardan buralara hayvanlarıyla yahut hayvansız olarak girip çıkmak isteyenler; bu yerlere orman idaresinin göstereceği yollardan geçmeye ve ormanlara zarar vermemeye matuf tedbirlere riayete mecburdurlar.

Madde 21 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/13 md.)

Devlet ormanlarındaki otlaklara dışardan toplu olarak veya sürü halinde hayvan sokulup otlatılması, tanzim olunacak planlara göre orman idaresinin iznine bağlıdır.

Planlar otlak zamanından evvel tanzim ve orman işletme müdürlüklerince tasdik olunur.

IV. Kanuna aykırılık oluşturan fiillerin takibi:

Madde 87 – Otlatma izni verilmeyen ormanlarda başıboş görülen hayvanlar en yakın köy muhtarlarına veya belediyelere makbuz karşılığı teslim olunur. Hayvan sahibi zuhur edip zabıt varakasını imza ederse hayvan kendisine verilir.

Muhtara veya belediyeye teslimden itibaren ilan edilen on beş gün içinde sahibi bulunmayan hayvanlar idarece usulen satılarak bedeli bankaya veya orman idaresi veznesine yatırılır.

Bankaya veya orman idaresi veznesine yatırıldıktan sonra bir sene içinde sahibi zuhur etmezse bu bedel orman idaresince irat kaydolunur.

Hayvan sahipleri bakma masraflarını ödemeye mecburdurlar.

V. Ceza Hükümleri:

Madde 94 – (Değişik : 23/1/2008-5728/201 md.)

Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen ve yapılması izne bağlı fabrika, hızar ve şeritlerle, kireç, terebentin, katran, sakız, 92 nci madde kapsamı dışında kalan taş, kömür, toprak ve buna benzer ocaklar ile balık üretim tesislerini, odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını orman sınırları içinde izinsiz yapanlar ve kuranlar, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bunların işletilmesi men edilerek tesislerin Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre müsaderesine hükmolunur.

Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen ve birinci fıkrada yazılı fiili orman sınırları dışında işleyenlere bin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir ve bunların işletilmesi yasaklanır.

Bu Kanunun 14 üncü maddesinin (C) ve (E) bentlerinde yazılı fiilleri işleyenlere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 95 – (Değişik : 23/1/2008-5728/202 md.)

Bu Kanunun 19 uncu maddesi hükümlerine aykırı olarak ormanlara izinsiz hayvan sokanlarla, ormana başı boş hayvan girmesine sebep olanlara beher kıl keçi için altı Türk Lirası, büyükbaş hayvanların beheri için üç Türk Lirası, küçükbaş hayvanların beheri için bir Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu suretle verilecek idarî para cezası yirmi Türk Lirasından az olamaz.

Ormanlara izinsiz hayvan sokma fiilini, fiilin işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işlemesi hâlinde, yukarıdaki cezalar iki kat artırılır.

Yanmış orman sahaları ile alelumum gençleştirme sahalarına, gençleştirmeye tefriki tarihinden itibaren onbeş sene içinde hayvan sokulması veya başıboş bırakılmak yüzünden girmesi hâlinde yukarıda yazılı cezalar iki kat tatbik olunur.

Madde 103 – (Değişik : 23/1/2008-5728/210 md.)

67 nci madde hükümlerine aykırı hareket edenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Devlet veya her kime ait olursa olsun yeniden orman yetiştirme veya orman boşluğu ile göçük, devrik ve heyelan gibi hâllerle meydana gelen açıklıkları doldurmak veya satış maksadıyla işlenen sahalarda geçici olmak kaydıyla yapılan tohumlama alanlarıyla fideliklere herhangi bir şekilde veya hayvan sokulması veya girmesi suretiyle orman yetiştirme alanlarında zarara sebebiyet verenlere üçbin, diğer alanlarda zarara sebebiyet verenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:

6183

Kabul Tarihi:

21/07/1953

Yayımlandığı Resmî Gazete:	28/07/1953 Sayı: 8469
İKİNCİ KISIM – Amme alacağının cebren tahsili Birinci Bölüm – Cebren tahsil ve takip esasları	
Haczedilemeyecek mallar Madde 70 – Aşağıda gösterilen mallar haczedilemez: (4) Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve taşıtları ve diğer teferruat ve tarım aletleri; çiftçi değilse sanat ve mesleği için gerekli olan alet ve edevatı ve kitapları; arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük taşıt sahiplerinin ancak geçimlerini sağlayan taşıt vasıtaları, (6) – c) Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan miktarda hayvan ile bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,	

DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	4922
Kabul Tarihi:	10/06/1946
Yayımlandığı Resmî Gazete:	14/06/1946 Sayı: 6333
BİRİNCİ BÖLÜM Tarifler ve ticaret gemilerinin teknik nitelikleri	
İKİNCİ BÖLÜM – Denizde yolculuk güveni Madde 12 --- Aşağıda yazılı maddeler bu kanuna göre "Tehlikeli eşya" sayılır: G) Hayvan, kereste ve zahire gibi istifleri bakımından tehlikeli yükler.	

ŞEHİR VE KASABALARDA MAHALLE MUHTAR VE İHTİYAR HEYETLERİ TEŞKİLİNE DAİR KANUN	
Kanun Numarası:	4541
Kabul Tarihi:	10/04/1944
Yayımlandığı Resmî Gazete:	15/04/1944 Sayı: 5682
Madde 3 -- Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetinin göreceği işler şunlardır: (6) Hayvan sirkatinin men'i hakkındaki kanun hükümlerine göre: A) Hayvanını satmak isteyenlere ilmühaber vermek, B) Tazmin ettirilmesi lazım gelen çalınmış hayvan bedelini, mahalle halkına taksim etmek, C) Hayvan hırsızları ve yatakları hakkında zabıt tanzim etmek; (9) 393 numaralı muzur hayvanların itlafı hakkındaki kanun hükmüne göre: Hayvanların öldürülmesi için kullanılacak silah ve saireyi mücadele mevsiminde mücadele heyetinden makbuz mukabilinde alarak tevzi etmek ve mevsim hitamında silahları ve kullanılmamış maddeleri toplayarak heyete teslim etmek; (14) İnsan ve hayvanlara arız olan salgın ve bulaşıcı hastalıkların ve nebatata hasar veren haşerelerin zuhurunu haber aldığı gün Hükümete bildirmek;	

ÇİFTÇİ MALLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN	
Kanun Numarası:	4081
Kabul Tarihi:	02/07/1941

Madde 7 -- Koruma ve ihtiyar meclislerinin, çiftçi mallarını koruma bakımından, vazife ve salahiyetleri şunlardır:

(II) Koruculuk için Köy Kanununda yazılı hükümlere göre bekçiliğe ehil gördüklerini seçerek tayinlerini vali veya kaymakamın tasdikına arz etmek, bekçilerin adetlerini ve çalışma müddet ve şartlarını tespit eylemek, vazife görecekları mıntıkaları ayırmak ve bunlara para veya mal olarak verilecek aylık veya yıllığı kararlaştırmak ve vazifelerini iyi görmeleri için lüzumlu tedbirleri almak, hayvanlar için müşterek çoban tutmak,

Madde 8 -- Murakabe heyetinin vazife ve salahiyetleri şunlardır:

(V) Hayvanların sureti muhafaza ve sevki idaresine ve geçeceği yolların tayinine; tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesini veya bu yerlerin korunmasını temin için mahallince yapılması mümkün ve mutat olan manialar konmasına; tarla yolları, su arkları ve sınır hendeklerinin set ve bentlerin evsaf ve sureti muhafazalarına mütedair tedbirlerin tesbitine dair koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından yapılan teklifleri tetkik ile karara bağlamak ve bu kanunda gösterilen diğer işleri görmek,

Madde 20 -- Mezruat arasında başıboş yakalanıp da on beş gün içinde sahipleri tarafından alınmayan hayvanlar koruma ve ihtiyar meclisi tarafından münasip görülecek bir pazar yerinde müzayedede ile satılır ve keyfiyet bir zabıt ile tespit olunur. Müzayedede 2490 sayılı kanun hükümleri tatbik olunmaz. Sahibi malum olmayan hayvanlar için her yerin örf ve adetine göre ilan yapılır.

Bu hayvanlar için sarf edilen iaşe ve muhafaza masraflarıyla yapılacak diğer masraflar satış bedelinden tenzil olunduktan sonra bakiyesi bir sene müddetle emaneten saklanır. Satış bedeli bu müddet içinde müracaat edilip alınmadığı takdirde koruma sandığına irat kaydedilir.

Madde 30 -- Zararı husule getiren hayvanlardan zarar mahallinde görülenler bekçiler tarafından yakalanarak zarar ödeninceye kadar muhafaza edilir.

Bu suretle yakalanan hayvanlar koruma ve ihtiyar meclislerinin karar ve icra hususunda haiz oldukları salahiyet mahfuz kalmak şartıyla tazmin edilecek zararlara karşı teminat hükmündedir.

Şu kadar ki hayvan sahibi koruma veya ihtiyar meclislerinin ikinci fıkra hükümleri dahilinde takdir edeceği miktarı aynen veya nakten teminat olarak yatırır veya bu heyetlerin kabul edeceği bir müteselsil kefil gösterirse hayvanları geri alabilir.

Madde 31 – (Değişik: 23/1/2008-5728/112 md.)

Murakabe heyetlerinin 8 inci maddenin (V) numaralı bendine göre ittihaz edecekleri tedbirlere aykırı harekette bulunanlara, koruma veya ihtiyar meclislerince elli Türk Lirasından ikiyüzelli Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Sahip bulunduğu hayvanları mahallî adetlere aykırı olarak başıboş bırakan kişiye, koruma veya ihtiyar meclisi tarafından, başıboş bırakılan her bir hayvanla ilgili olarak on Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ancak her defasında verilecek ceza ikiyüz Türk Lirasından fazla olamaz.

Bu Kanun hükümleri uyarınca verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın tamamı koruma sandığına irat kaydolunur.

MİLLİ KORUNMA KANUNU	
Kanun Numarası:	3780
Kabul Tarihi:	18/01/1940
Yayımlandığı Resmî Gazete:	26/01/1940 Sayı: 4417
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – İktisadi hükümler	
Madde 38 – (I) Hükümet, lüzum gördüğü mıntikalarda yapılacak zeriyyatın nev'ini, çeşidini ve bunların nispetini tayin, herhangi bir mahsulün ekimini men, ziraatın ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametlerini tespit edebilir. (II) Hükümet, büyük ve küçük baş hayvanların şahsi ihtiyaç haricinde alım ve satımını, herhangi bir suretle başkasına devrini, naklini ve kesimini tanzim, tahdit ve menetmeğe ve bunlara 14'üncü madde hükümleri dairesinde el koymağa salahiyyetlidir.	
Madde 40 -- Hükümet, ziraat elverişli 8 hektar ve daha ziyade arazi sahibi olan her şahsı bu arazinin yarısına kadar hububat ekmeğe veya ektirmeğe mecbur tutabilir. Bu mecburiyet, arazi sahibinin malik olduğu çift hayvanı miktarına ve her çift hayvan için dört hektar esasına göre hesap edilir.	
Madde 42 – (I) Hükümet, her türlü ziraat aletlerini, makinalarını, vasıtalarını ve malzemelerini, zirai ilaçları ve tohumları ve damızlık hayvanları lüzumuna göre satabilir, parasız, ariyet veya ödünç veya bir kira mukabilinde olarak ihtiyacı olanlara tevzi edebilir ve çiftçiye ödünç para verebilir. (II) Hükümetçe, satılan veya tevzi edilen maddelerin ve damızlık hayvanların ve ödünç verilen paranın tespit edilen ihtiyaca hasredilmesi mecburidir.	
BEŞİNCİ BÖLÜM – Ceza hükümleri	
Madde 59 – (III) 38 inci maddenin I inci bendinde yazılı ziraatın ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametleri hakkında Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenlere (100) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. (IV) 38 inci maddenin ikinci bendinde yazılı küçük ve büyük baş hayvanları Hükümetçe ittihaz olunan kararlara muhalif olarak ticaret kastiyle satın alanlar, satanlar, her hangi bir surette başkasına devredenler, nakledenler ve kesenler veya kesimi zaruri kılacak şekilde küçük ve büyük baş hayvanları sakatlayanlar hakkında bir seneden üç seneye kadar hapis ve (5.000) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası, kıymetleri az olduğu takdirde altı aydan bir seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası, pek az ise (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. (VI) 42'nci maddenin ikinci bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında (100) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Şu kadar ki, tayin olunacak para cezası, tespit edilen ihtiyaç haricinde kullanılan veya sarf ve istihlak edilen madde ve hayvanların bedelinden ve ödünç verilen paraların tutarından aşağı olamaz.	

MİLLİ MÜDAFAA MÜKELLEFİYETİ KANUNU	
Kanun Numarası:	3634
Kabul Tarihi:	07/06/1939
Yayımlandığı Resmî Gazete:	16/06/1939 Sayı: 4234
İKİNCİ FASIL – Milli müdafaa mükellefiyeti yolu ile tedarik olunacak maddeler	
Madde 6 -- Milli Müdafaa mükellefiyeti yolu ile tedariki caiz olan askeri ihtiyaçlar başlıca aşağıda yazılı olanlardır: I) Erleri, askeri şahısları, kıtaları ve bütün asker hayvanlarını barındırmak için ve ordunun her türlü vazife ve hizmetlerine mütaallik levazım ve teçhizatının konulmasına, saklanmasına	

ve askeri memur ve müstahdemlerin vazifelerini ifa etmesine yarayan ve sahiplerine kati lüzumu olmıyan binalar,

II) Orduya lazım olan yiyecek, içecek ve giyecek maddeleri, hayvanlara lazım olan hububat, ot ve saman,

III) Binek, yük ve koşum hayvanları mevcut semer, yular, hamut, her nevi koşum mevaddı gibi levazımı ile ve binek hayvanları, var ise, eyer takımile ve motörlü vasıtalar yedek alat ve edevat ve parçaları ile ve icabında sürücü, arabacı ve şoförlerle beraber,

DÖRDÜNCÜ FASIL – Milli müdafaa mükellefiyeti yolu ile iskân ve konaklama

Madde 11 – (Değişik: 4/4/1945 - 4710/1 md.)

Tevakkuf veya yürüyüş ve gerekirse konuş halinde bulunan askeri kıtalara mensup askeri kişiler ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askeri binaların mevcut olmaması veya kafi gelmemesi halinde evvelce yazım sonucunda kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, özel idarelere, belediyelere, köylerin tüzelkişiliğine, vakfa, ortaklıklara ve derneklere ait binalı ve binasız gayrimenkullere ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kafi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara başvurularak oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskan namı altında veya bu şartlara uyulmıyarak ihtiyaç nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskan ve konaklama, bina sahiplerine, yatak, kap, kacak vermek ödevini yüklemeyiz.

İskan edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyece istihlak edilen miktarı ödenir.

İhtiyaç üzerine işgal edilen gayrimenkullerde de aynı suretle işlem yapılır.

Tevakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askeri kişiler şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit evlerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarda yazılı hallerde bina sahiplerinin ekonomik çalışmaları bozulmaz. Tarlalardan sahiplerinin ve işletenlerin ekip biçeceği kadar kısmı işgal edilmez. Milli Müdafaa Mükellefiyeti Komisyonunca takdir edilecek fazla tarla kısımlarına da lüzum hasıl olursa vaziyet edilir.

Madde 20 -- Askeri kıtaların iskanları veya konaklamaları parasız olduğu hallerde hayvanların gübreleri mülk sahibine bırakılır.

BEŞİNCİ FASIL – Hazar ve seferde kara nakil vasıtalarına Milli müdafaa mükellefiyeti tatbiki

A - Hazarda tahrir, tasnifi işleri:

Madde 22 -- Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbik olunacak kara nakil vasıtaları şunlardır:

(1) Binek, yük veya koşum hayvanı olarak at (aygır, iğdiş), kısrak, katır, eşek, deve, manda, öküz,

Madde 25 – (Değişik: 10/6/1959 - 7343/1 md.)

Tahrir heyetleri senede bir defa, erlerin yoklamaları zamanında merkeze gelen köy ihtiyar heyetlerinin seçeceği adamları ve merkezde muhtarları komisyona çağırarak bütün nakliye vasıtaları hakkında verecekleri son malumatı tahrir defterine adedi fazla olanlar başa geçirilmek üzere kayıt ve işaret ederler. Tahrir heyetleri o sene Ocağın birinde yaş itibariyle Milli Müdafaa Mükellefiyeti tatbikine elverişli olan hayvanlardan at, iğdiş ve kısraklarda 4 - 15 (dahil) ve katırlarda 4 - 20 (dahil), eşeklerde 4 - 15 (dahil), manda ve öküzlerde 3 - 12 (dahil), develerde 4 - 15 (dahil), yaşında olanlarla 3 yaşına (dahil) kadar olan tayların tahrir, tetkik ve tasnif işlerini yaparlar.

Öküz cinsinden çift hayvanı yazımlarında ikiden fazla hayvan sahipleri deftere hayvanları adedine göre baştan itibaren sıra ile yazılırlar. İki hayvan sahipleri arasında sıra kur'a ile tayin olunur.

Hayvanların yaşları doğdukları senenin Ocak ayının birinci gününden başlar.

BEŞİNCİ FASIL

Hazar ve seferde kara nakil vasıtalarına Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbiki

B - Motörsüz her türlü kara nakil vasıtalarına Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbiki

Madde 30 -- Aşağıda yazılı nakil vasıtalarına Milli Müdafaa mükellefiyeti tatbik edilmez: **(III)** Damızlık olduğu Hükümetçe tasdik edilmiş bütün hayvanlarla gebe olan ve altı ay "Altı ay dahil"lığa kadar yavrusu bulunan kısraklar, eşekler ve develer, **(IV)** Harp teklifleri tatbikına takaddüm eden senenin birinci Kanununda 24 üncü maddede yazılı asgari yaşlardan aşağı olan hayvanlar,

Madde 35 -- Arabalar, mevcut koşum hayvanları ve koşumlar ile beraber alınır.

Madde 36 -- Milli Müdafaa mükellefiyeti yolu ile alınacak hayvanların bedeli ırklarına, hizmetlerine ve yaşlarına göre evvelden tayin ve tesbit olunur.

Bunun için her hizmetten olan hayvanlar üç kısma ayrılır:

- I - On yaşından aşağı olanlar,
- II - On, on bir, on iki yaşında olanlar,
- III - On üç ve daha yaşlı olanlar.

Her hizmette on yaşından aşağı hayvanlardan ordunun istediği şartlar, haiz ve en müsait yaşta olanına, ileriki sene rayici düşünülerek, tayin olunacak fiyat o senenin bütçesinde gösterilir. Aynı hizmetteki diğer hayvanlara bütçede yazılı fiattan aşağı olmak üzere nasıl kıymet takdir edileceği Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelik ile tesbit olunur. Komisyon bütçeye konulan kıymetten aşağı veya yüzde yirmi beşinden fazla olmamak şartıyla daha yüksek fiatla da hayvan alabilir.

Komisyonca takdir edilen kıymet yüzde yirmi beşten ziyade ise Milli Müdafaa Vekaletinin muvafakatı alınmak lazımdır.

Araba, koşum takımları, semer, yular, hamut, eyer takımlarının kıymetleri her sene her askerlik dairesi mıntakası dahilinde bulunan Milli Müdafaa mükellefiyeti komisyonları vasıtasıyla takdir edilecek fiatların vasatısına göre tesbit edilir.

ON İKİNCİ FASIL – Cezai hükümler

Madde 71 -- Manevralarda atış yapılan ve hususi işaret ve alametlerle girilmesi yasak edilen yerlere girenler ve bu mahallere hayvan sokanlara mahallî mülkî amir tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

ZEYTİNCİLİĞİN ISLAHI VE YABANİLERİN AŞILATTIRILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	3573
Kabul Tarihi:	26/01/1939
Yayımlandığı Resmî Gazete:	07/02/1939 Sayı: 4126

Madde 14 -- Zeytinliklere her çeşit hayvan sokulması, yerleşim sahaları hariç, zeytin sahalarına en az bir kilometre yakınlıkta koyun ve keçi ağılı yapılması yasaktır. Ancak çift sürme ve nakliyatta kullanılan hayvanlara ağızlık takılması şartıyla müsaade edilir.

EMNİYET TEŞKİLAT KANUNU	
Kanun Numarası:	3201
Kabul Tarihi:	04/06/1937
Yayımlandığı Resmî Gazete:	12/06/1937 Sayı: 3629
<i>Mesleğe kabul ve enstitü ve mekteplerde tahsil şartları</i>	
Madde 35 -- Polis köpek ve kuşları gibi hayvanların yetiştirme tarzlarını ve motorlu vasıtaları kullanma usullerini tatbiki bir şekilde öğrenmek için polis ve komiserlerden ecnebi memleketlere stajyerler gönderilebilir.	
<i>Melbusat ve teçhizat ve tedavi</i>	
Madde 87 -- Emniyet teşkilatının kara, deniz ve hava hizmet ve nakil vasıtaları bedeller ile bunların bilimum sarfiyatı ve mütehasıs ve müstahdemlerinin ücretleri ve muhabere, tenvir, teshin, fenni vasıtalar, mefruşat, kırtasiye, polis memur ve komiserlik derecelerine dahil olanların ve ayrıca yönetmelik ile kendilerine elbise ve teçhizat verilmesi kabul edilen emniyet teşkilatı mensuplarının melbusat ve hayvan yem bedelleri, hastalananların ilaç ve tedavi masrafları, kullanılacak polis köpek ve muhabere kuşları mubayaa ve tedavi ve iiaşe ve diğer canlı ve cansız vasıtaların masrafları umumiyetle Devlet tarafından verilir.	
Madde 88 -- Polis ve komiserlerinden kanuni evsafıta hayvan tedarik edenler ihtiyaç halinde atlı polis sınıfına nakledilirler. Bunların hayvan yem bedelleri Devletçe temin olunur.	

ÇELTİK EKİMİ KANUNU	
Kanun Numarası:	3039
Kabul Tarihi:	11/06/1936
Yayımlandığı Resmî Gazete:	23/06/1936 Sayı: 3337
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – Sıhhi hükümler ve bu hükümlere aykırı gidenlere verilecek cezalar	
Madde 21 -- Sıhhi zararı olduğu hâlde istenildiği zaman sularının tamamen ve az zamanda boşaltılmasını temin edecek savakları olan bentlerin uzaklığı kesik sulama usulünde olduğu gibidir. Bu bentlerin çeltik arkları gibi muayyen zamanlarda açılıp sulara serbest akıntı verilmesi gerekir. Bu hükümlere aykırı hareket edenlere, iki yüz Türk lirası idarî para cezası verilir. Çeltik biçildikten sonra ertesi yıl ekim hazırlıklarına başlanıncaya kadar çeltikçilerin yine su altında bırakılması yasaktır. Ancak millîme, zararlı hayvanların öldürülmesi gibi maksatlarla sıtma sürfelerinin yaşamayacağı kış ayları içinde bu yerlerin su altında bırakılmasına komisyonca izin verilebilir. Başka zamanlarda ise bir haftaya kadar izin verilebilir. Bunun aksini yapanlara her dekar için on Türk lirası idarî para cezası verilir.	

İCRA VE İFLAS KANUNU	
Kanun Numarası:	2004
Kabul Tarihi:	09/06/1932
Yayımlandığı Resmî Gazete:	19/06/1932 Sayı: 2128
DÖRDÜNCÜ BAP – Haciz yoluyla takip	
Haczi caiz olmayan mallar ve haklar	
Madde 82 (Değişik: 18/2/1965-538/46 md.) -- Aşağıdaki şeyler haczolunamaz:	

(4) Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer eklenti ve ziraat aletleri; değilse, sanat ve mesleki için lüzumlu olan alat ve edevat ve kitapları ve arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları,

(7) Borçlu bağ, bahçe veya meyva veya sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan bağ bahçe ve bu sanat için lüzumlu bulunan alat ve edevat, Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisi ve ailesinin maişetleri için zaruri olan miktarı ve bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,

Yavrulu hayvanların haczi:

Madde 83/b – (Ek: 18/2/1965-538/47 md.)

Hayvan hacizlerinde, anaları tarafından beslenme ve bakılmaya muhtaç olan yavrular analarından ayrı haczedilemeyecekleri gibi bunların anaları da yavrularından ayrı haczedilemezler.

ASKERİ CEZA KANUNU

Kanun Numarası:	1632
Kabul Tarihi:	22/05/1930
Yayımlandığı Resmî Gazete:	15/06/1930 Sayı: 1520

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Firar ve cezası

Madde 66 -- (Değişik: 14/6/1989-3574/2 md.)

2) Aşağıda yazılı hallerde hapis cezası iki yıldan aşağı olamaz.

a) Suçlu, silah, mühimmat ve bunların teçhizat veya nakil vasıtalarından ve hayvanlardan birini veya ordu hizmetine tahsis edilen herhangi bir şeyi beraberinde götürmüş ise;

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mallara karşı yapılan diğer cürümler

Eşyayı ve malları çalan, satan, rehine veren ve alanlar

Madde 131 – (Değişik: 11/12/1935-2862/10 md.)

1 - Askeri bir hizmet yaparken veya vazifeyi suistimal ederek bir hizmet veya vazifeden ötürü tevdi veya emanet edilmiş olan para veya kıymeti ne olursa olsun bir eşyayı yahut kendisine tevdi veya emanet edilmiş olmasa bile her türlü askeri erzak, eşya ve hayvanları çalanlar veya zimmetine geçirenler, yahut ihtilas edenler veya satanlar, yahut rehine verenler ve bunları bilerek satın alanlar veya rehin kabul edenler veya gizliyenler beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

(Değişik: 22/3/2000-4551/27 md.) Az vahim hallerde, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Çalınan veya rehin edilen mallar bulunursa geri alınır. Yok edilen eşya, hayvan ve sairinin değerlerinin ödettirilmesine de hükmolunur.

2 - Yukarıki fıkra yazılı fiiller silah, cephane veya her hangi bir müdafaa vasıtasına taallük ederse ceza arttırılır.

3 - Yukarıki iki fıkra yazılı fiiller seferberlikte yapılırsa yapanlar hakkında on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis, az vahim hallerde iki seneden aşağı olmamak üzere beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

--

UMUMİ HIFZISSİHHA KANUNU	
Kanun Numarası:	1593
Kabul Tarihi:	24/04/1930
Yayımlandığı Resmî Gazete:	06/05/1930 Sayı: 1489
BİRİNCİ BAP – Sıhhi teşkilat	
Birinci Fası – Devlet hidematı sıhhiyesi ve sıhhi merciler	
Madde 3 -- Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti bütçeleriyle muayyen hatlar dahilinde olarak aşağıda yazılı hizmetleri doğrudan doğruya ifa eder: (6) (...) ilaçları ve bütün zehirli müessir ve uyuşturucu maddelerle yalnız hayvanlar için serumlar ve aşıları murakabe hariç olmak üzere her nevi serum ve aşıları murakabe.	
İKİNCİ BAP – Sari ve salgın hastalıklarla mücadele	
Birinci Fası – Hudutlar ve sahiller sıhhi müdafaası	
Madde 49 -- Türkiye limanlarına sari ve salgın hastalıkların duhulüne mani olmak için aşağıda zikredilen tedbirler itihaz edilir: (5) Hastalık amilini nakle vasıta olan haşeratın ve hayvanların itlafı.	
İkinci Fası – Memleket dahilinde sari ve salgın hastalıklarla mücadele	
Madde 57 -- Kolera, veba (Bübön veya zatürree şekli), lekeli humma, karahumma (hummayı tiroidi) daimi surette basil çıkaran mikrop hamilleri dahi - paratifoit humması veya her nevi gıda maddeleri tesemmümatı, çiçek, difteri (Kuşpalazı) - bütün tevkiatı dahi sari beyin humması (İltihabı sahayai dimağii şevkii müstevli), uyku hastalığı (İltihabı dimağii sari), dizanteri (Basilli ve amipli), lohusa humması (Hummai nifası) ruam, kızıl, şarbon, felci tıfli (İltihabı nuhai kuddamii sincabii haddı tıfli), kızamık, cüzam (Miskin), hummai racia ve malta humması hastalıklarından biri zuhur eder veya bunların birinden şüphe edilir veyahut bu hastalıklardan vefiyat vuku bulur veya mevtin bu hastalıklardan biri sebebiyle husule geldiğinden şüphe olunursa aşağıdaki maddelerde zikredilen kimseler vak'ayı haber vermeğe mecburdurlar. Kudurmuş veya kuduz şüpheli bir hayvan tarafından ısırılmaları, kuduza müptela hastaların veya kuduzdan ölenlerin ihbarı da mecburidir.	
Madde 72 -- 57 nci maddede zikredilen hastalıklardan biri zuhur ettiği veya zuhurundan şüphelenildiği takdirde aşağıda gösterilen tedbirler tatbik olunur: (4) Hastalık neşreden haşerat ve hayvanatın itlafı.	
Madde 75 -- Kuduz olan veya kudurmuş olduğundan şüphe edilen hayvanlar tarafından ısırılmış olanların vakit kaybetmeden en yakın kuduz tedavi müessesesine izam olunmaları mecburidir. Bunlardan fakir olanların yol masrafları belediye veya köy sandıklarınca ve bu sandıklar veremedikleri takdirde idarei hususiyelerce tediye olunur ve bunlar Devlete ait umumi nakil vasıtalarından meccanen istifade ederler.	
Madde 84 -- Sari hastalıkların zuhur ve intişarına mani olmak üzere münasip fasılalarla umumi mebaninin, nakil vasıtalarının, otel, han ve her nevi temaşa yerleri ve saire gibi içtima yerlerinin veya lüzum görülecek sair müessesatın neşir ve ilan edilecek şartlar dahilinde tathir ve tephirine ve hastalık nakleden haşerat ve hayvanatı itlaf etmeğe Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti mezundur.	
ON BİRİNCİ BAP – Şehir ve kasabalar hıfzıssıhhası	
İkinci Fası – Mecralar ve müzahrefat imhası	
Madde 246 -- Yirmi binden fazla nüfusu olan şehirlerde umumi caddelerde veya belediyelerce tayin edilecek mıntakalar içinde hayvan ahır bulundurulması memnudur.	

Madde 247 -- Şehirler ve kasabalar belediye hudutları dahilinde görülen hayvan leşlerinin ortadan kaldırılması ve mazarratlarının izalesi belediyeye aittir. Köyler ve köyler civarındakiler köy ihtiyar heyetlerince gömülürler.

SULAR HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası:	831
Kabul Tarihi:	28/04/1926
Yayımlandığı Resmî Gazete:	10/05/1926 Sayı: 368
Ek Madde 7 -- İçme suları kaynaklarında zarar verecek ve sıhhat şartlarını bozacak şekilde tarla açmak ve hayvan bırakmak ve sulamak belediye veya ihtiyar meclisleri tarafından yasak edilebilir.	

KÖY KANUNU

Kanun Numarası:	442
Kabul Tarihi:	18/03/1924
Yayımlandığı Resmî Gazete:	07/04/1924 Sayı: 68

İKİNCİ FASIL – Köy İşleri

Madde 13 – Köylünün mecburi işleri şunlardır:

(23) Köy hayvanlarında salgın ve bulaşık bir hastalık görülürse o gün bir adam yollu olarak Hükümete haber vermek; bu haber üzerine kazadan bir memur gelinceye kadar hasta olan hayvanı diğerlerinden ayırmak ve hasta hayvan ile beraber bulunmuş olan hayvanları köyün hasta olmıyan hayvanları ile karıştırmamak;

(29) (Değişik: 2/12/1925 - 684/1. md.) (Köy içinde bila zaruretini hayvan koşturmamak).

(30) Muhafazasına mecbur oldukları yırtıcı ve azgın hayvanları başı boş salıvermemek;

(34) Bir hayvana götüremeyecek kadar yük yükletmemek;

(35) Yaylımlara başlı başına hayvan salmamak ve ortaklama çayırları biçmemek;

(36) Bir yeri kazarak başkalarının hayvan ve davalarının düşüp ölmesine ve sakatlanmasına sebep olmasına meydan vermemek;

Madde 14 -- Yapılması köylünün isteğine bağlı olan şeyler şunlardır:

(4) Köy mezarlığının köyden ve caddeden uzak bir yerde, suların geldiği tarafta değil, akıp gittiği tarafta olmasına çalışmak ve etrafını duvarla çevirerek içersine hayvan girmesinin önünü almak ve mezarlığa gübre süprüntü dökmemek, herkes mezarlarına iyi bakmak;

ÜÇÜNCÜ FASIL

İmece ve köy parası

Madde 17 -- Köy parası şunlardır:

(13) Köyde satılmak için kesilen hayvanlardan alınacak para, (zephiye resmi)

(14) Köy sınırı içinde satılan hayvanlardan alınacak ihtisap resmi;

YEDİNCİ FASIL

Davaların nasıl görüleceği

Madde 66 – Köyce salının parayı ve ihtiyar meclisince hükmedilen paraları vermiyenlere yirmi bir gün zarfında borcunu vermesi için köy muhtarı tarafından haber gönderilir. Yirmi bir günün sonunda borçlu gene borcunu vermezse ihtiyar meclisinin mazbatasını Hükümete

gönderilir. Vali veya kaymakam veya nahiye müdürü aşağıdaki usule göre parayı tahsil ve köy sandığına veya ihtiyar meclisi vasıtasıyla alacaklılara teslim eder. Şöyle ki:

1 - Borçlu veya cezalıya lazım olandan gayri ev eşyası satılmak suretiyle alınır. Fazla eşyası bulunamazsa veyahut alınan eşya borcu ödeyemezse bir yerden diğer bir yere götürülebilen diğer malları, bu da yoksa tarla bağ ve bahçe gibi bir yerden diğer bir yere götürülemiyen malları satılır. Çift ve çubuğu ve çift hayvanatı satılamaz.

SEKİZİNCİ FASIL

Köy korucuları ve göreceği işler

Madde 81 – Koruculara yasak olan işler şunlardır:

4 - Kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek.